

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 3 november 2014**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 3 november 2014

BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN (BEM)

Voorstel van Provinciale Staten van 3 oktober 2014, dienst/sector SGU, nummer PS2014BEM14, inzake de eerste wijziging begroting 2014 Randstedelijke Rekenkamer.

RUIMTE, GROEN en WATER (RGW)

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 september 2014, dienst/sector FLO, nummer PS2014RGW09, inzake de tweede partiële herziening PRV/PRS en nota van beantwoording.

Motie M33, ingediend door de fracties van PvdA en D66, inzake duurzame energie begint bij jezelf.

De stemmen staken.

Daartoe besloten

Motie M34, ingediend door de fracties van GroenLinks, CDA en PvdD, inzake Utrecht staat voor afspraak windenergie II.

De motie is aanvaard.

Daartoe besloten

Motie M35, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake alternatieve windenergielocatie gemeente Utrecht.

De motie is ingetrokken.

Daartoe besloten

Motie M36, ingediend door de fracties van D66, CDA, PvdA en SP, inzake gemeenten helpen ons, dus wij helpen gemeenten.

De motie is aanvaard.

Daartoe besloten

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen en besluitenlijst van 29 september 2014.

Voorstel van Provinciale Staten van 28 oktober 2014, dienst/sector Statengriffie, nummer PS2014PS09, inzake wijziging gremia PS.

Interpellatie windmolenproblematiek in Houten, op verzoek van de PVV-fractie.

Motie M37, ingediend door de fractie van de PVV, inzake toezicht windenergielocaties.

De motie is verworpen.

Daartoe besloten

Interpellatie over de bodemverontreiniging in Doorn, op verzoek van de PVV-fractie.

Motie M38, ingediend door de fractie van de PVV, inzake motie van wantrouwen.

De motie is ingetrokken.

Daartoe besloten

Stemverklaringen.

Stemmingen.

Presentielijst vergadering 3 november 2014

Voorzitter: W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD
mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
mr. R.N.S. Emons, Bilthoven
drs. J. Germs, Renswoude
W.J. Joustra, Langbroek
drs. A.H.L. Kocken
drs. J.A.J. Konings, Vleuten
mevr. Y. Smit, Maarssen
mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht
mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein
G.H.J. Weierink, Maartensdijk
Z. el Yassini, Utrecht

PvdA
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen (vanaf 15.50 uur)
drs. K.E. Driehuijs, De Meern
A. Essousi, Utrecht
ing. D. Kiliç, IJsselstein
drs. C. de Kruijf, Leusden
mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht
mr. E. de Vries, Amersfoort

CDA
mr. J.M. Buiting, Utrecht
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
ir. H. Graaff, Amersfoort
mevr. H. Nap, Vleuten
T. van Oosterom, Woerden
C. Westerlaken, Willige Langerak

D66
drs. J.G. Boerkamp, Utrecht
ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik
ir. J.P.M. Peters, Bilthoven
drs. G.J.J. Smakman, Amersfoort
dr. I.Thonon, Utrecht

PVV
mevr. E.J. Broere, Soest
R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin
ir. H. IJssennagger, Bilthoven
drs. W.J. Ubaghs, Maarssen

GroenLinks
drs. F.H.W. Bekkers, Utrecht
mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede
J. Fastl, Utrecht

SP
M.H.O. Boer, Bilthoven
mevr. drs. S.N. van de Gein, Linschoten
ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht
A.M. Meijer, Amersfoort

ChristenUnie
drs. C. de Heer, Amersfoort
A.J. Schaddelee, Houten

SGP
W. van Wikselaar, Driebergen

50Plus
mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland

PvdD
W. van der Steeg, De Meern

Afwezig: J. Jacobs, Soest (PVV)
drs. B. Nugteren, Utrecht (GroenLinks)
J.W.R. van Lunteren, Hoogland (gedeputeerde)

Leden van Gedeputeerde Staten

drs. R.W. Krol, Soest
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading

Opening.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik open de vergadering. Ik heet u van harte welkom en ben blij u hier allemaal te zien. Dat geldt overigens niet voor iedereen, want er zijn een paar afwezig.

Mevrouw Blom komt iets later, of helemaal niet; die keuze ligt er nog. De heer Jacobs en de heer Nugteren zijn afwezig. De heer Nugteren laat dat vergezeld gaan van een briefje. Hij schrijft ons het volgende:

"In de afgelopen week heb ik tal van warme en aanmoedigende reacties van jullie mogen ontvangen. Dat helpt en daar dank ik jullie graag voor. De afgelopen week ben ik goed doorgekomen en sinds zaterdag ben ik weer thuis, waar ik verder aan mijn herstel zal werken. Met vertrouwen kijk ik vooruit en voel mij een gelukkig mens, in de wetenschap dat ik de kans heb gekregen om met mijn leven, mijn werk en mijn vriendschappen nu voort te mogen gaan. Ik wens jullie een goede vergadering toe, welke ik, omdat ik vanmiddag al met het revalidatieprogramma begin, helaas niet via de livestream kan volgen, tenzij de vergadering langer duurt dan gedacht, maar dat kan ik mij niet goed voorstellen. Met vriendelijke groet, Bas."

We zijn ontzettend blij dat hij de opgaande lijn weer te pakken heeft en hopen dat hij gauw weer in ons midden is.

Na een wat langere tijd afwezig te zijn geweest, is mevrouw Van Viegen weer in ons midden. Van harte gefeliciteerd met uw zoon Cuun. Daar hoort natuurlijk een bloemetje bij. (Applaus)

Overhandiging bloemetje.

Ik heb nog niet gemeld dat de heer Van Lunteren afwezig is. Dat is hij echter wel. Bij dezen meld ik u dat. Wij hopen dat hij woensdag weer in ons midden is.

De begroting ligt er en er ligt ook nog een kwartet, volgens mij voor rustige momenten in de fractievergadering. In de statenvergadering mag het niet.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Ik stel u voor de agenda te volgen zoals die is voorgelegd, met één wijziging. Die wijziging is dat ik een tweetal verzoeken heb ontvangen van de PVV-fractie voor een interpellatiedebat. Die zou ik willen onderbrengen na agendapunt 8. Het worden dan de agendapunten 8a en 8b. Gaat u daarmee akkoord?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Op de agenda staat een drietal interpellatieverzoeken. Mag ik ervan uitgaan dat de twee die betrekking hebben op Houten samengevoegd worden? Ik ben het er overigens geheel mee eens dat die twee interpellatieverzoeken gekoppeld worden.

De VOORZITTER: U overvraagt ons even. We gaan even kijken. Het wordt of agendapunt 8c of we voegen de punten samen. We gaan even kijken welke dat zijn. Het zijn er twee; het ene punt is een bijlage. Dan worden ze dus samengevoegd, in uw termen gesproken.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Dat is prima. Uitstekend.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda hierna aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Ik stel u voor deze ingekomen stukken te behandelen zoals voorgesteld. Gaat u daarmee akkoord? Dat is het geval.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen binnengekomen. Daarmee zou ik dit agendapunt willen afhandelen.

Vaststellen van de notulen en besluitenlijst van 29 september 2014.

De VOORZITTER: Er zijn geen amendementen op binnengekomen. Houdt dat in dat u akkoord gaat met de voorliggende tekst? Dat is het geval.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van 29 september 2014 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel eerste wijziging begroting 2014 Randstedelijke Rekenkamer.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel.

Statenvoorstel tweede partiële herziening PRV/PRS en nota van beantwoording.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Papierloos en digitaal werken is altijd handig, maar als je dan net je iPad vergeet, sta je daar met een grote desktop. We gaan er in elk geval het beste van maken.

De VVD is nooit een voorstander geweest van windmolens; dat hoeven we niet onder stoelen of banken te steken. Ze zijn een doorn in het oog en leveren niet continu stroom, waarbij de dalen moeten worden opgevangen door conventionele energiebronnen. Daarnaast zijn de windmolens in hun bedrijfsvoering volledig afhankelijk van overheidssubsidie. Niet alleen verstoren de windmolens hierdoor de markt, maar na jaren ontwikkelen en gebruik kunnen windmolens nog steeds niet op eigen benen staan, wat wel belangrijk is voor de VVD, met name als het gaat om de toekomst. Wind mag je het niet noemen, want dat is namelijk het gesubsidieerde deel. Ook blokkeren windmolens verdere innovatie, omdat de focus daarop ligt, in plaats van op wat we nog meer kunnen bereiken. Het lijkt erop dat windmolens in de afgelopen jaren een doel op zich is geworden, in plaats van een middel. Helaas heeft het Rijk de provincie Utrecht een verplichte opgave gegeven om ruimte te maken voor de windmolens, die in totaal maximaal 65,5 MW moeten produceren. Als de ruimte voor maximaal 65,5 MW niet wordt gehaald, dan zal het Rijk zelf locaties aanwijzen waar de windmolens komen. Door deze rijkscoördinatie-regeling hebben de provincies geen enkele invloed meer op de locaties van deze windparken, met het gevaar dat windmolens komen op plaatsen waar we ze juist helemaal niet willen hebben. De VVD heeft ervoor gekozen om die regierol en die controle in handen van de provincie te houden. Hierdoor houden wij invloed op het proces. Voor de locaties Lage Weide, 't Klooster, het Amsterdam-Rijnkanaal ten zuiden van Houten heeft de VVD met de coalitiepartijen afgesproken dat er draagvlak moet zijn bij gemeenten als die locaties als windmolenpark moeten worden aangemerkt. Dat betekent dus dat als er draagvlak is, die windmolens er komen, maar dat betekent ook dat als er geen draagvlak is, er geen windmolens horen te komen.

Voor de locatie Lage Weide bleek eind 2013, begin 2014 al dat er vanuit de gemeente Utrecht geen draagvlak was. Wij als VVD staven onze afspraken en zullen daarom voor het voorstel stemmen, om de locatie Lage Weide uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening te schrappen. Er ligt echter wel een kans om hernieuwbare energie prominenter op de agenda te krijgen en om het betaalbaarder te krijgen en een manier te vinden die voldoende draagvlak bij inwoners heeft. De VVD is van mening dat er een win-win-situatie ontstaat als wij als overheid marktpartijen en initiatiefnemers zelf laten bepalen hoe die 65,5 MW in de provincie wordt gehaald. Geen opdringerigheid vanuit de overheid, maar ruimte geven aan een combinatie van verschillende

energie-initiatieven, zoals zonne-energie, bio-energie en geothermische energie. Hierdoor blijft de geest van het energieakkoord bestaan, namelijk het behalen van die 65,5 MW. Daar gaat het uiteindelijk om.

De VVD doet een oproep aan zowel de Staten, de gemeenten als het kabinet. Laat het doel niet het aantal molens zijn.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer El Yassini neemt aan dat die 65,5 MW gerealiseerd worden in de provincie Utrecht.

De heer EL YASSINI (VVD): Ja, wat is daarbij uw vraag?

De heer KILIÇ (PvdA): Mijn vraag is: neemt u aan dat die 65,5 MW zeker gehaald wordt?

De heer EL YASSINI (VVD): U bent zelf aanwezig geweest bij de afgelopen vergadering van de commissie RGW. Daar heeft de VVD een aantal vragen gesteld. Een van die vragen aan de gedeputeerde was: gaan wij, ook met het schrappen van de locatie Lage Weide, de 65,5 MW halen? Of komt dat in gevaar? Ik heb gevraagd aan Gedeputeerde Staten om die vraag te beantwoorden met een ja of nee. Zo duidelijk moet het namelijk zijn, zo lijkt mij toch. Het antwoord was volmondig: ja. Om terug te komen op uw vraag: inderdaad. Dat is na bestudering van wat GS heeft aangegeven.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wilde graag een bevestiging horen, zodat het in de verslagen komt.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Kiliç de bevestiging beter van de gedeputeerde had kunnen vragen, omdat hij de betreffende informatie vanuit zijn ambtelijke organisatie heeft gekregen. Hij heeft die informatie trouwens doorgestuurd. Ik ga nu verder met mijn betoog.

Ik wil nog even terug naar de oproep die de VVD wil doen. Laat het doel niet het aantal windmolens zijn, maar de realisatie van maximaal 65,5 MW hernieuwbare energie; dat is het belangrijkste. De focus moet niet liggen op die molens. De focus moet liggen op hoe wij aan hernieuwbare energie komen voor de komende jaren. Laat de rijksopgave voor molens vallen, beste kabinet, en vervang deze door een rijksopgave voor hernieuwbare energie die je in megawatt moet halen. Zeg toe dat bij het halen van megawatt-doelstellingen, met of zonder windmolens, de rijkscoördinatie-regeling niet wordt ingezet, omdat wij te weinig molens hebben gebouwd. Laat de markt echt vrij, om oplossingen te bedenken en met initiatieven te komen die voldoen aan onze energiebehoefte voor nu en voor de toekomst.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn vandaag bijeengekomen om een besluit te nemen over het statenvoorstel Tweede partiële herziening PRS/PRV en de bijbehorende nota van beantwoording hierbij. Hierin wordt door GS voorgesteld om de windenergielocatie Lage Weide te schrappen uit de PRS en PRV en om ruimte te bieden voor duurzame energie in de vorm van experimenteerruimte: twee onderwerpen. In februari 2013 is met een meerderheid in deze Staten besloten om de windenergielocatie Lage Weide op te nemen in de PRS/PRV. Daarbij stond als voorwaarde opgenomen het draagvlak. De PvdA-fractie is voorstander van duurzame energie en ook van windenergie. Daarom hebben wij ingestemd met de PRS en PRV voor de windenergielocatie Lage Weide en voor andere locaties. Van het Rijk hebben wij opgelegd gekregen of samen besloten dat wij 65,5 MW aan windenergie moeten opwekken tot 2020. Zoals jullie weten moet Noord-Holland 1200 MW aan windenergie opwekken, om maar een vergelijking te maken met andere provincies. De provincie Utrecht hoeft maar 1% van het totaal van 6000 MW te plaatsen.

Duurzame energie is een noodzaak en geen keuze. Fossiele brandstoffen raken op en er zijn duidelijk zichtbare klimaatveranderingen die ervoor zorgen dat het leefklimaat verslechtert voor de toekomst van ons en onze kinderen en kleinkinderen. Alle mogelijke energieopwekkingssystemen die wij nu

kennen, hebben wij nodig: zon, wind, bio, warmte-/koudeopslag, enzovoort. Wij allen en ook de leden van de Staten willen toch een leefbare toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen?

We hebben het hier over de keuze voor de locatie voor windenergie op Lage Weide. We hebben de voorstanders en tegenstanders gehoord over hun argumenten, in verband met het draagvlak van de burger. Die gingen onder meer over de waardedaling van hun woning, horizonvervuiling en de geluidsproblematiek die schadelijk kan zijn voor de gezondheid. We hebben alle argumenten op een zorgvuldige wijze afgewogen en zijn tot de conclusie gekomen dat de windenergielocatie Lage Weide zeker een geschikte locatie is. Een aantal argumenten dat eerder door ons naar voren is gebracht om voor de locatie te stemmen, is: industrieterrein, bedrijventerrein, voldoende afstand tot de woongebieden, voldoet aan de huidige bekende wetgeving voor de gezondheid van mensen, precedentwerking voor andere windenergielocaties.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag een vraag stellen aan de heer Kiliç. Hij zegt dat hij een afweging heeft gemaakt op basis van informatie. Welke informatie had u wel als statenfractie die de gemeentefractie van de PvdA niet had? Die fractie heeft namelijk een heel ander besluit genomen, namelijk dat zij tegen die windmolens is.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gemeenteraadsfractie van de PvdA Utrecht beslist op eigen gronden en aan de hand van eigen normeringen, oftewel argumenten. Wij beslissen aan de hand van onze argumenten en normeringen. In 2013 hebben wij een besluit genomen dat de locatie Lage Weide een geschikte locatie is, samen met de gemeente Utrecht. Zij heeft daarop toen ook een akkoord gegeven.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor een mede-interpellant. Welke andere informatie heeft de statenfractie van de VVD dan die het kabinet heeft, met minister Kamp erbij met zijn standpunten en zijn convenant?

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Er is natuurlijk gelach, want het is leuk om dit zo neer te zetten. U weet zelf echter ook dat dit met name te maken heeft met het feit dat het gaat om een akkoord dat gesloten is met verschillende partners, waaronder het kabinet. Het kabinet moet boven de politieke partijen staan; dat is zijn taak. Het kabinet heeft wel een meerderheid in de Tweede Kamer nodig, maar het zijn natuurlijk de SER-partners en een aantal andere initiatiefnemers die samen met het kabinet het akkoord hebben gesloten. Dat staat los van wat wij als fractie vinden. Dat geldt trouwens ook voor de PvdA-fractie in de gemeente Utrecht. Die heeft geen convenant gesloten, maar heeft een besluit genomen. Dat is iets anders dan hoe het gaat bij het kabinet in Den Haag.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Zoals de statenfractie een andere keuze maakt dan het kabinet, zo vind ik dat ook de statenfractie van de PvdA net zo goed het recht heeft een ander standpunt in te nemen dan de raadsfractie van de PvdA. We hebben allemaal op ons eigen niveau een verantwoordelijkheid. Ik vind dus dat de vraag van zojuist, waarom u als statenfractie anders kiest dan de raadsfractie, niet ter zake doet. Wij kunnen op basis van onze bovenlokale afwegingen een andere keuze maken dan onze verwante raadsfracties. Voordat u die vraag aan alle fracties gaat stellen, wil ik laten zien dat, gezien het verschil met het Rijk, eigenlijk iedereen een andere keuze kan maken.

De heer EL YASSINI (VVD): Daarin heeft u gefaald. We hebben een duaal systeem. U vraagt welke informatie wij meer hebben dan het kabinet. Die vraag gaat niet op. Ik kan u uitleggen dat als ik aan de heer Kiliç had gevraagd welke informatie hij meer heeft dan het college van b. en w. in Utrecht, dit inderdaad mank was gegaan. U had waarschijnlijk beter kunnen scoren als u zou hebben gezegd: "Beste VVD-fractie in de provincie, welke informatie heeft u meer dan de VVD-fractie in de Tweede Kamer?" Dat is iets anders dan wanneer gevraagd wordt naar de informatie in het kabinet. Het is een duaal systeem, mijnheer De Heer. Dat moet u wel goed begrijpen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wat doet de Tweede Kamer-fractie anders dan het kabinet?

De VOORZITTER: Zullen we gewoon weer teruggaan naar de heer Kiliç?

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een aantal vragen aan GS over de locatie. Heb ik het in de RGW-vergadering goed begrepen dat de gemeente Utrecht zelf kan besluiten een alternatieve locatie of Lage Weide opnieuw op de agenda te zetten en te heroverwegen? Als dit het geval is, vraag ik het college in gesprek te gaan met de gemeente Utrecht om een alternatieve locatie met draagvlak aan te dragen. Naar aanleiding van de beraadslagingen en antwoorden zal ik bekijken of ik in de tweede termijn hierover een motie ga indienen.

Duurzame energie / experimenteerruimte. Dat is voor ons ook heel belangrijk. In de PRS is aangegeven dat de ontwikkeling van innovaties op het gebied van duurzame energie wordt ondersteund, inclusief het bieden van experimenteerruimte. Hiervoor dien ik een motie in.

Motie M33 (PvdA, D66): duurzame energie begint bij jezelf.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 november 2014, ter bespreking van het statenvoorstel Tweede partiële herziening PRS/PRV 2013 – 2028;

constaterende:

dat de provincie in de structuurvisie de ontwikkeling van innovaties op het gebied van duurzame energie ondersteunt, inclusief het bieden van eventuele benodigde experimenteerruimte, bijvoorbeeld in de vorm van proeftuinen;

overwegende:

dat de provincie grote ambitie heeft voor duurzame energie;

spreken als hun mening uit:

dat de provincie een voorbeeldfunctie kan vervullen voor duurzame energie in de uitvoering;

en dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

om te onderzoeken en met voorstellen te komen voor duurzame energie in de gebouwen en andere objecten van de provincie Utrecht voor 1 januari 2016.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M33 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Al jaren wordt er gediscussieerd over alternatieve energiewinning door middel van windmolens. Zo'n twintig jaar geleden waren dat vooral kleine molens op het boerenerf. Nu gaat het over grote exemplaren, die vele malen meer elektriciteit produceren en veel meer discussie opleveren. Uit het Nationaal Energieakkoord vloeit voort dat de provincie Utrecht het ruimtelijk mogelijk moet maken om 65,5 MW te produceren door middel van windmolens op het land. Gelet op de mogelijke discussies die stevast gepaard gaan met ruimtelijke plannen in ons land – hetgeen logisch is, want wij zitten, hoewel maar 6% van Nederland bebouwd is, met z'n allen op een kluitje en wie wil er nu zo'n gigantisch ding in zijn achtertuin – hebben de Staten van Utrecht in 2013 in de PRS en PRV opgenomen dat de ontwikkeling van windenergielocaties alleen mogelijk is wanneer hiervoor voldoende draagvlak bestaat bij het gemeentebestuur. Een zinsnede die de fractie graag ondersteunt, want zo hadden wij dat ook afgesproken in het coalitieakkoord. De opgenomen locaties voldeden alle aan dit criterium toen de PRS en de PRV werden vastgesteld. Logisch, want in de ontwikkeling van de PRS hadden de gemeentebesturen aangegeven dat zij voldoende draagvlak hadden. Wanneer het gemeentebestuur echter besluit om een eerder bestaand draagvlak, met het zicht op verkiezingen, in rook te laten opgaan, dan rest de Staten niets anders dan

de voorgestelde locatie te schrappen. Niets is slechter dan als overheid iets erdoor te drukken wanneer hiervoor geen draagvlak bestaat. In zo'n overheid verlies je vanzelf vertrouwen.

Wat de CDA-fractie betreft staan wij voor hetgeen in het coalitieakkoord is overeengekomen en in de PRS en PRV is vastgelegd met betrekking tot dat draagvlak. Het voorliggende voorstel om de locatie Lage Weide te schrappen en met de aanpassing van het bepaalde over de experimenteerruimte duurzame energie kan dan ook op onze steun rekenen.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet hoe in de fractie van de VVD de verhoudingen liggen, maar ik was ook mijn iPad vergeten. Ik vraag het gewoon aan mijn fractiegenoten. Misschien een tip voor de volgende keer.

Laat ik gelijk met de deur in huis vallen: D66 kan dit voorstel steunen. We steunen het, omdat wij daarmee de bal terugleggen waar hij hoort. We maken daarmee windenergie niet onmogelijk. In de aanloop naar dit debat hebben wij twee bijeenkomsten gehad. Eén georganiseerd door de bewonersorganisaties, die in grote lijnen tegen de komst van de windturbines zijn en één georganiseerd door de energiecorporaties, die in grote lijnen voor windenergie zijn. De eerste groep bood het college een petitie aan en de tweede groep bood een actieplan aan. Onze eerste vraag aan het college is dan ook: wat gaat het college met deze petitie en dit actieplan doen? Het college heeft toegezegd dat er een antwoord komt. Wat zal er in grote lijnen in dat antwoord staan? Dat vragen wij ons af.

Dan kom ik bij mijn tweede vraag, namelijk over participatie. Waar beide groepen namelijk op veel plekken ver van elkaar af lijken te staan, zien we in beide standpunten één groot punt van overeenkomst. Beide groepen hebben namelijk een lans gebroken voor het eerder betrekken van omwonenden bij windenergieplannen. De bewonersgroepen noemden het serieuze participatie. Betrek omwonenden van potentiële windenergielocaties actief bij alle aspecten van de besluitvorming tot de plaatsing van windturbines in een vroeg stadium, inclusief de keuze van locaties. De energiecorporaties adviseerden: stel samen met omwonenden en andere belanghebbenden een participatieplan op en stel daarbij het PS-besluit vast. Nu wil het geval dat wij als Staten in juli unaniem een motie van D66, SP, ChristenUnie en 50Plus hebben aangenomen. In die motie vroegen wij het college om aan te geven hoe het bijvoorbeeld de omwonenden van provinciale wegen beter en eerder gaat betrekken bij plannen rondom die wegen. We hadden die motie namelijk aangenomen bij het Mobiliteitsplan. Daarin vragen wij dus om een betere participatie. Het afwezig zijn van een serieuze participatie was een bottleneck bij het realiseren van windenergie. In die motie riepen wij het college verder op om met een code maatschappelijke participatie te komen – die zou er dan voor februari 2015 moeten zijn –, waarin het de inwoners vroegtijdig betreft en hun inbreng verwerkt in plannen. Hoe gaat het college in die code, waarmee zij, als het goed is, voor februari 2015 komt, om met windenergieplannen? Gaat het college daaraan aandacht besteden?

Dan ons laatste punt, over de rol van de provincie richting de gemeenten. D66 vindt dat wij tot nu toe de gemeenten erg veel de kooltjes uit het vuur laten halen. Waar de provincie met het Rijk een afspraak heeft gemaakt over 65,5 MW windenergie, zijn het veelal de gemeenten die het werk verzetten om dat mogelijk te maken. Zij moeten bestemmingsplannen aanpassen en zij verlenen vergunningen. Daaraan is hier al vaak gerefereerd door VVD, maar ook door CDA en PvdA. Dat terwijl die gemeenten steeds minder expertise hebben op dat vlak en zich veel meer bezighouden met het sociale domein. In het statenvoorstel staat gelukkig dat de provincie een zekere procesfaciliterende rol zal oppakken richting de gemeenten. Kan het college concreet worden en zeggen hoe het de gemeenten gaat ondersteunen om hen te helpen onze norm te halen? D66, CDA en PvdA hebben een motie achter de hand om invulling te geven aan die rol.

Ik sluit af met de opmerking dat wij ons van harte aansluiten bij de motie van de PvdA over wat de provincie zelf als organisatie kan doen om bij te dragen aan duurzame energie.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Graag vraag ik aan D66 het volgende: wat is de link tussen de bijdrage aan dit debat en het verkiezingsprogramma dat geldt voor deze periode? Ik zal één zin citeren: "Locaties waar volgens D66 wel windturbines geplaatst kunnen worden, zijn plekken ten zuiden van de stad Utrecht en op grootschalige bedrijfsterreinen, zoals bijvoorbeeld Lage

Weide." Ik zal niets zeggen over de provinciale stimuleringsmaatschappij, maar ik wil deze zin wel graag uit het vergeethoekje halen. Wat is de link tussen uw bijdrage van vandaag en deze verkiezingsbelofte?

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Hoe moet ik die vraag naar die link precies zien?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij staat het haaks op elkaar. De heer Thonon zegt dat Lage Weide een geschikte locatie is.

De heer THONON (D66): Ja.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Nu ligt er een burgerinitiatief om daar windmolens te plaatsen en dan stemt u voor een voorstel om die locatie te schrappen uit al onze provinciale plannen. Dat staat toch haaks op elkaar?

De heer THONON (D66): Ja. Er staat echter ook in meerdere documenten dat voor die locatie, zoals ik ook al eerder in het debat heb aangegeven, bij voorkeur er een met draagvlak moet zijn. Ik heb ook al in eerdere debatten aangegeven dat wij voor duurzame energie zijn en dat wij voor windenergie zijn, maar dat duurzame energie het meest duurzaam is met draagvlak. Dat ontbreekt echter in de gemeenteraad. Dat is ons ijkpunt. De gemeenteraad heeft niet in meerderheid voor dit besluit gestemd.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag. Ik stond te twijfelen of ik hem nu ga stellen of straks. U kondigt namelijk min of meer een motie aan. In de argumentatie heb ik, even vrij vertaald, dat u zegt dat de gemeente niet voldoende expertise op dit vlak in huis heeft en daarom vindt u dat de provincie die leemte maar moeten invullen. Eigenlijk wilt u een beroep doen op het college om werk dat een gemeente hoort te doen, door de provincie te laten doen. Als het anders is, hoor ik het graag.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is goed dat de SGP hiernaar vraagt. Wij willen niet het werk van de gemeenten overnemen. Wij willen namelijk dat de provincie de gemeenten ondersteunt. Het college heeft het ook vaak aangegeven: bij gemeenten is er steeds minder kennis over ruimtelijke ordeningsproblematiek. De strekking van onze motie is dat als een gemeente dat wil, wij vinden dat zij dan haar vinger mag opsteken en dat de gemeente bij de provincie mag aankloppen voor hulp op dit soort vlakken. Ik hoor echter graag hoe het college zijn procesfaciliterende rol invult.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De dag waarvan je wist dat die zou komen, is gekomen. Vandaag schrappen we Lage Weide als windmolenlocatie uit de PRS en de PRV. Er moet nog wel gestemd worden, maar we hebben er vertrouwen in dat er bijna unaniem voor zal worden gestemd. Ik twijfelde even over de VVD, want zij wijzigt in dit dossier zo vaak van mening. De heer El Yassini heeft ons echter gerustgesteld. De VVD heeft zich niet overgeleverd aan de PvdA, zoals zij wel in Den Haag heeft gedaan.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoef inderdaad niet te reageren, maar jullie kennen mij langer dan vandaag. Ik vind het vreemd, want wij hebben drie jaar een vaste lijn aangehouden. Kan mevrouw Broere aangeven wat dan die zogenaamde draaikonterij is? Dat herken ik namelijk absoluut niet.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien niet van u persoonlijk, mijnheer El Yassini, maar alle moties en amendementen die wij hebben ingediend over windmolens, heeft u altijd tegengehouden.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ja, inderdaad, altijd. Heeft dat niet iets meer met de moties en de kwaliteit daarvan te maken dan met het feit of wij werkelijk voor of tegen windmolens zijn?

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat wij hier niet aanwezig zijn om elkaars kwaliteit van de moties te beoordelen. Die waren goed genoeg en goed onderbouwd.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! U zult misschien denken: wat doet GroenLinks nu in dit debat tussen PVV en VVD. Ik had gewoon de behoefte om als coalitiepartner van de VVD hier op te merken dat hetgeen mevrouw Broere zegt echt niet waar is. Tot mijn grote verdriet, zo moet ik haast zeggen. In coalitieverband heb ik er namelijk voortdurend last mee dat de VVD op dit dossier een uiterst consistente koers vaart. Dus mevrouw Broere: het is onzin wat u zegt. Helaas.

Mevrouw BROERE (PVV): Dat mag vinden. Dank u wel.

Dit besluit is mede tot stand gekomen door de vastberadenheid van de burens van Lage Weide. Zij verdienen hiervoor ons respect en onze waardering. Ik zal niet herhalen welke bezwaren er kleven aan windmolens; die zijn genoegzaam bekend. Er zijn er deze week echter wel twee bij gekomen:

- windmolens op zee verstoren bruinvissen. Dat moet de PvdD toch aanspreken;
- windmolens die nog lang niet versleten zijn, worden na vijftien jaar vervangen, om opnieuw subsidie te ontvangen.

Wat ons echter in de afgelopen periode het meest heeft verbaasd, is de reactie dat toen de PVV voorstelde om, als er dan toch windmolens geplaatst moesten worden, deze op minimaal 1500 meter van woonhuizen te plaatsen, zoals in de ons omringende landen. Het antwoord van de gedeputeerde was: "Ja, maar dan kunnen we nergens in de provincie windmolens kwijt." Ja, en? De noodzaak tot het plaatsen van windmolens gaat dus boven de gezondheidsrisico's voor de inwoners van onze provincie? Dat is de wereld op zijn kop. Zeg tegen de landelijke overheid dat het gewoon niet kan in de provincie Utrecht en houd je rug recht.

Nogmaals geef ik onze complimenten aan de burens van Lage Weide en ik hoop dat zij een voorbeeld zijn voor alle andere gedupeerden.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Op het gevaar af dat het nog gekker gaat worden: in zijn algemeenheid spreekt mevrouw Broere hier toch in termen van muziek naar mijn oren, namelijk dat de gezondheid van omwonenden van grote projecten voor de PVV van groot belang is. U hebt er zelfs de houding bij van: zeg dan tegen het Rijk dat het zo niet kan. Ik wil u dan toch even vragen hoe u dat dan ziet bij de verbreding van de A27. Het is namelijk ook daar zo dat de inwoners van Lunetten daar heel veel last van hebben. Daar zijn aantoonbare gezondheidsschades door luchtkwaliteit en geluidshinder. Daarover hoor ik u nooit. Sterker nog: ik hoor uw partij pleiten voor een verbreding. U spreekt diverse malen uw lof uit voor de burens van Lage Weide. GroenLinks vindt alle inwoners op alle plekken belangrijk die te maken hebben met projecten. Geldt dat dan op de een of andere manier niet voor de burens van Lunetten?

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de burens van Lunetten hier niet gezien. Ik heb u niet gezien met de inwoners van Lunetten door hier te komen. Ik heb u daarover geen interpellatiedebat zien aanvragen. Ik zeg u toe dat als u komt met cijfers over hoe het daar gesteld is en dat dat inderdaad zo is, wij aan uw kant zullen staan. Wij gaan voor de inwoners van Utrecht en de gezondheid van de inwoners van Utrecht. Zo hebben wij ons altijd opgesteld en niet anders.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Dank aan mevrouw Broere voor het antwoord. Voor de zekerheid ter bevestiging: als wij u dus gegevens kunnen overhandigen waaruit blijkt dat er daadwerkelijk gezondheidsschade wordt geleden door het verkeer op de ring van Utrecht en dat de verbreding daarvan dat mogelijk erger zou maken, dan gaat u pleiten tegen een verdere verbreding van die snelwegen.

Mevrouw BROERE (PVV): Dan gaan wij kijken hoe wij die problemen kunnen oplossen. In dit geval, met de windmolens, is er geen andere oplossing dan ze niet te plaatsen.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor mevrouw Broere zeggen dat de PVV dan gaat kijken hoe het kan worden opgelost. Is dat niet de lijn van de VVD?

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, en?

De heer EL YASSINI (VVD): U zegt net dat wij aan het draaikonten zijn en nu neemt u exact hetzelfde standpunt in als dat wij dat als VVD al jarenlang innemen, namelijk dat wij gaan kijken naar welke oplossing er voorhanden is, in plaats van te keihard nee te roepen.

Mevrouw BROERE (PVV): Keihard nee te roepen? Nee, ik denk dat er twee belangen spelen: het verkeersbelang en het bewonersbelang. Als er gezondheidsrisico's zijn, dan moet je kijken hoe je die kunt voorkomen. Met windmolens kun je ze alleen maar voorkomen door ze niet te plaatsen en bij een verbreding van wegen zijn er ook andere mogelijkheden.

De heer EL YASSINI (VVD): Lekker kort door de bocht. Dank u wel.

Mevrouw BROERE (PVV): Er zit geen bocht.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Tijdens de vorige statenvergadering vlogen de PVV en de ChristenUnie elkaar in de haren – in de veren – vanwege de windmolenrisico's voor vogels. Ik heb beloofd dat ik mijn vogelgids weer zou meenemen voor dit debat. Is de PVV het met mij eens dat er op deze locatie Lage Weide geen onaanvaardbaar risico is vanwege de risico's met vogels? In de afgelopen weken heb ik gebroed op dit onderwerp. Ik vond een windmolenrisicokaart voor vogels, gemaakt door de specialisten van de SOVON. Daaruit blijkt dat er op Lage Weide geen risico is voor trekvogels, akkervogels, weidevogels en vogels op de rode lijst. Daarvoor zijn allemaal kaarten gemaakt. Kan ik met deze informatie voorkomen dat de PVV me straks weer in de haren vliegt?

Mevrouw BROERE (PVV): Waarover?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Over het windmolenrisico voor vogels. Bent u het met mij eens dat de specialisten over de locatie Lage Weide zeggen dat er op die locatie geen probleem is als het gaat over vogels?

Mevrouw BROERE (PVV): Dat is prima, dat is hartstikke fijn, dat is geweldig. We praten, als vogels worden vermalen, echter niet over één plaats en één windmolen. We praten over het vermalen van vogels door windmolens in het algemeen en over het imploderen van vleermuizen. Dat komt er overigens ook nog bij.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer De Heer. De discussie van de vorige keer ging namelijk over Vianen. Die molens staan op de grens van de EHS. Heeft u daarnaar gekeken? Wat zegt uw boek daarover?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Zullen we dat bespreken als we Vianen aan bod hebben? Inderdaad, daar is het probleem groter. De vorige keer wist ik dat niet, maar het probleem speelt daar, aan de rand van het Groene Hart, anders. We besluiten vandaag echter over de locatie Lage Weide. Daarom wil ik het vogelargument in dit geval van tafel vegen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Die PRS hebben wij vastgesteld, een hele tijd geleden al. Nu zegt de ChristenUnie: "Ja, wij wisten toen niet dat de EHS langs Vianen liep en dat daar de vogels door de windmolens worden gehakseld." Hoe baseert u in hemelsnaam uw stemming, als u stemt voor de PRS?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De vorige keer werd ik aangevallen op mijn argumentatie vanwege het vogelverhaal. Ik heb gezegd dat ik ernaar zal kijken. Op Lage Weide speelt het probleem niet. Laten wij de volgende keren kijken naar die andere locaties, op het moment dat die aan bod komen. Wij besluiten vandaag alleen over Lage Weide. De vorige keer dacht ik dat

Vianen ook nu aan bod zou komen. Dat is echter niet het geval. Als wij opnieuw discussiëren over Vianen, dan vind ik dat dat argument op dat moment een rol mag spelen. Voor Lage Weide speelt dit argument geen rol. Dat is een van de argumenten die u mij de vorige keer voor de voeten werp.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat was inderdaad een van de argumenten om tegen windmolens te zijn; een van de vele argumenten. Ik stel echter vast dat wij de PRS al hebben vastgesteld. We hebben al gesproken over Vianen, we hebben al gesproken over Nieuwegein, we hebben al gesproken over Houten. Nu zegt u dat u niet wist dat die vogels bij de EHS, in Vianen, worden gemengeld. Ik vind dat een trieste constatering.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het speelde een rol als een van de vele argumenten. Ik wist echter niet in detail om hoeveel dieren het ging. Daar heb ik nu expres naar gekeken, als uitvloeisel van het debat van de vorige keer. Dat wilde ik melden, zodat ik straks niet de vogels van Lage Weide als tegenargument krijg.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik u vragen mee te doen met een gedachte-experiment? Stel, op een willekeurig thema dient zich een initiatief aan van honderden burgers die risico dragend obligaties aanschaffen, waaraan alle omwonenden kunnen deelnemen en kunnen verdienen. Het levert ook nog eens een bijdrage aan een urgent maatschappelijk vraagstuk – ten minste: dat vinden de meeste mensen –, het voldoet ruim aan de wettelijke normen en er zijn geen aanwijzingen dat die wettelijke normen schadelijke effecten zouden veroorzaken. Bovendien voldoet het ook nog eens aan extra lokaal opgelegde normen. Vervolgens is er naar aanleiding van gesprekken met omwonenden het plan verder aangepast, zodanig dat op verschillende onderdelen niet eens sprake is van het halen van de norm, niet eens sprake is van het halen van de extra norm, maar dat er 0,0 overlast is. Ten slotte: dit initiatief wil ook nog eens een deel van de opbrengst investeren in duurzaamheidsprojecten in de omliggende wijken. Het was een gedachte-experiment, maar als u hoort dat dat de kenmerken zijn van een initiatief van honderden inwoners, dan zou je zeggen dat het iets is dat je moet doen. Dat is iets waar je heden ten dage, in de veranderende verhoudingen van overheid en samenleving, blij om moet zijn. Dat is de participatiesamenleving, uitgevonden nog voordat de koning het woord had bedacht.

U begrijpt natuurlijk heel goed dat ik hiermee de kenmerken van het initiatief om windmolens te plaatsen op industrieterrein Lage Weide heb willen beschrijven. De gemeente heeft die ontwikkeling altijd gesteund en heeft zelfs actief bij de provincie erop aangedrongen die locatie overeind te houden. In haar zienswijze, bij de vaststelling van de PRS en PRV, heeft de gemeente ons dat nog laten weten. Dat bleef zo, totdat twee stadsfracties, die altijd op zijn minst de indruk hadden gewekt het burgerinitiatief te steunen, de handen ervan af trokken, omdat er geen draagvlak zou zijn. Voor een nieuw initiatief is heel vaak aan het begin nog geen draagvlak. Draagvlak is iets dat je moet creëren. De fracties die gingen draaien, zijn op zich voor duurzame energie en hadden ook kunnen investeren in draagvlak. Het zijn echter de burgers van Energie-U geweest, met leden van GroenLinks, die langs de deuren zijn gegaan, in een poging de mensen, de omwonenden aan te geven wat ik zojuist heb verteld over de kenmerken van dit plan. Voor zover we enig objectief gegeven hebben over draagvlak, wijst het erop dat er wel degelijk een basis voor draagvlak is. In het kieskompas voor de gemeenteraadsverkiezingen 2014 was namelijk een stelling opgenomen: er moeten windmolens op industrieterrein Lage Weide komen. Die is voor tweederde positief beantwoord. Dan zou je kunnen zeggen: is dat helemaal representatief? Vast niet helemaal, maar het gaat wel om aantallen waarbij iedereen die ervaring heeft met dergelijke onderzoeken, weet dat met een paar stemmen verandering er niet echt andere uitspraken komen. Dat blijkt ook als je het uitsplitst. In alle omliggende wijken, in alle opleidingscategorieën en in alle leeftijdscategorieën is er een meerderheid. Alleen de meerderheid van de gemeenteraad ziet nog niet dat het draagvlak in de stad er wel degelijk is.

Voor de provincie was er al die tijd ook geen vuiltje aan de lucht. Zelfs in onze reactienota bij de PRS/PRV hebben wij vastgesteld en geschreven dat wij deze locatie zeker niet gaan schrappen. Mijn indruk is dat de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de locatie voor ons nog niet ter discussie staat. Een vraag aan Gedeputeerde Staten is: kunt u bevestigen of mijn indruk klopt dat ten opzichte van de

eerder vastgestelde ruimtelijke aanvaardbaarheid zich geen ontwikkelingen hebben voorgedaan die daarin nu verandering brengen? Als de gedeputeerde dit bevestigend antwoordt, dan zit de juridische techniek van de Elektriciteitswet zo in elkaar dat wij alleen onder een dwangbepaling uitkomen door vandaag het provinciaal belang af te halen van de locatie Lage Weide. Dat doen wij door dit in de PRS/PRV niet meer te noemen. Daarmee is overigens de mogelijkheid van windenergie op Lage Weide niet weg, want onze PRS en PRV bieden de mogelijkheid aan de gemeente om daarover zelfstandig te besluiten. De dwang van de provincie is er dan echter af.

Het ongemak van de GroenLinks-fractie zit hierin: gezien de voorgeschiedenis en de verwachtingen die gewekt zijn naar een groep burgers die risicodragend geïnvesteerd hebben, onze eigen eerdere uitspraken, uitspraken van de gemeenten, onze afspraak met het Rijk om 65,5 MW op land te realiseren, waarbij de locatie Lage Weide een significante bijdrage zou zijn, zit het ons dwars dat wij wel kunnen besluiten dat het niet van provinciaal belang is, maar gegeven dat hele pakket is het dan wel een soort van provinciaal belang, ook al kun je het technisch niet zo noemen. Hoe ziet GS dat inhoudelijke dilemma? Hoe zeker is GS ervan dat wij die 65,5 MW tijdig mogelijk gemaakt hebben? Ik zal hiervoor straks een motie indienen, die ons in elk geval perspectief biedt om onze verantwoordelijkheid te houden, of in eigen hand te houden, waar die 65,5 MW wordt gerealiseerd en waarbij, als het dan op dit moment niet Lage Weide gaat worden, en die grens van 65,5 MW niet gerealiseerd gaat worden, wij dan als provincie met een op draagvlak gericht proces dat zelf gaan realiseren. De datum daarvoor is ongeveer 1 januari 2018. Op dat moment zullen wij, met de dan geldende stand der techniek, alle locaties in de provincie die in aanmerking zouden kunnen komen, afwegen en zelf de beste kiezen, in plaats van dat wij het ons door het Rijk laten opleggen via de door de heer El Yassini al gememoreerde rijkscoördinatierегeling.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Bekkers heeft een goed verhaal. Mijn concrete vraag is echter: bent u nu voor of tegen het schrappen van Lage Weide? Of wacht u eerst de antwoorden van GS af?

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Op zich is voor ons het debat nodig om daarover een definitieve standpuntbepaling te kunnen innemen. Wij denken dat wij hier met een locatie te maken hebben die geschikt is, die volledig voldoet, die ruim voldoet, waar als je het zou willen meten er draagvlak voor te vinden is en dat het bovendien een forse slok op een borrel is voor de opgave waarvoor wij staan. Wij maken het onszelf gemakkelijk als wij deze locatie zouden toelaten. In ons gremium is het begrip draagvlak echter indirect. Wij zijn toch een bestuurslaag die zijn waarde haalt van een zekere afstand tot de burger. Aangezien de gemeenteraad in dezen duidelijk is en er mede dankzij het draaien van uw fractie, mijnheer Kiliç, geen meerderheid meer heeft, hebben wij er wel mee te maken dat de gemeenteraad dit niet steunt. Dan geldt dat wij in het coalitieakkoord met onze coalitiepartners hebben afgesproken dat Lage Weide in aanmerking komt, als daarvoor draagvlak bestaat. Hoezeer ik het Lage Weide ook gun en hoezeer ik ook denk dat wij, als wij alle locaties beschouwen, met elkaar op inhoudelijke gronden voor die locatie zouden moeten kiezen en het dan ook aan ons als provincie is als wij die verantwoordelijkheid op ons nemen om het proces van draagvlak aan te gaan, omdat ik niet denk dat het voor wat dan ook zinvol is om iets door de strot van burgers heen te duwen, hoezeer ik dat ook vind, vind ik voor het openbaar bestuur het ook heel belangrijk, wellicht zelfs belangrijker, om mijn afspraken na te komen.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dus GroenLinks gaat niet draaien?

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! GroenLinks draait nooit, zoals u weet. Ik hoor twijfels. Dan mag u naar de interruptiemicrofoon komen. Voorzitter, excuses, u gaat over de orde van de vergadering.

Het is natuurlijk zo dat wij bij de vaststelling van de PRS en PRV op dat moment geen rekening hadden gehouden met het feit dat het jarenlange positieve gesternte in de stad zou omdraaien. Over draaien gesproken: door het omdraaien van twee stadsfracties zijn wij in de nesten gekomen en wenden wij nu alle mogelijke juridische middelen aan om in die dwangbepaling te komen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Om maar één woord te noemen: megastallen.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Dat is absoluut geen punt waarin wij gedraaid zijn. Nee. Ik zou het dolgraag uitleggen, want het is een van mijn favoriete onderwerpen, maar ik vrees ...

De VOORZITTER: Die vrees is terecht.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Als u nu toestaat dat ik daarop wordt doorbevraagd, dan zal ik een inhoudelijk antwoord moeten geven.

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Amelisweerd: ook draaien.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Amelisweerd: ook zo'n voorbeeld waarover wij altijd glashelder zijn geweest.

De heer BOER (SP): Mogen wij dan binnenkort uw voorstel zien voor de zesbaanse bak in plaats van de zevenbaanse bak?

De heer BEKKERS (GroenLinks): Dat voorstel heeft er altijd al gelegen en is nooit van tafel geweest. Het ligt er nog steeds. Het is de rijksoverheid die erover beslist. Er is een bepaalde meerderheid in Provinciale Staten die iets wil met die ring.

De heer BOER (SP): En daar loopt u dan vrolijk en juichend achteraan, zoals gebruikelijk.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Nou, niet juichend.

Ik had het over het inzetten van onze juridische middelen. Met het voorbereidingsbesluit dat wij nu een jaar geldig hebben en door nu de locatie uit de PRS te halen, zetten wij onze mogelijkheden in. Mij is het op voorhand niet duidelijk of dit recht doet aan de rechten van de inwoners. Uiteindelijk is het recht geen wiskunde. Het is niet voor niets dat in gerechtelijke procedures soms verrassende uitspraken worden gedaan. Mijn vraag aan GS is of zij het in dit geval ook niet nuttig zouden vinden als de kwestie door de Raad van State beoordeeld zou worden. Immers – dat is analoog aan mijn antwoord aan de heer Kiliç – geldt dat ondanks mijn inhoudelijke voorkeur voor de locatie Lage Weide, ik de afspraken die ik maak op het moment dat het erop aan komt nog net belangrijker vind. Ik vind dat voor de gemeenteraad en voor ons als Provinciale Staten, ook al is er op dit moment een meerderheid die de locatie Lage Weide niet wil, als de rechtsstaat en het recht zoals dat geldt in het wekken van verwachtingen naar inwoners toe, het uiteindelijk zo is dat de verschillende overheden in de afgelopen drie jaar te ver op weg zijn gegaan om nu nog terug te keren en dat wij dat met z'n allen zouden moeten willen accepteren en ook belangrijker zouden moeten vinden dan wat ieder van ons er inhoudelijk van vindt.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij heeft de burger hier helemaal niets van begrepen. Sorry, maar ik had net duidelijk een vraag gesteld. U zegt net dat de fractie van de PvdA in Utrecht heeft gedraaid.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Correct

De heer KILIÇ (PvdA): Mijn concrete vraag is: gaat u ook draaien?

De heer BEKKERS (GroenLinks): Kunt u dan specificeren wat u mijn draai zou vinden? Ik heb namelijk niet de beleving dat ik draai.

De heer KILIÇ (PvdA): Dat u voor dit voorstel bent. Dus: Lage Weide schrappen uit de PRS en PRV.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb net duidelijk aangegeven dat dit debat en het verloop van deze bijeenkomst bepalend zullen zijn voor onze stem daarin. Ik heb ook aangegeven dat wij inhoudelijk denken dat de locatie Lage Weide verstandig is. Als wij het met z'n allen op inhoudelijke gronden onze opgave zouden beschouwen, is dit een van de meest aantrekkelijke locaties om forse stappen te maken in die opgave van 65,5 MW. Ook denk ik dat het door de strot duwen in een gepolariseerde situatie wellicht niet het verstandigste is, omdat dat op tal van terreinen sowieso ontwikkelingen tegenwerkt. Desalniettemin, als ik als gemeenteraadsbestuurder mijn verantwoordelijkheid zou moeten nemen en zou zien hoeveel draagvlak er ook wel voor is, zou ik net als mijn collega's in de stad voor stemmen, maar hier – daarin is er voor mij geen draai aanwezig – heb ik getekend voor een coalitieakkoord. Daarin heb ik ermee ingestemd, omdat ik op dat moment op geen enkele manier enig vuiltje aan de lucht zag dat de PvdA-fractie in de stad van mening zou gaan veranderen. Achteraf kan ik tegen mezelf zeggen dat ik naïef ben geweest; dat had ik niet moeten doen. Ik heb er echter voor getekend. Het is een afspraak waarvoor ik heb getekend. De samenwerking tussen partijen en mensen is meer gebaat bij het nakomen van afspraken dan bij een klein kansje je zin door te drijven.

De motie die ik hierbij indien, luidt als volgt:

Motie M34 (GroenLinks, CDA, PvdD): Utrecht staat voor afspraak windenergie II.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 november 2014, ter bespreking van het statenvoorstel Tweede partiële herziening PRS/PRV 2013 – 2028;

constaterende:

- *dat de provincie in het overleg van de provincies met het Rijk en de andere provincies afspraken heeft gemaakt over het ruimtelijk mogelijk maken van 65,5 MW windenergie op land;*
- *dat de voorliggende wijzigingen in PRS en PRV veranderingen aanbrengen in de locaties voor windenergie;*

overwegende:

- *dat de daadwerkelijke realisatie van ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie op land de nodige onzekerheden kent;*
- *dat het Rijk zelf locaties zal aanwijzen als de provincie Utrecht de gemaakte afspraken niet nakomt;*
- *dat zij bij de behandeling van de PRS en PRV op 3 februari 2013 de motie 'Utrecht staat voor afspraak windenergie' heeft aangenomen;*

spreken als hun mening uit:

dat zij staat voor haar afspraken met het Rijk en overige provincies voor 65,5 MW aan windenergievermogen op land;

en dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

als de ruimtelijke mogelijkheden voor 65,5 MW windenergie op land niet voor 1 januari 2018 gerealiseerd dreigen te worden, alle mogelijke locaties (gegeven de op dat moment actuele stand der techniek) in een op participatie en draagvlak gericht proces opnieuw af te wegen en aan Provinciale Staten aanvullende windenergielocaties voor te stellen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M34 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal de VVD, bij monde van de heer El Yassini, alvast even waarschuwen: de SP-fractie in de provincie heeft dezelfde mening als de SP-fractie Utrecht. Als wij dat hebben gezegd, gaan wij beginnen aan het verhaal.

De SP-fractie is voor windmolens. De SP-fractie is helaas daarnaast tegen windmolens op Lage Weide. Waarom? Omdat er geen draagvlak is. Zoals andere partijen ook al gemeld hebben – met name de heer Thonon heeft dat heel duidelijk gezegd –: geen draagvlak, geen molens. Vandaar dat wij het hier zometeen mee eens zijn.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het was bijna goed geciteerd. Duurzame energie is het meest duurzaam met draagvlak.

De heer BOER (SP): Dank u wel voor deze correctie.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Boer, maar ik heb ook even een vraag aan u. In alle commotie aan het einde van mijn betoog ben ik vergeten de motie die ik had aangekondigd aan u te overhandigen. Mag dat nog of moet ik nu wachten tot de tweede termijn? Ik moet wachten tot de tweede termijn? Prima. Het is wederom een onderschrijving van mijn punt. Het werkt zoals wij het met elkaar hebben afgesproken. Ik zal dat accepteren.

De VOORZITTER: Als u nu eerst uw vraag stelt en op de terugweg even hier langskomt ...

De heer BEKKERS (GroenLinks): Dan mag het nog net. Dank u wel. Mijn vraag aan de heer Boer is: u geeft aan dat uw stadsfractie heeft geconstateerd dat er geen draagvlak is. Kunt u aangeven hoe uw stadsfractie – u volgt uw stadsfractie daarin kennelijk, zo heb ik de indruk – draagvlak definieert en op grond waarvan u heeft kunnen vaststellen dat die er niet is?

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een mooie vraag. Wij hebben via de stadsfractie inderdaad de melding over het draagvlak gekregen. Ik heb verder niet gevraagd hoe zij aan die antwoorden is gekomen. In de tijd dat zij daarover een beslissing mocht nemen, heeft zij heel nadrukkelijk gezegd dat zij tegen deze locatie is. Dat is onder andere gebaseerd op de hoeveelheid draagvlak, maar niet alleen daarop.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Net zei u dat het gebaseerd was op de afwezigheid van draagvlak.

De heer BOER (SP): Voornamelijk.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Nu zegt u dat het niet alleen daarop gebaseerd is. U hebt in elk geval niet de informatie op grond waarvan men heeft vastgesteld dat er geen draagvlak is. U gelooft in dezen uw stadsfractie.

De heer BOER (SP): Ik heb die informatie hier niet paraat, nee. Had u dat graag gewild? Dan kan ik die informatie wel opvragen. Dat zal dan echter pas na de vergadering gebeuren.

De heer BEKKERS (GroenLinks): U geeft aan dat u de informatie niet hier paraat hebt. Heeft u de informatie wel ergens anders paraat?

De heer BOER (SP): Die informatie is in dit huis aanwezig, ja.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Daar zijn we zeer benieuwd naar. Dank u.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de SP even te hulp schieten. In het debat, in het voorbereidingsbesluit, heeft de SP-woordvoerder destijds, Anne-Marie Mineur, aangegeven dat zij draagvlak definieert als een meerderheid in de gemeenteraad. Die is er niet. Daarop sluit de SP waarschijnlijk aan in deze Staten.

De heer BOER (SP): Dank u wel, mijnheer Thonon. Inderdaad heb ik mij voor die tijd er niet zo mee bezig kunnen houden, dus ik heb dat niet allemaal direct paraat.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! De motie is mede ingediend namens de PvdD en het CDA. Het andere punt is dat de heer Thonon definieert wat draagvlak vanuit de provincie bezien zou zijn. De heer Boer heeft echter aangegeven dat de stadsfractie op een of andere manier heeft geconstateerd dat er geen draagvlak zou zijn, terwijl wij onderzoeken hebben die een tweederde meerderheid voor laten zien.

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Uiteindelijk vinden wij het jammer dat deze locatie uit de PRS en PRV wordt gehaald, maar wij snappen het wel. Wij zullen uiteraard voor het voorstel stemmen. Ik had hierover nog heel veel tekst kunnen uitspreken, maar wat mij betreft is dit klaar.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Don Quichot dreigt het gevecht tegen de molens op Lage Weide te winnen, maar gelukkig komt er elders meer experimenteerruimte voor duurzame energie. De fractie van de ChristenUnie heeft in de afgelopen weken goed geluisterd naar twee groepen burgers. Eerst naar de bewonersgroepen die heftig protesteren tegen de plaatsing van windmolens en daarna naar de windmolencorporaties en andere initiatiefnemers die enthousiast pleiten voor meer ruimte voor hun windmoleninitiatieven. Onze fractie kijkt niet zozeer naar de aantallen voorstanders of de aantallen tegenstanders, maar vooral naar de kracht van hun argumenten. Daarom hebben wij ook heel erg veel moeite met het draagvlakprincipe dat voor veel fracties in deze Staten blijkbaar een onwrikbaar uitgangspunt geworden is. Dat draagvlak wordt helaas gedefinieerd als de meerderheid in de gemeenteraad. Als de meerderheid in een gemeenteraad dan vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen kantelt, dan zouden wij ook ineens overstag moeten gaan. Dat is in onze ogen geen consistent beleid. In de provincie moeten wij een eigen bovenlokale afweging maken.

Ik zal twee voorbeelden noemen waarbij het draagvlak uiterst relevant is en waarbij de meerderheid van de omwonenden doorgaans niet telt. Als de rijksoverheid de aanleg of verbreding van wegen afhankelijk zou maken van lokaal bestuurlijk draagvlak, gedefinieerd als de meerderheid in de gemeenteraad, dan zou de rijksoverheid geen knip voor de neus waard zijn. De rijksoverheid moet bij tracékeuzes voor rijkswegen toch zeker zelf een belangenafweging maken? Als een gemeenteraad de realisering van een daklozenopvang of een asielzoekerscentrum afhankelijk zou maken van het lokale draagvlak in de desbetreffende woonwijk, dan is hij geen knip voor de neus waard. Een gemeenteraad moet bij zulke locatiekeuzes zelf een belangenafweging maken. Zo moet de provincie bij de aanwijzing van potentiële windmolenlocaties ook zelfstandig een belangenafweging maken, op basis van wat wij hier in huis als provinciale belangen hebben gedefinieerd. De bovenlokale belangen kunnen dan zwaarder wegen dan de belangen van een groep omwonenden. Zo werkt het democratische systeem met drie bestuurslagen. Zo werkt het huis van Thorbecke.

Natuurlijk is draagvlak wel uiterst relevant. Vorig jaar februari hebben we bij de behandeling van de PRS een motie ingediend, waarin wij het college vroegen om voor elke windmolenlocatie te werken aan een convenant, waarin de lusten en de lasten eerlijk zouden worden verdeeld, zodat omwonenden zouden profiteren van de opbrengst van de molens. Onze motie heeft het niet gehaald. Helaas. We zouden hem vandaag opnieuw kunnen indienen, want de praktijk van Lage Weide laat zien dat je wel degelijk zulke convenanten kunt maken. De burgers zouden immers profiteren en meedelen in de opbrengst. Bij dreigende slagschaduw zouden de molens worden stilgezet. Alles was zo goed mogelijk geregeld. De windmolens verrijzen op een industrieterrein, waar extra geluid van de molens niet of amper opweegt tegen het achtergrondlawaai, waar relatief weinig woningen overlast zouden krijgen. In de PRS hebben wij de windmolenlocatie Lage Weide aangewezen als een geschikte locatie. Wat ons betreft is deze locatie nog steeds geschikt. Wij willen dit windmoleninitiatief graag steunen. Daarom zullen wij tegen de herziening van de PRS stemmen. Het was nota bene een burgerinitiatief. Dat willen wij graag blijven steunen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Heer zegt eigenlijk ook tegen de mensen die om asielzoekerscentra heen wonen: "Je moet niet zeuren".

De heer DE HEER (ChristenUnie): Nee, dat zeg ik niet.

De heer DERCKSEN (PVV): Dat zegt u niet. Eigenlijk zegt u dat het bestuur erover gaat en ach, dat wij die last dan maar moeten dragen. Wat zegt u tegen de ouders van een meisje van 7 jaar in Nieuwegein, dat door een 10-jarig Syrisch jongetje is verkracht? Zegt u dan ook tegen die mensen: "Ja, luister, we hebben nu eenmaal een opgave. U moet niet zo zeuren."?

De heer DE HEER (Christenunie): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet aan de orde. Burgers hebben het recht om te protesteren tegen snelwegen en om te protesteren tegen asielzoekerscentra. De gemeenteraad en de rijksoverheid hebben echter een verantwoordelijkheid om een afweging te maken op basis van nationale belangen, op basis van gemeentelijke, lokale belangen. Zo hebben wij de plicht om, als het gaat over de onderwerpen die hier op tafel komen, een afweging te maken op basis van onze provinciale belangen. Ik wil dus niet met u discussiëren over asielzoekerscentra. Ik noem het als voorbeeld, net als het wegenverhaal. Ik noem het als voorbeeld dat elke bestuurslaag een afweging moet maken op basis van de belangen die die bestuurslaag dient.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Even kort een punt van orde. Ik wil vooral focussen op het onderwerp dat vandaag aan de orde is. Wij moeten niet gaan praten over vluchtelingen en verkrachtingen en 10-jarige jongens en meisjes. Laten wij ons focussen op waarmee wij bezig zijn. Het zijn verschrikkelijke dingen die gebeuren, maar graag nu de focus op de windmolens en Lage Weide alstublieft.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik voeg daaraan toe dat ik het bovendien onfatsoenlijk vind om zo'n gebeurtenis te proberen te benutten voor de eigen positie in het debat richting een partij als de ChristenUnie.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Laten wij teruggaan naar de inhoud. Ik hoor de ChristenUnie twee dingen zeggen. Ik hoor de ChristenUnie zeggen dat zij draagvlak een belangrijke afweging vindt, of zeker relevant. Ik hoor de ChristenUnie nu ook zeggen dat alle partijen, op elk bestuursniveau, hun eigen afwegingen moeten maken. Kunt u zich voorstellen dat voor sommige partijen – dat waren in het debat bijvoorbeeld PVV, CDA, D66 en SP – een meerderheid in de gemeenteraad ook een afweging is om besluiten te nemen? Dan hebben we het toch afgewogen?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is een van de dingen die een rol spelen. We hebben hier in huis echter heel erg strikt onwrikbaar als uitgangspunt dat we niet eens een andere keuze kunnen maken. Als je het definieert als een meerderheid van de gemeenteraad, leg je jezelf als provinciale overheid vast. Als de meerderheid van de gemeenteraad dus omgaat, dan moeten wij ook omgaan. Dan is er geen ruimte meer voor een eigen afweging. Ik vind dat wij een inhoudelijke afweging moeten maken. Om welke locatie gaat het? Wat zijn daarvan de voor- en nadelen? Die keuze moeten wij maken. Dat doen wij vooral op basis van inhoudelijke argumenten. Het feit of er veel voorstanders of veel tegenstanders zijn, is ondergeschikt aan de kracht van de argumenten. Willen we duurzame energie? Kan het op die plek? Dat moet wat ons betreft de doorslag geven. Natuurlijk let je op draagvlak. Als er een heel groot verschil zou zijn tussen de meerderheid en de minderheid, is het anders. Het ligt in Utrecht echter genuanceerd. We hebben onderzoeken gekregen van Kieskompas, waaruit blijkt dat het heel genuanceerd ligt in de stad en dat het in de wijken, dicht bij de molens, niet eens zoveel anders is dan in de wijken verder van de molens af. Ik wil het laten meewegen, maar als ik het laat meewegen, is het eerder een onderstreping van mijn standpunt dat wij moeten doorgaan met de locatie Lage Weide dan dat het een reden is om de locatie te schrappen. Uit allerlei onderzoeken blijkt namelijk dat er wel degelijk een heel grote groep burgers voor deze molens is. Het mag dus een rol spelen, maar als het een rol speelt, zou ik eerder kiezen voor Lage Weide, omdat het daar een resultaat is van een burgerinitiatief. Een burgerinitiatief, waarbij heel hard is gewerkt aan draagvlak, ook in de buurt en dat ook heel veel draagvlak heeft gecreëerd. Inderdaad, er zijn tegenstanders. Die hebben gehoor gekregen in de gemeenteraad. Daardoor is de gemeenteraad omgegaan. Als het echter gaat om aantallen burgers, dan durf ik het niet zo hard te zeggen zoals u het net deed.

Duurzaam draagvlak vind ik nog wel wat anders dan de term duurzaam in duurzame energie. Ik denk dat ik het draagvlak anders weeg. Ik laat het wel meewegen, net zoals ik vind dat de rijksoverheid het

moet laten meewegen als het gaat over rijkswegenplannen en de mening van de stad Utrecht. Ik laat het echter niet de doorslag geven als het enige argument. Als je draagvlak definieert als bestuurlijk draagvlak van een meerderheid in de gemeenteraad, dan leg je jezelf vast. Dan leg je elkaar vast, terwijl je niet meer een eigen inhoudelijke afweging maakt. Ik wil wel die inhoudelijke afweging maken.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij leggen wij ons niet vast. Volgens mij geven wij nog steeds ruimte aan de gemeenteraad van Utrecht om daar windenergie mogelijk te maken. Dat was ook een van de vragen van D66 in de commissie. De gedeputeerde heeft daarop geantwoord dat het nog steeds kan. We leggen ons wat dat betreft dus niet vast en geven nog steeds de ruimte.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! We hebben toch in meerderheid besloten dat de basis het draagvlak moet zijn en dat dit draagvlak wordt afgewogen aan de hand van de stemming in de gemeenteraad van Utrecht? Over wat de gemeente Utrecht daarna zelf gaat doen, hebben wij na het schrappen geen zeggenschap meer. Ik begrijp deze discussie over voor en tegen, draagvlak, kieskompas en wat dan ook dus niet. De afspraak ligt hier heel duidelijk: draagvlak. Dat hebben wij afgesproken en dat is aangenomen. Daaraan houden wij ons.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De coalitie had afgesproken om bij voorkeur uit te gaan van draagvlak. Dat is vervolgens terechtgekomen in de PRS. Daarna gaan wij dat uitwerken. Dan blijkt dat de gemeenteraad in Utrecht gaat veranderen en veranderen wij mee. Dat is de essentie van de afspraak die de coalitie heeft gemaakt. Ik voel mij echter niet gebonden aan die coalitieafspraken. Ik stem gewoon zoals ik tegen het voorbereidingsbesluit heb gestemd, zo zal ik straks tegen deze PRS-herziening besluiten. Ik vind het namelijk geen goede definitie van draagvlak.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet mijn gewoonte om te interpelleren en zeker niet bij deze spreker, maar mevrouw Broere maakte net een opmerking. Moet ik daaruit begrijpen dat u ook het coalitieakkoord ondersteunt voor wat betreft draagvlak? Als er draagvlak is voor windmolens, in welke regio dan ook, zegt de PVV dan dat zij daar achter staat?

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het moge duidelijk zijn, voor de honderdste keer: wij zijn mordicus tegen windmolens.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Ik hoorde u net toch iets anders zeggen. Dat zal dan waarschijnlijk uit de notulen nog wel blijken.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb heel veel gezegd over draagvlak, omdat heel veel fracties daarin een onwrikbaar standpunt innemen. Vandaar dat ik er uitgebreid op ben ingegaan. Wij zullen dus tegen het besluit stemmen, dus tegen de herziening van de PRS. Wel zullen wij straks bij de stemverklaring vragen om een aantekening dat wij wel instemmen met de verruiming van de mogelijkheden voor experimenteerruimte. Don Quichot dreigt vandaag het gevecht tegen de molens op Lage Weide te winnen, maar gelukkig komt er elders meer experimenteerruimte voor duurzame energie. Dat zal straks uit onze stemverklaring aan het einde van de vergadering blijken.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Er is een aardige discussie gaande. Wat ons betreft, zoals ook al in de commissie is verwoord, zal de SGP het voorgestelde voorstel steunen. Dit doen wij echter wel met een aantal gemengde gevoelens. Die gemengde gevoelens zitten met name hierin dat wij inmiddels anderhalf jaar op pad zijn na een vaststelling van de PRS en dat wij hier op dit moment de tweede partiële herziening al hebben. Daarbij bekruipt ons het gevoel dat wij een lijn vastzetten tot 2028 en dat vervolgens de eerste partiële herziening voorzienbaar was door de moties en amendementen die daarin zijn uitgevoerd. Dat is een opdracht die wij onszelf hebben meegegeven om het goed te verwerken. Inmiddels is er echter een tweede aanpassing die wij op dat moment zeker niet voorzien hadden. De vraag aan de gedeputeerde is: zitten er meer van dit soort dossiers in de PRS, waardoor wij in de komende periodes, van tientallen jaren zou ik bijna willen zeggen, nog weer

geconfronteerd worden met allerlei partiële herzieningen. Wat is op dat moment dan nog ons staand beleid? De vraag die bij ons opkomt is dat als je dit op deze manier steeds weer ter discussie stelt, hoe zullen onze overheden waarmee wij te maken hebben en waarover wij in dit kader voor een deel kaderstellend zeggenschap hebben, met ons omgaan? Betekent dit dat als er in een gemeenteraad ergens draagvlak voor ontstaat, de volgende partiële herziening dan alweer in beeld is? Hoe serieus nemen wij onszelf en welke lijn ziet het college daarin?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik als laatste heb ik opgeschreven wil ik wel als eerste zeggen tegen de heer Van Wikselaar. Ik heb natuurlijk wel respect voor wat wij op 4 februari 2013 hebben vastgesteld, namelijk de Provinciale Structuurvisie. Soms is het zo dat je iets toen niet wist en nu wel weet. Daardoor kan het wel eens zo zijn, zoals in dit geval bij de structuurvisie, dat je je visie op bepaalde punten bijstelt door voortschrijdend inzicht of gewoon door iets wat wij toen niet wisten en nu wel. Dat wilde ik even persoonlijk zeggen. Ik had natuurlijk even naar de interruptiemicrofoon moeten lopen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dank dat ik even mag reageren. Ik begon met de mededeling dat wij deze herziening zullen honoreren. Wat dat betreft is het voor ons niet in beton gegoten. Ik ben echter wel erg benieuwd in hoeverre het college op basis van de besluitvorming die wij tot nu toe hebben gevoerd nog dingen ziet aankomen of denkt dat het straks allemaal wel kan. Dan moeten we met elkaar om de tafel hoe we dan we dan onze PRS er moeten laten uitzien. Het is dus niet zo dat er helemaal niets meer mogelijk is, maar ik denk wel dat wij met elkaar heel duidelijk moeten zijn, ook richting de andere overheden, dat dit de koers is die wij hebben bepaald voor de komende periode X.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik reageerde eigenlijk op uw opmerking hoe serieus wij onszelf dan nog moeten nemen. We nemen onszelf natuurlijk uiteraard serieus. Het allerbeste dat er vandaag is gezegd, vond ik hetgeen is gezegd door de VVD, namelijk: kijk naar andere middelen om toch tot die 65,5 MW te komen. Dat heb ik ook steeds gezegd, 50Plus heeft dat ook steeds gezegd. Ook heb ik steeds opgeroepen dat we nu maar voldoen aan meer behoefte. We zouden het ook kunnen omdraaien en kijken hoe wij de behoeftes kunnen terugbrengen. In de lijn van de VVD: de wegen zijn het paradepaardje van de VVD. Er worden ontzettend veel wegen aangepast, vernieuwd en opnieuw geasfalteerd. Als we dan de voordelen van ander asfalt, waardoor er minder energie wordt verbruikt door de auto en door de soort banden, bij elkaar optellen en je zou dat toevoegen aan de vraag van het Rijk over de 65,5 MW, dan zou dat best wel een paar windmolens kunnen schelen. Dat wilde ik even meegeven.

Verder heb ik nog een technische vraag aan de gedeputeerde. Ik neem een voorschot op het antwoord dat ik misschien krijg. Hoeveel ruimte is er nog over? U zegt dat als Lage Weide vervalt, wij toch nog kunnen voldoen aan de eis van het Rijk. Hebben we nog meer ruimte over? Of zitten we nu precies op 65,5 MW? In de structuurvisie staan nog een paar locaties opgenomen, omdat ze al in de structuurvisie van 2005 – 2015 zaten. Die heten nu sterlocaties. Sterlocaties, zo heb ik altijd begrepen, zijn bevroren. Ze zitten ergens diep in de vriezer, maar als een gemeente aangeeft die locaties toch wel te zien zitten, dan is de provincie bereid om aan dat verzoek tegemoet te komen. Nu wil ik het andersom stellen: wat als de gemeente komt met het verzoek om die locatie helemaal, ook als sterlocatie, te schrappen? Behoort dat ook tot de mogelijkheden? Die vraag stel ik, omdat ik een sterlocatie weet waarvoor absoluut geen draagvlak bestaat, in het kwadraat. Dan zouden we daarop actie kunnen ondernemen of een actiegroep die daarmee al heel lang bezig is. Er zullen dan signalen naar de gemeente toe komen waardoor er dan een motie in de gemeenteraad komt die wordt aangenomen. Daarna gaat er een bericht richting de provincie met de mededeling dat er geen draagvlak is en wordt het verzoek gedaan die locatie te verwijderen als sterlocatie.

Verder is 50Plus, zoals ik al eerder heb gezegd, tegen windmolens.

Ik wil nog even reageren op het betoog van het CDA: "wij gaan mee met het voorstel, omdat er geen draagvlak is". Als er wel draagvlak is en men smeekt om een paar windmolens in de gemeente, hetgeen contra is, dan is het verzoek van de bewoners, de omwonenden of wie dan ook, dat je er dan

in moet meegaan, natuurlijk wel met de voorwaarde dat de turbines minimaal 500 meter van woningen af moet staan. Zo is er nog wel een aantal voorwaarden, maar dat zien wij dan wel tegen die tijd.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Met het Rijk en de andere provincies zijn afspraken gemaakt om in de provincie Utrecht 65,5 MW windenergie op land ruimtelijk mogelijk te maken. Afspraken die geboren zijn uit een behoefte aan energietransitie. Daar hebben we een heikel punt te pakken. De energietransitie lijkt nu soms meer op een energieoorlog, waarbij de gemoederen tussen voor- en tegenstanders hoog oplopen. Daarom stellen wij ons op het standpunt dat in dit soort processen de communicatie en informatievoorziening optimaal moeten zijn en bij voorkeur gericht op burgerparticipatie. Dit kan al een hoop kou uit de lucht nemen.

Zoals gezegd is de provinciale opgave 65,5 MW. Dat betekent dat wij dit ruimtelijk mogelijk moeten maken. Halen wij dit niet, dan bestaat het gevaar dat het Rijk locaties gaat aanwijzen. De vraag is of wij dit wenselijk vinden. Ik denk van niet. Deze afweging kan beter in de Staten gemaakt worden. Er ligt nu een voorstel tot het schrappen van de windlocatie Lage Weide. Een locatie die in principe als ruimtelijk aanvaardbaar is beoordeeld en waarvoor draagvlak bestaat. Niet binnen de definitie die GS hanteert, maar wel onder een brede laag van de Utrechtse bevolking. Gezien het voorgaande zijn wij dan ook geen voorstander van schrappen. Recentelijk kwam er een interessante aanvraag binnen van Weidewind BV met betrekking tot Lage Weide. De vraag die nu voorligt en die straks terugkomt in RGW en PS, is welke juridische betekenis dit heeft. Dient er nu een provinciaal inpassingsplan opgesteld te worden? Blokkeert dit het eerdere voorbereidingsbesluit en het herzieningsvoorstel van vandaag het initiatief van Weidewind? Dat dienen wij ons wel te realiseren bij de besluitvorming van vandaag.

Recentelijk kwam ik een anekdote tegen die ik met u wil delen, omdat de eerste stap in duurzaam energiegebruik bij onszelf ligt. Dit ligt namelijk bij besparing. Bij de kassa van de supermarkt stelt een jonge caissière aan een oudere vrouw voor dat zij voortaan haar eigen boodschappentas meeneemt, in plaats van dat zij een plastic tas koopt. "Plastic tassen zijn namelijk niet goed voor het milieu", zo zegt ze. De vrouw verontschuldigt zich en legt het uit: "Wij hadden dat groene gedoe niet toen ik jong was". De caissière antwoordt: "Ja en dat is nu juist ons probleem vandaag de dag. Jullie generatie maakte zich niet druk om het milieu te sparen voor de toekomstige generaties." "Je hebt gelijk", zei de oude vrouw, "onze generatie had het groene gedoe niet nodig in onze dagen. Toen hadden we melk in flessen, frisdrank in flessen en bier in flessen, die wij leeg en omgespoeld terugbrachten naar de winkel. De winkel stuurde deze dan terug naar de fabriek. In de fabriek werden deze flessen gesteriliseerd en opnieuw gevuld. Wij deden echt aan recycling, maar we deden niet aan het groene gedoe in die tijd. Wij liepen trappen, omdat we niet over roltrappen en liften beschikten in elk gebouw. Wij liepen naar de supermarkt en hesen onszelf niet elke keer in een 300 pk machine, elke keer als wij twee blokken verderop moesten zijn. Je hebt wel gelijk: wij hadden dat groene gedoe niet in onze tijd. Babyluiers gingen in de kookwas, omdat wegwerpluiers niet bestonden. We droogden onze kleren aan de lijn en niet in een energieverblindende machine die continu 220 Volt gebruik. Wind en zonne-energie droogden onze kleren. Maar jongedame, je hebt gelijk. Wij hadden dat groene gedoe niet in onze tijd. In die tijd hadden we misschien één televisie of radio in huis en niet één op elke kamer. De televisie had een klein schermje ter grootte van een zakdoek en niet een scherm ter grootte van De Bijenkorf. In de keuken werden gerechten gemengd en geroerd met de hand, omdat we geen elektrische apparaten hadden die alles voor ons deden. In die tijd gebruikten we geen apparaat met een motor op benzine die het gazon maaide. We gebruikten een maaier die geduwd moest worden en functioneerde op menselijke kracht. Wij sportten door te werken, zodat we niet naar een fitnessclub hoefden te gaan om op ronddraaiende loopbanden te gaan rennen die werken op elektriciteit. Wij dronken uit de kraan wanneer we dorst hadden, in plaats van uit een plastic fles die na 30 slokken wordt weggegooid. Wij hadden dat groene gedoe niet in onze tijd. Kinderen liepen of fietsten naar school, in plaats van hun moeder als 24-uurs taxiservicedienst te gebruiken. Wij hadden één stopcontact per kamer en niet een heel arsenaal aan stekkerdozen en verlengsnoeren om een dozijn apparaten van stroom te voorzien. Wij hadden geen geautomatiseerde gadgets nodig om een signaal op te vangen van een satelliet die 2000 mijl verderop in de ruimte hing, zodat wij contact konden leggen met anderen en uit te vinden waar de dichtstbijzijnde pizzatent zich bevindt. Dus, jongedame, kijk

eerst eens in de spiegel, voordat je klaagt over oudere mensen. Gewoon omdat wij dat groene gedoe niet hadden in onze tijd.

U kent ons. Wij zijn zeker voorstander van dat groene gedoe. Laat ik hierbij dan echter ook de oproep doen om in de energiediscussie ook bovenal naar ons eigen gedrag te blijven kijken.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag. Heeft u gevraagd of er misschien een tweede kassa bij kon draaien, want dit duurt wel lang. (Hilariteit)

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is even schakelen van de anekdote van de heer Van der Steeg naar Lage Weide. We hadden het namelijk over Lage Weide. Heeft de heer Van der Steeg intussen de juiste stemlijsten opgeduikeld? Tijdens de laatste commissievergadering heeft de heer Van der Steeg namelijk uitgebreid geciteerd uit stemlijsten, maar hij gebruikte de stemlijst van 14 april en niet van 25 november, toen wij het eigenlijke voorbereidingsbesluit hebben genomen. In november stemden alleen PvdA en ChristenUnie tegen. De SGP en 50Plus waren er niet, maar alle andere partijen hebben toen voor het voorbereidingsbesluit gestemd, inclusief de PvdD.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt. De PvdD heeft dat inderdaad gedaan. Ik voelde deze dan ook een beetje aankomen. U heeft gelijk: bij het laatste voorbereidingsbesluit dat ten grondslag ligt aan het besluit dat wij vandaag gaan nemen, hebben wij tegengestemd. De rest van de partijen heeft voor gestemd. De discussie ging toen over draagvlak en het creëren van draagvlak. Wij hebben inderdaad gestemd voor het voorbereidingsbesluit dat daar voorlag, maar wel onder de nadrukkelijke toezegging van de heer Krol dat het voorbereidingsbesluit niet geëffectueerd zou worden voor de verkiezingen en zelfs niet voordat er uiteindelijk een coalitievorming en het coalitieakkoord tot stand werden gebracht. Dat gaf dus de mogelijkheid om er een campagneonderwerp van te maken. Dat gaf dus de mogelijkheid aan de burger om zich daarover uit te spreken en te kijken welke partijen voor of tegen zouden zijn. Dat was ook de reden dat wij toentertijd voor hebben gestemd. Diezelfde argumentatie kon je daarna niet meer gebruiken bij dit voorbereidingsbesluit, dat ten grondslag ligt aan het besluit van vandaag. Toen was wel duidelijk hoe de gemeenteraad daarover dacht. Onze definitie van draagvlak is anders dan die van GS. Wij kijken naar wat de burger wil en niet zozeer naar wat de gemeenteraad wil.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het wel heel lastig te volgen. Op 14 april was de discussie of wij het gaan verlengen of niet. Geven wij de stad meer ruimte om aan draagvlak te werken, ja of nee? Daar waren wij met z'n allen voor, behalve de PvdD. Ik vind het dus niet consistent dat u de eerste keer voor stemde en daarna tegen de verlenging van het besluit. Ik heb een kopie van de goede stemlijsten van beide keren bij me. Laten we daar nog een keer naar kijken. Zoals u het echter in de commissievergadering citeerde, was het niet juist. Dat wilde ik graag rechtzetten in de vergadering.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dat waag ik te betwijfelen. Over welk voorbereidingsbesluit heeft de heer De Heer het nu en over welke stemlijst heeft hij het? Bij het laatste voorbereidingsbesluit waren wij namelijk de enige die dat voorbereidingsbesluit niet steunde. Trekt u nu in twijfel wat u toen hebt gezegd?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Zal ik het nog één keer zeggen? Volgens mij hebben wij twee keer gestemd: op 25 november ...

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Dat klopt. Ik geef ook toe dat wij bij het eerste voorbereidingsbesluit inderdaad voor hebben gestemd, om de reden die ik net aangaf. Ik vind het prima als u de behoefte voelt om naar mij toe te komen om dat nog een keer te laten zien. Ik bevestig dat u gelijk hebt.

De VOORZITTER: Volgens mij bent u het nu eens. Dat moment moeten wij koesteren.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Tijdens de commissievergadering kregen de PvdA en de ChristenUnie een flink verwijt van de heer Van der Steeg dat wij niet goed hadden gestemd. Dat wilde ik graag rechtzetten. Wij hadden tegen het voorbereidingsbesluit gestemd. Dat accordeerde u niet tijdens de commissievergadering. Als u dat nu wel doet, zijn wij het inderdaad eens.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Ik hoef nu helemaal niets te doen. U moet de notulen van de RGW-vergadering erop naslaan. In de eerste plaats heb ik de ChristenUnie niets verweten. Ook heb ik de PvdA niets verweten. Ik heb alleen een stemlijst genoemd. Dat is het enige. Volgens mij was die correct.

De VOORZITTER: Volgens mij zijn we er uit. Bent u ook klaar met uw betoog?

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik ben klaar.

De VOORZITTER: Dan zijn wij nu gekomen aan het einde van de eerste termijn van de kant van de Staten. Ik schors de vergadering voor vijf minuten. Daarna zal de gedeputeerde antwoorden.

Schorsing van 15.29 uur tot 15.35 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Het woord is aan de gedeputeerde, de heer Krol.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In algemene zin, zoals ik ook in de commissievergadering al heb aangegeven, is het onderwerp windenergie, windmolens, zeker in een tijd die zo langzamerhand in de richting van de statenverkiezingen gaat, een geliefd onderwerp voor Provinciale Staten om nog eens stevig en vooral ideologisch de degens te kruisen, daar waar dit voorstel van GS eigenlijk een relatief eenvoudig voorstel is. Dat eenvoudige voorstel is, zo herhaal ik nog maar weer eens, om vandaag te besluiten dat de windenergielocatie Lage Weide geen provinciaal belang meer is. Punt. Die afspraak en dat voorstel dat wij nu aan u doen komen maar uit één ding voort, namelijk dat wij in elk geval met een substantieel deel van de Staten mogen rekenen dat als er geen draagvlak voor een windenergielocatie is bij de gemeenteraad – dat staat er expliciet – wij dan bij de gemeente – dat is de gemeenteraad en het college – niet ons provinciaal instrumentarium zullen inzetten om de locatie alsnog door te zetten. Feitelijk is het voorstel van vandaag niet meer en niet minder dan een uitvloei van die door een substantieel deel van de Staten gemaakte afspraak. Het is een beetje de vraag of wij de partij van mevrouw Broere daar ook toe mogen rekenen of niet. Formeel uiteraard niet. Op dit punt wel, zo begreep ik vandaag. Het provinciaal belang van Lage Weide is niet meer aan de orde. Op alle andere elementen die vandaag benoemd zijn en waarover u soms ook vragen aan mij hebt gesteld, zal ik uiteraard proberen te reageren dan wel toch sober te beantwoorden. Ik zal niet al te uitgebreid antwoorden, omdat dat vandaag nu eenmaal niet het vraagstuk is dat voorligt. Het vraagstuk dat voorligt, is onze afspraak: bij geen draagvlak gaat het niet door. Tenminste, wat ons betreft als het gaat over het doorzetten van de locatie met behulp van een provinciaal instrumentarium. Ik kom daarop overigens bij mijn reactie op de ChristenUnie nog wel even terug, waar het gaat over de rol van de provincie.

Daarnaast is een aantal aanvullende opmerkingen gemaakt of een aantal vragen aan mij gesteld die ik met uw welnemen langsga. De heer El Yassini gaf aan dat de VVD die 65,5 MW wel prima vindt, als het maar om andere vormen van duurzame energie zou gaan. Dat zou de VVD veel liever zijn. Het lastige is dan de afspraak die in het energieakkoord is gemaakt en die dus ook voor de provincie Utrecht geldt en die specifiek over wind gaat. Er ligt dus een afspraak voor 65,5 MW wind op land in Utrecht. Daarvan kun je van alles vinden. In het debat van vandaag is daarover door iedereen van alles gezegd. De afspraak zoals die is gemaakt, gaat over windenergie. Overigens is het college van mening dat wij daarnaast op het punt van allerlei andere vormen van duurzame energie nog heel goed ons best moeten doen. Dat maken wij vandaag in deze herziening van de PRS en PRV ook mogelijk. Wij juichen het toe dat wij op die terreinen ons best moeten doen en dat wij daarvoor de ruimtelijke mogelijkheden moeten geven. Het helpt echter niet om te zeggen dat er een zonnepanelenpark

langs – ik noem een volstrekt willekeurige locatie – de A2 komt. Dat scheelt ons dan één molen. Het is interessant voor de vergelijking: het zonnepanelenpark langs de A2 had een maximale opbrengst – dat betekent in mijn woorden altijd: als de zon schijnt – van één MW. U weet dat de grote jongens voor windenergie 3,5 tot 4,5 MW in de piek leveren.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het was meer een oproep richting het kabinet dan aan Gedeputeerde Staten. Dat heeft natuurlijk te maken met de inzet van de rijkscoördinatierегeling. Het Rijk heeft er al over gesproken dat zij die zal inzetten als de windmolens op land niet worden gehaald. Wij zien juist dat er veel meer ruimte wordt gegeven aan de initiatieven vanuit de markt. Dat is een oproep richting het kabinet en niet zozeer aan Gedeputeerde Staten.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat stel ik zeer op prijs. U bent namelijk partijpolitiek beter in staat om die oproep in de richting van het kabinet te doen dan dat ik als eenvoudige christendemocraat dat kan op dat punt.

In de commissievergadering is de vraag gesteld, maar mijnheer Kiliç heeft hem hier herhaald. Ik zal de vraag daarom hier beantwoorden. Die vraag is: klopt het dat de gemeente kan besluiten om dat alsnog zelf te doen op de locatie Lage Weide? Het antwoord is: ja. Wij praten vandaag niet voor niets alleen over de inzet van het provinciaal belang en het provinciaal instrumentarium. In het stedelijk gebied van Utrecht, maar ook in andere stedelijke gebieden van de provincie Utrecht, kan een gemeente zelf besluiten om dergelijke windopstellingen te realiseren. Daarvoor hebben de gemeenten de provincie niet nodig. Het gaat alleen over de mogelijkheid van de provincie tot interventie. Vandaag besluiten we dat voor Lage Weide die interventiemogelijkheid, dat provinciaal belang en dat provinciaal instrumentarium, niet meer aan de orde is.

Het is misschien wel aardig te melden dat ik u op dat punt verwijs naar een motie die volgens mij door CDA en GroenLinks is ingediend, waarin zij de stad Utrecht hebben gevraagd op dat punt nog eens goed haar best te doen. In een openbare statenvergadering doe ik nooit uitspraken over dingen die in de politiek van de stad spelen. Daar kunt u natuurlijk zelf ook goed navraag naar doen. Als ik het coalitieakkoord van de stad Utrecht lees, is Lage Weide in elk geval voor deze coalitie toch echt geen optie meer. Uit contacten met bestuurders van de stad Utrecht van verschillende politieke kleur weet ik dat er nog wel naar andere locaties kan worden gekeken. Ik denk dat dat de formulering is. Gedetailleerder dan dat zal ik hem niet geven. Als de stad met een binnenstedelijke locatie komt, kan zij dat prima zelf doen. Zou het om een buitenstedelijke locatie gaan, dan zal het gesprek daarover gevoerd moeten worden.

De bijdrage van de CDA-fractie was mij helder en kende in mijn richting geen concrete vraag. Door de fractie van D66 zijn drie vragen gesteld, bij monde van de heer Thonon. Wat doen we met het actieplan en de petitie? Het college van Gedeputeerde Staten heeft afgelopen week, op dinsdag, een reactie geschreven op beide documenten, op beide bijeenkomsten. Onze reactie is vandaag of gisteren doorgeleid naar de griffie en is dus naar u onderweg of is al bij u. Dan kunt u zien wat wij ermee doen. Collega Van Lunteren heeft bij de behandeling van het Mobiliteitsplan aangegeven in het kader van de Code Maatschappelijke Participatie, waar het gaat over wegen, voor februari 2015 met een reactie te komen op dat punt. Ik kom er straks nog op terug. Ik vind het nogal verschillend of je een provinciale weg aanlegt als provinciale overheid, dat je daar dan ook zelf stevig aan de gang gaat met de participatie – we komen daarop in de rest van het debat van vandaag natuurlijk nog wel terug – of dat je als gemeenteraad besluit op een binnenstedelijke locatie bijvoorbeeld een windenergieopstelling te realiseren. Dan is het even de vraag hoe wij met het participatietraject omgaan. Het is echter evident – volgens mij raken onze opvattingen elkaar daar – dat participatietrajecten goed omgaan met burgers en dat wordt geprobeerd heel goed naar de bezwaren en belemmeringen te luisteren die er bij dit soort grote infrastructurele of grote andere ruimtelijk ingrepen optreden. Mijn ervaring is dat dat wel degelijk helpt bij de realisatie van dit soort elementen. Ik zie dus verschil tussen de provincie die een provinciale weg aanlegt of een gemeente die met onze support al dan niet een windenergieopstelling kiest. Als u echter vraagt of er in de Code Maatschappelijke Participatie, waarvan wij u hebben toegezegd dat het college daar iets mee doet vanuit de mobiliteitsportefeuille, ook iets op dit punt met elkaar wordt afgesproken, dan denk ik dat dit voor het college een begaanbare

route is. Als u zegt: "Doe dat", dan zullen wij daaraan zeker aandacht besteden. Ik zie iets een verschil in daar waar het onze eigen projecten zijn en daar waar het projecten zijn die wij samen met anderen uitvoeren of waar anderen zelfs de lead hebben.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een kleine aanvulling. In die motie ging het ook over gebiedsontwikkeling. Daaronder zou je windenergieprojecten ook kunnen scharen. Het ging dus ook over ruimtelijke projecten. De motie was ingediend bij het Mobiliteitsplan. Daarom zoomde ik even in op het voorbeeld van provinciale wegen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, bij gebiedsontwikkeling hebt u gelijk. Dan is het breder en zou je dit soort grootschalige duurzame energieopwekking daarbij kunnen betrekken. Ik zeg u toe wat collega Van Lunteren al heeft toegezegd bij de Code Maatschappelijke Participatie: wij zullen het onderwerp wind nader erbij betrekken. Eigenlijk vraagt u bij de derde vraag hetzelfde, namelijk: bent u bereid of in staat om gemeenten te steunen, van kennis te voorzien voor het halen van de norm. Die norm is tenslotte een norm die IPO, Rijk en andere partners met elkaar hebben afgesproken. Volgens mij heeft de VNG zich ook achter die afspraak geschaard. Je zou kunnen zeggen dat de gemeenten daaraan ook hun support willen geven. Ik zie een knik. Het is het steunen van elkaar om elkaars norm te halen; zo zou je het mogen formuleren.

Ik geloof niet zo in een overheid die aan de deur klopt en zegt: "Hier zijn wij en wij kunnen u ontzettend goed helpen met iets wat u niet graag wilt." Ik geloof er echter wel in dat gemeenten zeggen: "U kunt soms iets en u hebt soms expertise en kwaliteiten die ons kunnen helpen een lastig gebiedstraject te draaien, bijvoorbeeld als het gaat om duurzame energie." Feitelijk doen wij dat al. Het komt vaker voor dat gemeenten ons om hulp, om support en om kennis vragen als het om ingewikkelde en complexe ruimtelijke opgaven gaat. Nogmaals: in antwoord op uw derde vraag of wij dat doen, is het antwoord ja. Bent u bereid dat ook te doen als het om dit soort initiatieven gaat? Het antwoord is ja. Ik heb de indruk dat in de loop van het debat, ook in het kader van de interpellatie bij collega De Vries, dit onderwerp nog wel even terugkomt.

De PVV. Ik heb een streepje gezet bij de voorkeur voor draagvlak. Daarop heb ik in mijn eerste punt echter al gereageerd. Het is altijd prettig om te zien dat een deel van het coalitieakkoord door u gesteund wordt, als ik het zo mag formuleren. Uw fractievoorzitter was er als de kippen bij om te zeggen dat dat natuurlijk alleen op dit kleine puntje het geval was. Dat was een kleine teleurstelling mijnerzijds.

GroenLinks. Ruimtelijke aanvaardbaarheid en het provinciaal belang. Dat hebt u gezegd. Dat is helder. Is het nog provinciaal belang en halen wij de 65,5 MW? Het antwoord heb ik gegeven. De locatie Lage Weide is geen provinciaal belang meer als wij het besluit van vandaag nemen zoals wij het nemen. Daardoor zijn wij niet meer in staat dan wel bereid, hoe je het ook wilt formuleren, om ons provinciaal ruimtelijke instrumentarium in te zetten. Het tweede deel van de vraag was: halen wij die 65,5 MW? Dat wordt best stevig werken. Ik heb u een aantal documenten gegeven waaruit blijkt dat als iedereen heel goed zijn best doet, voor alle locaties die wij nu al hebben vastliggen, maar ook die mogelijk vastgelegd kunnen worden, wij het nog steeds zouden kunnen halen. Het is echter niet uit te sluiten dat een enkele locatie, waarvan wij nu nog denken dat die gaat lukken, het op enig moment niet redt. Dat heb ik ook in de commissievergadering aangegeven. Je ziet feitelijk ook dat andere locaties, die wij nu nog niet in het vizier hebben, soms ook binnenstedelijk, waarbij wij er niet per se over gaan, uiteindelijk ook tot realisatie komen. In die termijn van de komende paar jaar verwacht ik dat er nog wel eens een locatie zal verdwijnen en een locatie bij zal komen. Aan het einde van de rit denk ik dat de 65,5 MW haalbaar is. In alle eerlijkheid, nog even los van de emotie bij dit onderwerp: Utrecht heeft de laagste opgave van allemaal. De een vindt dat een vreugde en de ander vindt dat een verdriet. Dat is uw aller goed recht. Voor die laagste opgave van allemaal zullen wij staan en het college staat daar ook voor.

De tweede opmerking vanuit GroenLinks was: is het misschien nuttig als de Raad van State dit zou beoordelen? Zoiets zei u volgens mij. Ik geloof niet zo heel erg in de juridisering van de samenleving, om met alles wat wij beslissen en niet beslissen en waar wij voor en tegen zijn langs die enorme,

langzame machine die de Raad van State heet moet gaan en dat dat dan de waarheid is. Dit huis en de politiek in dit huis heeft in grote meerderheid gezegd, bij dit specifieke onderwerp – niet bij alle onderwerpen, maar bij dit specifieke onderwerp van duurzame energieopwekking door middel van windmolens – dat wij het belangrijk vinden dat er draagvlak bij de gemeenten is. Daarvan kun je van alles vinden. De een zegt dat het onzin is en dat wij het gewoon moeten doordouwen. De andere zegt dat, zelfs als er draagvlak is, het nog ondingen zijn. Dat is allemaal uw goed recht. Ik zeg altijd dat de democratie in dit huis en de brede meerderheid heeft gezegd dat wij dit belangrijk vinden. Dit college hecht aan de afspraak die gemaakt is. Opvattingen van de Raad van State daarover zijn natuurlijk altijd interessant en wij moeten er ons bij neerleggen als die afspraken anders zijn dan wij bedacht hadden. De democratie in dit huis vindt iets, de meerderheid vindt iets en daar staan dit college en deze portefeuillehouder voor.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Als eerste had ik gevraagd of de gedeputeerde kan bevestigen dat er zich geen ontwikkelingen hebben voorgedaan die de ruimtelijke aanvaardbaarheid, die wij eerder hebben uitgesproken, in een ander daglicht stellen. Zou de gedeputeerde die vraag nog even kunnen beantwoorden?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Je kiest er natuurlijk voor om je woorden zo zorgvuldig mogelijk te kiezen. Vandaag beslissen wij niet over de ruimtelijke aanvaardbaarheid of onaanvaardbaarheid. We beslissen vandaag of het nog steeds provinciaal belang is. Wij beslissen vandaag dat het geen provinciaal belang meer is. Daarmee geef ik impliciet antwoord op uw vraag.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik vat dat even op als dat het vandaag gaat over provinciaal belang en dat er dus geen veranderingen in uitspraken zijn ten aanzien van de ruimtelijke aanvaardbaarheid. Op het punt van het provinciaal belang had ik ook een vraag gesteld, namelijk de volgende. Ik begrijp dat wij kunnen besluiten dat het geen provinciaal belang is. Dat is het besluit dat voorligt. Gegeven toch de onzekerheid met die opgave en de grote bijdrage die Lage Weide met zich zou meebrengen, voelt u met mij dan enig ongemak door uit te spreken dat het geen provinciaal belang meer is, los van dat het een politiek besluit is dat genomen kan worden? Ergens zit er echter een ongemak.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Mijnheer Bekker, u was er een groot voorstander van dat wij dit besluit nog een keer bij de Raad van State zouden bediscussiëren. Dacht u nu werkelijk dat ik een uitspraak in die richting in enigerlei mate ooit zou kunnen doen? Het antwoord op uw vraag is dus: nee, ik voel geen ongemakkelijkheid, want het is een volstrekt helder besluit dat voortkomt uit de wens van het overgrote deel van deze Staten. Dat voor de notulen.

De SP. Ik ben hier uiteraard niet om de positie van de SP positief of negatief te waarderen. Ik begreep uw bijdrage echter. U zei: "Er is geen draagvlak, dus dan komt die locatie er niet." Ik begreep heel goed wat u zei, want dat is ook de strekking van het voorstel zoals wij dat vandaag aan u hebben gedaan. Ik ben blij met de support die u daaraan in heldere bewoordingen geeft.

De ChristenUnie. De heer De Heer suggereerde een beetje dat wij met dit besluit weglopen voor de verantwoordelijkheid die het regiobestuur of het regionaal bestuur feitelijk zou moeten nemen. Dan vat ik uw woorden maar even breed samen. Dat zei u echter wel. "De provincie is er om dit soort besluiten te nemen. Door het besluit van vandaag te nemen, gooit u dat aan de kant. U loopt weg voor uw provinciale verantwoordelijkheid." Dat vind ik best een stevige uitspraak. Ik hoop daarop te reageren op dezelfde wijze als ik naar de andere fracties heb gedaan. Het gaat hier natuurlijk niet over molens die door de provincie moeten worden neergezet. Het gaat alleen maar over de inzet van het provinciaal ruimtelijk instrumentarium, waarvan wij expliciet niet met u, maar wel met de meerderheid van de Staten hebben afgesproken dat wij dat niet zullen doen. Het gaat er dus niet om dat wij niet onze verantwoordelijkheid willen nemen in het ruimtelijk domein om allerlei dingen die soms ook lastig liggen in de samenleving wel door te zetten. Het gaat er hier om dat er een specifieke afspraak ligt. Wij douwen wind niet – ik zeg het even zo plat als het is – door de strot van de mensen als de gemeenteraad en het gemeentebestuur dat echt niet willen. Daarmee kun je zeggen: "Die

afsprak honoreer ik niet, want die is door anderen gemaakt en daar heb ik mij nooit achter geschaard." Dat mag, maar ik vind dat wij daarmee zeer veel respect hebben voor het democratisch proces, zoals zich dat in gemeenten voordoet. Dat is ook het Huis van Thorbecke. Dat betekent dat wij terughoudend zijn om daar dwars doorheen te marcheren. Dat vind ik ook respect voor het Huis van Thorbecke, namelijk als je zegt dat je terughoudend bent in het met ons ruimtelijk instrumentarium door gemeenten heen marcheren, als dat niet echt strikt noodzakelijk is. Ik maak die komma voor "echt strikt noodzakelijk". Bij de aanleg van een provinciale weg is er niemand anders die die provinciale weg kan realiseren dan de provincie. Dan is het ook logischer dat je in eerdere instantie naar dat provinciaal ruimtelijk instrumentarium grijpt. De markt van de kantorenaanpak is bijvoorbeeld echt niet op orde. Als de provincie daarop nu niet op enig moment ingrijpt, dan blijven er grote problemen bestaan in die kantorenmarkt. Niemand anders dan de regionale overheid kan daarop interveniëren. Op windenergie is het nog steeds mogelijk, met support van de gemeenten en met support van de gemeenteraden, die 65,5 MW te behalen. Zo lang dat het geval is, zal dit college zeggen dat wij met draagvlak doorgaan op de route waarop wij nu zitten. Inderdaad is er natuurlijk een theoretische mogelijkheid dat wij over een aantal jaren elkaar aankijken en zeggen: "We hebben het niet gehaald. We hebben het niet gerealiseerd." Dan is het misschien op dat moment vroeg genoeg om met het provinciaal instrumentarium te rammelen, maar niet op het moment dat wij met draagvlak nog steeds die 65,5 MW in Utrecht voor elkaar kunnen krijgen, zoals nu feitelijk de situatie is. Dat even in de richting van de ChristenUnie.

De SGP. "Dit is al de tweede partiële herziening. Maakt u het niet al te bont?" Ik vat het maar even in mijn eigen woorden samen. De eerste partiële herziening was er vanwege het Barro (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening), rijksregelgeving als ik het zo mag zeggen. Daaraan ontkwamen wij niet. De tweede partiële herziening is er op uw verzoek of op ons verzoek, om te voorkomen dat we niet in de problemen komen met ons provinciaal ruimtelijk instrumentarium waar het gaat over de windmolens. Komt er nog iets aan? Ja. Er komt natuurlijk nog de thematische structuurvisie op het punt van kantoren aan. Dat is geen partiële herziening, maar die gaat over onze structuurvisie heen. De Provinciale Ruimtelijke Verordening op dat punt zullen wij gelijk aanpassen met de algehele herziening die wij nu voor 2016 en 2017 hebben gezien. Doen wij het dan een beetje te vaak? Kijk, eens in de vier jaar zouden wij onze provinciale ruimtelijke verordening herzien voor wat betreft het stedelijk programma. Nu hebben wij afgesproken dat iets fundamenteeler te doen op weg naar de omgevingsvisie die eraan komt. Ja, op dit punt zijn wij vandaag voor de tweede keer met onze structuurvisie aan de gang, omdat blijkt dat de wereld toch iets vaker verandert dan wij met elkaar bedenken. Maken we er dan een gewoonte van? Wat mij betreft niet. Wordt daarmee de provincie zwabberig of onhelder? Ik denk het niet. De grote lijnen van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening over waar je nog mag bouwen en waar niet, waar komen nog nieuwe infrastructurele voorzieningen en waar niet, waar mogen nog nieuwe bedrijventerreinen komen en waar niet, alsmede ten aanzien van wat wij daarvan vinden: probeer dat binnen de contouren en ga daar niet buiten, regel dat in onze PRV met de contouren. Dan vind ik dat we dat consequent doen. Die enkele momenten die wij tot aanpassing van het beleid overgaan, met de Barro en nu met deze herziening, bestond er een strikte noodzaak om dat te doen. We doen het met elkaar. Als wij vandaag met elkaar zouden vinden – dat is uw bevoegdheid als PS – dat wij dat te vaak doen, dan zou u altijd nog kunnen zeggen: "Doe het maar niet". Ik zou het u in dit specifieke geval van de wind echter zeer ontraden.

Mevrouw Hoek vroeg of wij al op die 65,5 MW zitten of dat er nog plek over is. Nee. Kort samengevat: we hebben wel alle plekken nodig om dat voor elkaar te krijgen. Hoe zit het dan met de sterlocaties? Sterlocaties zijn nog niet ruimtelijk afgewogen. Dat wil zeggen: we moeten met elkaar, eerst de gemeente en daarna wij, daarover nog een afweging maken. Het schrappen van sterlocaties lijkt mij dus niet zo verstandig. Voor je het weet, heb je ze in de komende jaren toch nog een keer nodig. Dat is mijn antwoord op uw vraag.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Het antwoord van de gedeputeerde is duidelijk. Hoe gaat u dan echter om met draagvlak? Dat is daar namelijk niet aan de orde. Er is een locatie waarvan ik zeker weet dat er geen draagvlak voor bestaat en er ook nooit zal komen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben altijd heel voorzichtig om te spreken over iets dat nooit zal komen. In de politieke wereld die elke vier jaar van kleur verschiet, wisselt dat nog wel eens. Op het moment dat de gemeenteraad en het college besluiten dat het een ruimtelijk aanvaardbare locatie is en ons verzoeken daaraan mee te werken, zullen wij dat met vreugde doen. Als dat nooit gebeurt, zoals u voorspelt, dan zal dat nooit gebeuren. Het is heel simpel.

Mevrouw HOEK (50Plus): Dan blijft die locatie dus wel in de diepvries?

De heer KROL (gedeputeerde): Als sterlocatie kan die ooit nog ruimtelijk worden afgewogen. Zo blijft die bestaan, dat klopt. Als u dat de diepvries wilt noemen, dan is dat de diepvries.

De PvdD als laatste. Deze fractie maakte nog een opmerking over het ingediende verzoek van Weidewind. Vandaag geef ik daarop in de Staten alleen een procesmatig antwoord, ook op verzoek van een enkele fractie die daarover nadere informatie heeft gevraagd. Ik denk dat u die informatie allemaal gekregen hebt, maar dat weet ik niet zeker. Het gaat in elk geval om een verzoek van de PVV. Als het goed is, heeft echter iedereen dat antwoord gekregen. Het is een verzoek van Weidewind aan u om een provinciaal inpassingsplan te maken voor deze locatie. Wij zullen een voorstel voorbereiden voor de statenvergadering in december, waarin u daarover een besluit kunt nemen.

Mag ik nog een omissie goed maken? Dat is misschien wel aardig.

De VOORZITTER: Het gaat over de moties?

De heer KROL (gedeputeerde): Ja, ik heb er twee voor mij liggen. Een van de PvdA en D66 onder nummer M33. Dat is wel interessant om dat bij dit agendapunt te doen. Die motie verzoekt ons te onderzoeken en met voorstellen te komen voor duurzame energie in de gebouwen en andere objecten van de provincie Utrecht. Bedoelt u gebouwen als ons pand en andere panden van de provincie Utrecht? Is de vraag of wij iets doen aan duurzame energie? Daar willen wij best naar kijken. Dat is eigenlijk de portefeuille van collega Van Lunteren, maar die is er toch niet. (Hilariteit) Hij is het er vast niet mee eens dat ik het toezeg. Het lijkt mij een goed idee om het dit keer dan maar wel te doen en te zeggen dat ik het wel een aardige motie vind. Ik zal hem overigens per sms van deze zonde op de hoogte stellen. Dan hoeft u het niet te doen.

De tweede motie kwam van GroenLinks, PvdD en het CDA. Het verzoek daarin is om, als de ruimtelijke mogelijkheden voor 65,5 MW windenergie op land niet voor 1 januari 2018 gerealiseerd dreigen te worden, alle mogelijke locaties in een op participatie en draagvlak gericht proces opnieuw af te wegen en aan Provinciale Staten aanvullende windenergielocaties voor te stellen. Daarover blijf ik maar even neutraal, in die zin dat het niet onlogisch is, ook in de systematiek van de afspraken die wij met het kabinet gemaakt hebben. Op enig moment moeten wij vastgelegde locaties hebben. Als wij die 65,5 MW niet halen, dan kom je of terecht in het rijkscoördinatietraject of je zult toch echt even je best moeten doen om wat harder achter die locaties aan te zitten. Dat zou in die periode best het geval kunnen zijn. Inhoudelijk gezien is er niets mis met deze motie, maar ik vind hem wel dusdanig politiek van aard dat ik het prima vind om dat even aan uw eigen afweging over te laten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag over de motie van de PvdA. Wij hebben al wel eens een keer de degen gekruist over de kosten van dit gebouw. U herinnert zich dat vaag. Was het niet zo dat u toen had afgewogen dat een wko-installatie veel te duur was en onrendabel was en dat deze uit de kosten van de renovatie van dit gebouw is geschrapt?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja. Als de heer Dercksen dat specifieke voorbeeld noemt: dat klopt. De zelfstandige wko onder dit pand bleek in zijn economische levensduur van naar ik denk 30 jaar niet terug te verdienen. Daarom heeft het college gezegd dat wij niet beginnen aan dit soort investeringen die nooit terug te verdienen zijn. Overigens is er wel – dat even terzijde – een aanvullend onderzoek om met partners samen, met de ASR, te bekijken of wij de wko kunnen aanhouden. Dan wordt die ineens heel veel interessanter wat kosten en terugverdiendtijd betreft.

Daarvan vindt het college wel dat als dat soort dingen rendabel kunnen, dus als je dat gewoon binnen de economische looptijd van die dingen zoals een wko of zonnepanelen terugverdient, wij dat sowieso moeten doen. In de richting van de PvdA zeg ik daarom ook: het is een oproep aan het college om dingen te doen die wij toch ook al wel doen. Als het de moeite waard is om dit soort voorzieningen te treffen, dan is het college daarvan een groot voorstander. Als het echter alleen maar leuk staat en het werkt niet, dan zijn wij er niet van om daaraan overheidsgeld te spenderen. Nogmaals: waar het kan en waar het iets oplevert, doen wij het graag.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag over de motie van de PvdA. Het is een gecombineerde vraag, zowel aan de gedeputeerde als aan de PvdA. Als u dit gaat onderzoeken, gaat u dan ook de warmte-koudeopslag in de gebouwen onderzoeken? Is het ook de bedoeling van de PvdA dat dit wordt meegenomen in deze motie? Zo ja, weet dan dat als je de gebouwen gaat aanpassen met warmte-koudeopslag dit ontzettend veel geld kost. Vindt u dan niet dat deze motie beter bij de behandeling van de begroting past?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ook een uitstekende suggestie zijn. Dan kan de betreffende portefeuillehouder er zelf antwoord op geven. Ik heb echter zojuist al aangegeven, in antwoord op een vraag via een interruptie van de PVV-fractie, dat het college altijd positief zal zijn over duurzame voorzieningen in dit gebouw die uiteindelijk rendabel zijn. Dat geldt ook voor andere provinciale panden, bijvoorbeeld Paushuizen en het steunpunt wegen Huis ter Heide. Als wij daarin voorzieningen kunnen treffen die het gebouw duurzaam maken en als dat op een rendabele manier kan gebeuren, dan doen wij dat graag. We willen er best nog even naar kijken; zo interpreteer ik de motie dan maar even. Als het onrendabele voorzieningen zijn, dan zullen wij geen voorstellen in die richting ontwikkelen of besluiten in die richting nemen. Ik neem echter aan dat de PvdA niet het onmogelijke aan ons heeft gevraagd. Dat moet u dan misschien maar vragen aan de heer Kiliç.

De VOORZITTER: Dat is helder. We gaan de tweede termijn in. Mag ik u alvast melden dat ik om 16.00 uur een seintje moet geven of er wel of niet een maaltijd moet komen. Ik heb laten weten dat er geen behoefte is aan een maaltijd, omdat ik ervan uitga dat wij voor 19.00 uur klaar zijn. Deelt u mijn opvatting? Akkoord. Dan heb ik het goede antwoord gegeven.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan het lekker kort houden. Ik heb maar twee minuten, dus ik ben heel snel klaar. De eerste vraag stel ik aan de PvdD. Wil zij aangeven welke supermarkt dit was? Dan ga ik voortaan ergens anders shoppen. Nee, alle gekheid op een stokje. Ik wil het met name hebben over de bijdrage van GroenLinks over de juridische middelen en de Raad van State. De VVD wil duidelijk maken dat wij hier met z'n allen zijn, juist ook om de politieke inzet te bespreken en samen politieke besluiten te nemen. Wij moeten ons vooral focussen op dat gedeelte dat de politieke besluitvorming wel kan doen en wij moeten juist niet kijken naar wat de juridische middelen zijn en hoe wij die kunnen inzetten door de Raad van State en alle andere zaken. Dat wil ik even duidelijk gezegd hebben.

Het tweede punt is de motie van GroenLinks en CDA. Ik heb hierover een vraag aan die fracties. In het laatste gedeelte van de motie staat "alle mogelijke locaties". Worden daarmee ook de sterlocaties bedoeld waarover de gedeputeerde sprak met betrekking tot locaties die wij misschien in de toekomst kunnen inzetten?

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording van de vragen. Ik heb nog een motie over de alternatieve windenergielocatie gemeente Utrecht. Zoals u zelf ook aangaf, wordt in het huidige bestuur mogelijk nog nagedacht over de vraag of er nog een alternatieve locatie is. Met deze motie wil ik dat ondersteunen. Het is een aanvulling op de motie van D66.

Motie M35 (PvdA): alternatieve windenergielocatie gemeente Utrecht.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 november 2014, ter bespreking van het statenvoorstel Tweede partiële herziening PRS/PRV 2013 – 2028;

constaterende:

- *dat de provincie in het overleg van de provincies met het Rijk en de andere provincies afspraken heeft gemaakt over het ruimtelijk mogelijk maken van tenminste 65,5 MW windenergie op land;*
- *dat de voorliggende wijzigingen in PRS en PRV veranderingen aanbrengen in de locaties voor windenergie;*
- *dat de gemeente Utrecht besloten heeft om locatie Lage Weide niet als windenergie locatie te willen handhaven, i.v.m. draagvlak, en eerder hierover wel als een geschikte locatie heeft aangegeven;*

overwegende:

dat de daadwerkelijke realisatie van ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie op land de nodige onzekerheden kent;

spreken als hun mening uit:

dat zij staat voor haar afspraken met het Rijk en overige provincies voor minstens 65,5 MW aan windenergievermogen op land te realiseren;

en dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

als de ruimtelijke mogelijkheden voor 65,5 MW windenergie op land niet voor 1 januari 2018 gerealiseerd dreigen te worden, dat samen met gemeente Utrecht naar een alternatieve locatie wordt gezocht inclusief Lage Weide in een draagvlakgericht proces opnieuw af te wegen en aan Provinciale Staten aanvullende windenergielocaties voor te stellen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M35 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Normaal gesproken zou ik zeggen: "Prima, daar hebben we het een andere keer over." Dit is echter wel even belangrijk, omdat in de motie van de PvdA erover wordt gesproken dat de provincie in overleg met de gemeente Utrecht dan opnieuw locaties in Utrecht zal gaan zoeken, ook bij Lage Weide. Dat vind ik echter vreemd vanwege de volgende redenering. Wij zijn hier vandaag om Lage Weide te schrappen als provinciaal belang in de PRS/PRV. Aan de andere kant is het zo dat Lage Weide binnen de rode contouren valt. Dat betekent dus dat de gemeente Utrecht, als zij windmolens zou willen hebben, nooit hoeft te overleggen met de provincie en dus zelf zou kunnen besluiten als zij dat zou willen om daar eenzijdig vanuit de gemeente windmolens neer te zetten. Mijn vraag aan de heer Kiliç is: is deze motie niet absoluut overbodig en gewoon papierwerk?

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat denk ik niet. Ik denk dat de provincie vanuit haar rol stimulerend en faciliterend bezig kan zijn om deze locatie nogmaals te bespreken met de gemeente Utrecht als er toch nog veranderingen van de politieke kleur en dergelijke zijn. Ik vind het niet overbodig.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik worstel een beetje met dit antwoord. Nou ja, ik worstel niet, het is gewoon onmogelijk. Ik snap namelijk nog steeds niet waarom u zegt dat u nu een motie indient, waarbij u GS oproept met de gemeente Utrecht te praten. Wat wilt u uiteindelijk bereiken? Wilt u aan GS vragen om aan de gemeente Utrecht te vragen of zij daar toch geen windmolens wil hebben? Ik begrijp de strekking van de motie niet, omdat de gemeente zelf kan bepalen binnen de rode contouren of zij daar wel of geen windmolens plaatst. Daarvoor heeft zij het overleg met de provincie helemaal niet nodig. Het is dus overbodig.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat vindt u overbodig, maar ik vind, vanuit onze rol als provincie dat het erom gaat samen met de gemeente bepaalde locaties aan te wijzen. Er wordt nu mijns inziens weer een meerderheid gehaald. Er kan dan nog met toekomstige andere raadsfracties in gesprek worden getreden, waarbij het wel mogelijk is dat Lage Weide als locatie wordt aangegeven.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Op het gevaar af hulpgedeputeerde te spelen: volgens mij ligt ook een gedeelte van de gemeente Utrecht buiten de rode contouren. Volgens mij gaan daar altijd de gesprekken over tussen provincie en gemeente. Volgens mij roept de PvdA-motie daartoe op.

Ik dacht dat die paar honderd stemmen toch even het verschil maakten met de PVV.

Wij dienen nu de in onze eerste termijn aangekondigde motie toch in over het helpen van gemeenten om onze normen te halen, omdat wij denken dat er goede ideeën in staan die de voorzet van het college nader invullen. Dank dat het college ons daarin is tegemoetgekomen. De motie is opgesteld door D66 en CDA en is mede ondertekend door PvdA en SP. Nu dacht mijn mede-indiener, Chris Westerlaken, dat het misschien ook leuk is voor de PVV om mee te tekenen, omdat die fractie ook zo de mond vol had van draagvlak.

Motie M36 (D66, CDA, PvdA, SP): gemeenten helpen ons, dus wij helpen gemeenten.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 november 2014, ter bespreking van de Tweede partiële herziening van de PRS/PRV 2013 – 2028;

constaterende:

- dat de Provincie Utrecht met het Rijk heeft afgesproken 65,5 MW aan windenergie ruimtelijk mogelijk te maken;
- dat het in onze provincie vaak gaat om initiatieven waarvoor gemeenten hun bestemmingsplan moeten wijzigen;
- dat Noord-Holland een 'windmakelaar' heeft en Drenthe een 'draagvlakverbreder' krijgt;

overwegende:

- dat gemeenten veel (ruimtelijk en vergunningen-)werk in het kader van de realisatie van het Energieakkoord verzetten;
- dat gemeenten steeds minder kennis in huis hebben van de procedures die nodig zijn om windenergietrajecten goed te laten verlopen;
- dat het wellicht wenselijk is enige wederkerigheid aan te brengen in de relatie tussen provincie en haar 'windgemeenten';

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om:

- gemeenten die dat willen te ondersteunen bij alle procedures die de realisatie van windturbines mogelijk maken;
- samen te werken met gemeenten aan draagvlakontwikkeling, onder meer via het verspreiden van best practices;
- waar dat gewenst is een mediator te zijn of aan te stellen tussen initiatiefnemers, gemeente(n), belangengroeperingen en omwonenden;
- op verzoek van gemeenten te ondersteunen bij andere taken die onze 65,5 MW-doelstelling dichterbij brengen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M36 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst een reactie op de vraag van de VVD. In de motie staat "alle mogelijke locaties". Uw vraag was of de sterlocaties die nu in de PRS staan daarvan een onderdeel zijn. De essentie van de motie is dat wij tegen die tijd, als het zo ver komt dat de provincie om aan haar afspraken te voldoen en zich niet wil overleveren aan de rijkscoördinatierегeling, zelf een inhoudelijke afweging zal moeten maken. Daarom staat in de toelichting 'de actuele stand der techniek'. Wij zullen dan verantwoordelijk zijn voor een proces dat gericht is op participatie en draagvlak en wij moeten dat dus doen bij de locaties waarvan wij denken dat zowel op basis van inhoud als op basis van participatie en draagvlak dat het beste kan, zodanig dat die 65,5 MW gerealiseerd worden. Beantwoordt dat uw vraag? In de mening van GroenLinks, zoals ik net heb betoogd, denken wij nog steeds dat Lage Weide dan als een geschikte locatie eruit zou kunnen komen. Blijft echter wel staan dat ook dan het proces moet zijn gericht op participatie en draagvlak.

U hebt ook een opmerking gemaakt over de juridische middelen. Mijn opmerking over de juridische middelen was meer dat het besluit dat wij in de PRV nemen ook een juridische status heeft en dat ik er persoonlijk vragen bij heb, gezien het voortraject en de toezeggingen vanuit de gemeente richting de burgers, of uiteindelijk, als de rechter dat zou wegen, dan diens conclusie zou zijn. Ik ben het met u en de heer Krol eens dat dit kan in een rechtsstaat en dat wij vandaag als politiek het besluit nemen zoals wij denken dat het passend is. Het komt wel eens voor dat een democratisch orgaan ergens iets anders besluit dan wat de rechter uiteindelijk vindt. Dat ondervinden wij dan wellicht vanzelf.

Ten aanzien van de motie van de PvdA heb ik de behoefte iets toe te voegen. Ik heb hem nog niet gekregen, maar volgens mij is deze net uitgedeeld. U herkent veel van de formuleringen van de motie die GroenLinks heeft ingediend. Dat is kennelijk synchroniciteit. Ik heb echter wel de behoefte aan te geven dat wij een jaar geleden al een motie hebben aangenomen. De heer Krol heeft daar ook naar verwezen. Daarin is uitdrukkelijk gezegd dat als de gemeente Utrecht Lage Weide niet wil, het dan niet zo kan zijn dat de stad Utrecht, waar toch een progressief bestuur zit dat duurzaamheid belangrijk vindt, op de energievorm die het rendement moet geven dan haar neus drukt. Vandaar onze motie dat hoe dan ook de provinciale opgave ook deels ergens op het grondgebied van Utrecht gerealiseerd zou moeten worden. Dat zou op een andere locatie dan Lage Weide kunnen zijn, maar in elk geval kan het niet zo zijn dat de stad Utrecht met haar duurzame bestuur zegt: "Wij hebben er niet zo'n zin in. Het landelijk gebied moet het maar oplossen." In die zin ligt die motie er al. In combinatie met de inhoudelijke afweging en de rol van de provincie om de rijkscoördinatierегeling te voorkomen met de motie die wij vandaag indienen, ligt daar een pakket waarmee de provincie Utrecht, als het al zo ver komt, uit de voeten zou moeten kunnen.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer Bekkers. Het proces dat u beschrijft, snap ik. Natuurlijk gaat dit altijd samen met participatie en draagvlak. Dat is wel even heel belangrijk. Dat betekent dus ook dat er in de toekomst een situatie kan ontstaan waarbij we weer naar andere locaties kijken en dat wij dan wel afspreken dat er weer draagvlak moet zijn. Dat is echt een stuurmiddel; dat is belangrijk. De gemeente Utrecht of andere gemeenten moeten ook zeggen: die locatie is prima.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Absoluut. Ik heb het misschien nu één keer niet gezegd. Ik deed mijn best, omdat ik weet dat het voor u belangrijk is, het voortdurend te benadrukken. Het gaat ons er echt om dat als het met de huidige locaties niet lukt en de provincie toch aan de afspraken moet voldoen, de provincie dan de teugels in handen neemt met een op draagvlak en participatie gericht proces en dan een inhoudelijke afweging doet waar de afspraak het best kan worden gerealiseerd.

De heer EL YASSINI (VVD): Een korte vervolgvraag: dat wordt dan voorgesteld aan PS, waarover PS dan vervolgens gaan stemmen.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Uiteindelijk, als er dus een aanvullende locatie nodig mocht blijken, zal dat aan PS moeten worden voorgelegd. Uiteraard.

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er staat nog een vraag open van de heer Bekkers aan de SP-fractie. Daarvoor moet ik dan alweer mijn excuses maken aan de heer Van der Steeg. Ik heb daarvoor namelijk mijn telefoon nodig. Die gebruikt stroom. Mijn excuses. Ik heb een sms'je gekregen van de fractievoorzitter van Utrecht. De informatie is afkomstig van de bewonersbijeenkomst in Kargador, onder meer georganiseerd door de SP. Ook zijn de adviezen van de wijkraden Leische Rijn en Noordwest hierbij gevolgd. Daarmee was er voor ons voldoende duidelijk dat er niet genoeg draagvlak was. Daarbij gaat er dan nog iets spelen. Wij vinden altijd dat je dit soort beslissingen zo veel mogelijk lokaal moet nemen, op een zo laag mogelijk niveau. In eerste instantie is de gemeente dus altijd de eerste overheid die de beslissingen moet nemen en niet de provincie. Dat was voor ons toen de doorslaggevende reden.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de uitvoerige reactie van gedeputeerde Krol op mijn eerste termijn, met name over de eigen rol en de verantwoordelijkheid van de provincie. Die reactie geeft mij aanleiding om een beetje koffiedik te kijken. Het burgerinitiatief in Utrecht sneuvelt in het zicht van de haven. Het burgerinitiatief heeft na jarenlang werken geleid tot een uitgebalanceerd plan op een kwalitatief gunstige, goede locatie. Als zelfs dit burgerinitiatief het niet redt, dan vrees ik het ergste voor alle andere locaties die in de komende jaren op ons bordje komen. "We hebben alle locaties nodig", zo riep de gedeputeerde zojuist. Ik vermoed dat wij over drie of vier jaar tot de conclusie komen dat wij de locatie Lage Weide inderdaad keihard nodig hebben. Ik ben benieuwd naar onze discussies over dit onderwerp in de komende jaren. Ik ben ook heel benieuwd of Rijnenburg en de A12-zone binnenkort hier voorbijkomen. Ik hoop wel dat de stad Utrecht daarmee bezig gaat. Ik ben heel benieuwd.

De statenfractie van de ChristenUnie zal alle moties hoogstwaarschijnlijk kunnen steunen. Wij waarderen alle doekjes voor het bloeden die de pijn van het eigenlijke besluit zo veel mogelijk proberen te verzachten.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Er is bij mij toch nog iets blijven hangen wat in mijn beleving niet volledig is beantwoord. Dat betreft, aansluitend op het voorstel van de VVD om ook op andere manier te gaan kijken hoe je punten kunt verzamelen, waardoor je toch kunt voldoen aan de vraag van het Rijk voor wat betreft de windmolens. U noemde als voorbeeld wel even de zonnecellen bij de A2, maar ik bedoel natuurlijk dat moet worden gekeken in de gehele provincie. Dan kom je wel tot eentiende windmolen, maar als er op tien plaatsen iets gebeurt, kom je op een hele windmolen. Als we dan toch gaan kijken wat uiteindelijk energie bespaart, als je de wegen op een andere manier gaat asfalteren, waardoor er veel minder energie wordt verbruikt, dan zou dat ook kunnen worden meegenomen. Zo is er natuurlijk nog veel meer. U hebt toegezegd, door de motie van de PvdA, te kijken hoe wij duurzamer kunnen omgaan met onze eigen gebouwen – de gebouwen die in het bezit zijn van de provincie – door middelen in te zetten zoals misschien wel warmte-koudeopslag. Dat kun je allemaal bij elkaar optellen. Dan kom je ook een heel eind. U zei net wel dat dit over windmolens gaat en dat het andere iets anders is, maar het heeft in zijn totaliteit allemaal met elkaar te maken. In de beleving van 50Plus natuurlijk.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! In een opmerking van mevrouw Hoek sprak zij over de VVD en het initiatief. Misschien zijn we niet helemaal duidelijk geweest. Ik probeer het goed te herhalen. In het energieakkoord voor duurzame groei staat een rijksopgave voor het aantal windmolens dat wij als provincie moeten bouwen. Daaraan moeten wij ons houden, want anders neemt het Rijk dat over. De VVD zegt als oproep overall over hoe wij denken dat wij naar de toekomst moeten kijken met betrekking tot energie, dat je initiatieven vanuit de markt de ruimte moet geven en dat je initiatiefnemers de ruimte moet geven dat te doen. Dat neemt niet weg dat het Rijk ons gewoon een opgave heeft gegeven van windmolens die wij moeten bouwen, hoe vervelend dat ook is. Dat is een beetje het verschil met het verhaal dat u vertelt. U zegt dat we een windmolen kunnen vervangen door zonnecellen of wat dan ook. Daarmee gaat het Rijk niet akkoord. Als wij die opgave niet halen, dan krijgen we een rijkscoördinatiergeling en dat betekent dat het Rijk de regie overneemt. Dan gaat het Rijk de windmolens plaatsen waar hij ze wil hebben. Dat zijn misschien juist plaatsen waar wij de windmolens niet willen hebben. Dit even ter verduidelijking, want u noemde de VVD specifiek in uw verhaal.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Daarop wil ik toch meteen reageren richting de heer El Yassini. Ik meende toch ook dat u een oproep deed aan de gedeputeerde of aan GS in zijn algemeenheid om naar het Rijk te gaan, de windmolens helemaal te laten vervallen en naar andere mogelijkheden te kijken. Zo van: de opgave helemaal laten vervallen en naar andere mogelijkheden te kijken. Die lijn past volgens mij wel bij wat ik zeg.

De VOORZITTER: Dan zijn we door de tweede termijn heen. De heer Krol ziet toch nog een vraag die hij moet beantwoorden.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil me niet met de orde bemoeien, maar ik denk dat het handig is dat het college ook in tweede termijn nog reageert op wat er in tweede termijn gezegd is. Ik zal dat beperkt doen. Er is een motie van de PvdA, motie M35, waarin ik bij goede lezing niet veel anders kan terugvinden dan wat ook al in de motie staat van GroenLinks, PvdD en CDA, namelijk dat als wij die 65,5 MW niet halen, wij ons best zullen moeten doen om weer naar alle plekken te kijken. Dat is de strekking van de motie van GroenLinks, CDA en PvdD. Dat is exact, bijna in letterlijke bewoordingen, dezelfde tekst als die van de PvdA. Misschien is het mogelijk dat u daarover nog eens met elkaar overleg pleegt. Anders zijn de moties gelijklopend en moet de voorzitter maar aangeven welke motie hij het meest verstrekkend vindt.

De tweede motie, motie M36, van D66, CDA, PvdA en SP gaat over participatie. De brief had u misschien net wel of net niet binnen. In de brief die wij geschreven hebben aan de indieners van de petitie voor de windturbine locaties, maar die wij ook geschreven hebben aan degenen die er voor zijn, staat een passage opgenomen die luidt als volgt: "Wij zijn voornemens om de eerstvolgende gemeenten die windturbines willen realiseren, onze hulp en expertise aan te bieden om in een vroeg stadium in gezamenlijkheid te komen tot een gebiedsproces dat, rekening houdend met alle actoren, moet resulteren in een gedegen plan." Dat is de letterlijke formulering die wij in de afgelopen collegevergadering hebben vastgesteld. Nogmaals: die is naar u onderweg. Ik beschouw de motie als een ondersteuning van dat beleid dat het college op dat punt heeft geformuleerd. Als u dat ook zo vindt, dan beschouw ik de motie als ondersteuning van beleid.

De heer KILIÇ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Er zit één verschil tussen mijn motie en de motie van GroenLinks. Dat is: gemeente Utrecht, inclusief Lage Weide. Als de gedeputeerde zegt "alle locaties", bedoelt hij dan ook Lage Weide? Als dat zo is, dan ben ik het ermee eens.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kies ervoor om geen interpretaties aan andermans moties te geven. Ik heb ze hier voor mij liggen en zie inderdaad dat in de ene motie staat "alle locaties" en in de andere "alle locaties, inclusief Lage Weide". Ik denk dat dit inhoudelijk gezien niet zo verschrikkelijk veel zal uitmaken. U zou over dit punt nog eens overleg met elkaar kunnen voeren. Ik hecht er wel aan om in de openbare statenvergadering ons even goed te realiseren wat wij doen. Dat zeg ik dan nog maar een keer, zeker ook na de opmerking die de heer Bekkers daarover heeft gemaakt. Provinciale Staten besluiten vandaag dat de locatie Lage Weide geen provinciaal belang meer is. Het is niet ondenkbaar dat mensen het niet eens zijn met die beslissing. Vanuit het college onthoud ik mij – laat ik dat dan nog maar een keer aangeven – van alle formuleringen, ook in de manier waarop ik oordeel over moties, waarbij je zou kunnen suggereren dat in de toekomst toch nog wel weer iets anders het geval zou kunnen zijn. Dat zou, in het licht van uitspraken in het verleden en uitspraken in de toekomst, namelijk wel eens een heel wonderlijke redenering kunnen zijn. Daarvan onthoud ik mij dus. Ik laat dat over aan PS om daarover samen een nieuwe motie te maken of om ze in elkaar te schuiven en er in die zin het goede mee te doen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog even het advies van de gedeputeerde gemist. Dat ligt echter misschien aan mij. Het gaat om motie M36. Dan wil ik met name graag horen wat hij van het gestelde in het eerste verzoek vindt, namelijk om de gemeenten te ondersteunen. Ik heb namelijk een beetje het gevoel dat wij, als de gemeente haar verantwoordelijkheid niet neemt, dan toch vinden dat dit heel belangrijk is. Ik pak even de eerste

termijn erbij, zoals geformuleerd door D66. Niet alle zorg moet naar de zorg gaan, voor wat betreft dat punt. Het gaat met name hierom.

Ik krijg de indruk dat wij het hier gaan honoreren als een gemeente zijn of haar verantwoordelijkheid niet neemt en dat wij dan maar zullen bijspringen. Dat kan toch nooit de bedoeling van deze motie zijn?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zo lees ik de motie in elk geval niet. Ook daarvoor geldt dat de indieners het dan nog maar even nader moeten duiden. Ik lees: gemeenten die dat willen ondersteunen wij, et cetera. Daar lees ik in dat als de gemeente een besluit heeft genomen om windenergie mogelijk te maken, wij dan onze support moeten aanbieden. Als je de motie zo leest en interpreteert – voor gemeenten die dat willen – ligt hij in lijn met de formulering in de brief en met de opvatting van GS hoe wij gemeenten daarbij zouden willen ondersteunen. Zo zou ik de motie willen lezen. Daarmee gaat het om ondersteuning van beleid. Binnen de contouren gaan zij er zelf over en daarbuiten zullen zij er met ons overleg over moeten plegen.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Om aan te sluiten bij het college, het volgende. De gedeputeerde heeft het over het ondersteunen. Zo zien wij het ook. De gemeente houdt de pen vast die het bestemmingsplan en de vergunning tekent en niet de provincie. De provincie kan daarbij helpen op verzoek van de gemeente.

De VOORZITTER: Daarmee besluiten wij de beraadslagingen over deze partiële herziening. Wij komen er straks op terug bij de stemmingen. Wellicht is het verstandig dat u in de tussentijd overleg pleegt over de moties M34 en M35.

Statenvoorstel wijziging gremia PS.

De VOORZITTER: Dit voorstel staat aangegeven als sterstuk. Het blijft een sterstuk.

Interpellatie windmolenproblematiek in Houten, op verzoek van de PVV-fractie.

De VOORZITTER: Het gaat hier om de eerste interpellatie. Hiervoor geef ik het woord aan de heer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Genoeg sprookjes over windmolens. Tijd voor wat feiten over de vierkante wielen van de prehistorie. Vorige week gaf Eneco een windwaarschuwing af. De windmolens in Houten blijken 30% minder energie op te leveren dan was bedacht. Daarmee zijn ze nog onrendabeler dan al was voorzien. Eneco gaf de maatwerkvoorschriften de schuld; de gemeente de wind. Beide zijn aantoonbaar klinkklare onzin. De obligatiehouders die zich hebben laten verleiden door een rammelende prospectus van Eneco krijgen toch gewoon hun geld, of eigenlijk: ons geld. Die prospectus rammelt, want het certificaat klopt niet meer. Dat deed mij ook denken aan een filmpje van Energie-U, eerder vandaag besproken, dat molens wil hebben op Lage Weide. Zij sprak in het filmpje erover dat zij windmolens wil omdat zij de energierekening betaalbaar wil houden. Hoe in de war kun je zijn? De kern van dit interpellatiedebat is dat ten koste van alles voorkomen moet worden dat mensen de feiten onder ogen krijgen. Die molens leveren namelijk alleen maar ellende op, ook financieel gezien.

In de vorige statenvergadering vertelde gedeputeerde De Vries dat er in Houten uit en te na metingen zouden zijn gedaan naar de geluidsoverlast en dat er uitgebreide controlemetingen zouden zijn verricht. Die controlemetingen heeft verder niemand gezien. De enige metingen die bekend zijn, zijn die van Peutz. De metingen van Eneco zijn nooit publiekelijk gedeeld. De metingen van Peutz lieten forse overschrijdingen zien. U herinnert zich dat. Dat leidde uiteindelijk tot een bestuurlijke waarschuwing, die later weer werd ingetrokken door de gemeente. Een groot deel van de Staten, misschien zelfs wel een meerderheid, wilde dat de gedeputeerde nog eens naar deze zaak zou kijken en dat hij met de bewoners zou gaan praten. Mijn collega, de heer Ubaghs, vroeg in de commissie MME wat de gedeputeerde op dit dossier precies had gedaan. Wat had hij van die vergadering

opgestoken? Dat was niet zo gek veel. Zoals verwacht bleven de inspanningen beperkt tot een belletje met partijgenoot Van Liere, wethouder in Houten. Vervolgens zei de gedeputeerde in deze MME-vergadering dat uit het rapport van Peutz bleek dat aan de maatwerkvoorschriften werd voldaan. Dan moet hij dus een andere versie hebben dan wij. Verder gaf de gedeputeerde aan het niet de moeite waard te vinden om ook maar weer in contact te treden met de burgers. Met een beetje goede wil is dat gedrag regentesk te noemen.

De overschrijdingen in het Peutz-rapport waren fors. Als die door Eneco, zonder tegenwerking van de gemeente, zomaar onder het tapijt kunnen verdwijnen, dan gaan bij de PVV-fractie de alarmbellen af. Wij hebben namelijk wel geluisterd naar de inwoners die hier een avond belegden over deze windmolenellende. Zij vertelden ons dat Eneco de macht lijkt te hebben gegrepen in een aantal gemeenteraden. Zienswijzen worden verzameld in een dikke envelop en die worden opgestuurd naar Eneco. Eneco mag die zienswijze dan dus beantwoorden, daar waar je mag verwachten dat bestuurders die zienswijze beantwoorden, al dan niet vergezeld van en geholpen door onafhankelijke deskundigen. Daarom deed de PVV-fractie maar wat de gedeputeerde had moeten doen, namelijk kritisch naar het proces kijken en kritisch kijken naar de stukken die op de site staan. De gedeputeerde had de metingen ambtelijk laten begeleiden, dus dat moest haast wel goed gegaan zijn, zeker omdat hij ook nog bij herhaling stelde dat de metingen conform de maatwerkvoorschriften waren uitgevoerd. Wij benaderden een deskundige. Dat is even zoeken, want er hangen er nogal wat aan een subsidie-infuus. Die deskundigen keken naar het proces in Houten en maakten een notitie. Dat hebben wij met u gedeeld. Om niet al te technisch te worden toch hier maar de conclusies. Er is afgeweken van de standaard maatwerkvoorschriften. Ik maak mij er sterk voor dat die maatwerkvoorschriften in regie door Eneco tot stand zijn gekomen. De geluidsmetingen en de berekeningen van Peutz waren correct. Ten onrechte zijn de meetresultaten verlaagd met 1 tot 2 decibel. Dat is logisch, want als je een onderschrijding van 1 tot 2 decibel hebt, kun je die met hetzelfde gemak promoveren tot overschrijding. Om partijdigheid te voorkomen, heeft Peutz op een eigen locatie de windsnelheid gemeten, in plaats van op de mast zelf. Dat strookt niet met de maatwerkvoorschriften. Daarom had de conclusie moeten zijn dat de gegevens opnieuw geanalyseerd moeten worden. De meetresultaten van de kast moeten worden vergeleken met die van de mast. Zonder deze nieuwe analyse hadden burgemeester en wethouders van Houten nooit een besluit kunnen nemen tot intrekking van de handhavingswaarschuwing. Last but not least: de maatwerkvoorschriften zijn niet met de vereiste zorgvuldigheid behandeld.

De vraag is dus: waarom moet de PVV-fractie het werk van de gedeputeerde doen? Wat gaat de gedeputeerde doen met de resultaten van deze notitie? In Houten, maar ook in het licht van de in aanbouw zijnde molens in Nieuwegein en het gewijzigde bestemmingsplan in Vianen en in het kader van het interbestuurlijk toezicht?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan vrij kort zijn voor wat betreft de beantwoording van de vragen. Ik heb nog gelegenheid gehad om voorafgaand hieraan hierover contact te hebben met de gemeente Houten, juist ook om even van haar te vernemen of zij bekend was met de informatie waarmee de PVV nu gekomen is. Dat zijn ze. Ik heb met haar afgesproken dat wij in het kader van hoor en wederhoor de informatie die door DPA Cauberg-Huygen is gegeven door te sturen, zodat Peutz de gelegenheid krijgt om daarop te reageren. Ik denk dat dat het meest net is in de fase waarin wij nu zitten. De gemeente kan dan, vanuit haar rol als bevoegd gezag, bepalen of zij hierin aanleiding ziet om tot een nadere aanpassing te komen. Dat kan, ook in het licht van de rol die zij hierin heeft, een aanleiding zijn om dit af te laten wegen.

Dan de tweede vraag die u hebt gesteld. Het is wel heel mooi dat u die vraag op deze manier stelt, omdat wij daarover zojuist, naar aanleiding van motie M36, een discussie hebben gehad. In antwoord op de petitie van zowel voor- als tegenstanders van de windlocaties hebben wij aangegeven dat het college denkt aan een traject waarin het juist een gebiedsgerichte aanpak wil plegen om ervoor te zorgen dat er een gedragen proces kan ontstaan waarin de verschillende actoren die daarbij betrokken zijn een rol kunnen spelen. Dat voorkomt dat je op een achteraf-manier nog allerlei onafhankelijke toetsen en onderzoeken moet laten plaatsvinden en op die manier feitelijk steeds achter de feiten aan

hobbelt. Dat is de situatie die zich nu volgens mij namelijk in Houten voordoet. Ik denk dat wij dat op die manier in de toekomst kunnen voorkomen op de locaties die de heer Dercksen noemt en dat wij daarmee, met de Wet milieubeheer in de hand, daarop veel beter kunnen sturen. In elk geval kunnen wij erop anticiperen, zodat het achteraf niet allemaal in contra-expertises moet vervallen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! In aanvulling: Peutz is geconsulteerd door DPA. Peutz heeft zijn mening over dit rapport dus al gegeven. Het is echter goed om hem erbij te betrekken. Het is ook goed om hiernaar te kijken. Mijn verzoek was echter breder dan dat. Misschien is het goed om nog eens te illustreren hoe het werkt in dit land.

Enkele maanden geleden hebben wij een Wob-verzoek (Wet openbaarheid van bestuur) ingediend bij een aantal gemeenten, waaronder de gemeente Houten. Wat is het geval? Bij de aanbesteding van de windmolenlocatie in Houten was Econcern de partij die als beste uit de bus kwam. Zij wilden het meeste betalen. Econcern ging echter failliet. Het concern is verder nog bekend door een GroenLinkser die daar illegaal op de loonlijst stond. Vervolgens nam Eneco de aandelen over van de vennootschap die de aanbesteding had gewonnen. Bekend is dat Eneco intussen veel minder is gaan betalen dan wat er bij de aanbesteding is afgesproken. Wij mochten natuurlijk in dat Wob-verzoek niet weten wat Eneco betaalt en wat andere partijen hadden willen betalen die meededen aan de aanbesteding. De doofpot bleef hermetisch gesloten. Zowel de Nederlandse als de Europese rechter verbiedt dit soort handelwijzen. Gaat de winnaar van een aanbesteding failliet, dan moet die aanbesteding overgedaan worden. De gemeente echter, met wethouder Van Liere, ex-Eneco, gunde Eneco de opdracht. Ik wil maar aangeven dat er een heleboel mis is in dit dossier. Er zitten een heleboel mensen met macht en belangen in dit dossier die ervoor zorgen dat de burger geen stem heeft. Dit is wat ons betreft een voorbeeld van hoe het werkt bij de windhandelaren. Daarom dienen wij een motie in, niet alleen om onafhankelijk te kijken naar wat er nu gebeurt in Houten, zoals de gedeputeerde min of meer heeft toegezegd, maar ook om te kijken naar hoe het aanbestedingsproces is verlopen. Hoe is het gelopen in Houten? Hoe is het gelopen in Vianen? Ook in Vianen gaan stemmen op dat mensen binnen bepaalde partijen belangen hebben bij de windmolenlocatie. Hoe zit dat? Laat dat onafhankelijk toetsen. Daarop hebben de burgers recht.

Motie M37 (PVV): toezicht windenergielocaties.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 november 2014, ter bespreking in een interpellatiedebat van de windmolenproblematiek in Houten;

constaterende:

- *dat de notitie van DPA Cauberg Huygen BV terzake de maatwerkvoorschriften de door Peutz gedane metingen, de verstrekte bestuurlijke waarschuwing en de intrekking van de handhavingswaarschuwing een aantal zeer serieuze omissies blootlegt;*
- *dat bewoners in verschillende gemeenten erop wijzen dat de gemeenten geen kennis hebben van de windmolenproblematiek en dat die gemeenten zich eenzijdig laten adviseren door de exploitanten van de windmolens;*
- *dat daar waar inwoners ernstige overlast (variërende van daling van woningwaarde tot geluidsoverlast) ervaren van windmolens waardoor het een absolute noodzaak is dat er geen twijfel mag ontstaan omtrent procedures en metingen;*

verzoeken GS om:

een onafhankelijk deskundige in de arm te nemen teneinde de juistheid van alle en gehele procedures (van de eventuele aanbesteding, de wijziging van het bestemmingsplan tot en met het laten uitvoeren van onafhankelijke metingen) ter zake windenergie in de provincie Utrecht te toetsen en daar toezicht op te houden.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M37 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb heel even snel het dictum van de motie tot mij kunnen nemen. Ik denk dat het weer heel erg belangrijk is dat wij ook in deze statenzaal kijken waar de bevoegdheden liggen in deze zaken. We hebben zojuist een discussie gevoerd over de ruimtelijke bevoegdheid van de provincie ten aanzien van de locaties voor windmolens. Het uiteindelijk plaatsen van de windmolens is een bevoegdheid van gemeenten. Als u die vraag hebt, moet u zich tot de gemeenteraad wenden of u moet zich tot het gemeentebestuur wenden om het daar voor elkaar te krijgen. Dit huis is niet de plek waar dit plaatsvindt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De wil om ook maar iets voor elkaar te krijgen is niet groot. We hebben natuurlijk het interbestuurlijk toezicht. Ik gaf u net een voorbeeld van een aanbesteding die niet juist is verlopen. Wij hebben geprobeerd dat door middel van een Wob-verzoek boven tafel te krijgen. De pot blijft echter dicht. Vindt u het nu niet eens tijd, als er zo veel geluiden zijn en als hier mensen uit Vianen zijn die knokken tegen gemeentebesturen die van niets weten, die niet weten hoe het zit met de maatwerkvoorschriften, maar zich overgeleverd voelen aan Eneco, om iets te doen? Voelt u dan geen enkele verantwoordelijkheid in het kader van interbestuurlijk toezicht, maar ook van de PRS en PRV, om ook maar iets van die verzoeken van die mensen op te nemen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga ervan uit dat deze mensen zich richten tot de gemeenteraadsleden waarbij zij direct betrokken zijn. Dat zijn de directe controleurs van hun gemeenteraad. Daartoe kunnen zij zich wenden. Zij kunnen ertoe dwingen dat er nadere onderzoeken plaatsvinden als er ook maar een spoor is van wat u beweert, namelijk dat er onregelmatigheden zijn ten aanzien van de aanbestedingen. Dat is de eerste stap. Als daaruit blijkt dat er geen beweging is, dan komt pas het interbestuurlijk toezicht aan de orde. Niet daarvoor. Ik vind dus dat eerst het pad richting de gemeenteraad en de gemeente gevoerd moet worden. Als daaruit niets voortkomt of het is onduidelijk of er worden dingen in de doofpot gedaan, dan ben ik uw man en wil ik daarop best via het interbestuurlijk toezicht ingaan. Zolang dat niet is gebeurd, is dat wat mij betreft niet aan de orde.

De heer DERCKSEN (PVV): Hoe komt u erbij dat dat niet aan de orde is en dat dit niet gebeurd is? We hadden hier tientallen mensen die het aan de orde stelden. Als het dus niet aan de orde is, dan vindt u dat het niet aan de orde is, maar het is in elke gemeente wel aan de orde.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Het gaat om de gemeenteraadsleden die hun gemeentebestuur ter verantwoording roepen. Daar gaat het om.

De heer DERCKSEN (PVV): Daar gaat het mis. Daarom vraag ik u: treed met het interbestuurlijk toezicht naar die gemeente toe. Zoek uit hoe het zit. Bent u niet geïnteresseerd hoe het gaat met die aanbesteding? Bent u niet geïnteresseerd in die zes andere bedrijven in Houten die misschien wel benadeeld zijn, omdat zij geen rol hebben gekregen bij die aanbesteding. Het was: wij van Eneco gunnen Eneco die opdracht. Bent u niet geïnteresseerd hoe het bestuur in dit land is georganiseerd? Hoe zit dat?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben daarin geïnteresseerd op het moment dat ik kan constateren dat dingen niet in de haak zijn. Ik kan die conclusie nu niet trekken. Zo simpel is dat. U vraagt mij vooruit te springen op zaken waarvan ik vind dat die in eerste instantie in het domein van de gemeenten thuishoren. Zij moeten daarop actie ondernemen. Als zij aanwijzingen hebben dat er werkelijk vanuit het gemeentebestuur onrechtmatig of niet goed is gehandeld ten aanzien van het aanbestedingenbeleid, dan wil ik dat graag weten. Als dat gestaafd kan worden, dan komen wij, vanuit onze rol van het interbestuurlijk toezicht, pas in beeld. Niet daarvoor.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien komt dat doordat de heer De Vries nooit met bewoners wil spreken, maar die problemen zijn er dus. Al die bewonersgroepen, of het nu in Vianen is of in Nieuwegein of in Houten of zelfs in Wijk bij Duurstede, waar ze al bang zijn dat ze terugkomen met die gekke plannen. Al die mensen maken zich zorgen. Al die mensen weten dat er

geen kennis bij die gemeenten is van hoe het zit met die maatwerkvoorschriften. Die gemeenten leveren zich over aan Eneco of welke andere energieboer dan ook, omdat er geen kennis is. Help die mensen. Help een fatsoenlijk bestuur in de gemeenteraden om te kijken naar die processen en te kijken naar de metingen en de maatwerkvoorschriften. Hoe simpel en eenvoudig kan een verzoek toch zijn?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het verzoek dient zich te richten tot de gemeenteraad. Ik herhaal helaas wat ik al eerder zei.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik de PVV uitnodigen om dan onze motie te steunen, als zij zegt dat er te weinig kennis bij de gemeenten is om dit soort procedures te volgen?

De heer DERCKSEN (PVV): Ik heb uw motie gelezen. Als daar een evenwichtig beeld uit naar voren komt – de uitkomst kan niet anders zijn dan dat de windmolens de vierkante wielen zijn van de prehistorie –, willen wij daar graag naar kijken. Als u die zekerheid inbouwt in uw motie, dus niet alleen voor wat betreft Eneco en niet alleen voor wat betreft Energie-U, maar voor alle partijen en mensen als mijnheer Leclerc en bewoners groepen die hier op de tribune zitten, en als al die mensen betrokken worden, dan bent u aan het goede adres.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou de heer Dercksen in elk geval het volgende willen vragen. Ik weet dat de verkiezingen zijn gewonnen door inwonersbelangen in Houten; volgens mij heet die groep ITH. Waarom zijn dergelijke partijen dan niet eerst aan bod? Die moet je dan namelijk ook het vertrouwen geven om eerst hun kritische punten tentoon te stellen, voordat wij erover besluiten. Ik snap heel goed wat de gedeputeerde zegt. Laat nu eerst de raad daar zijn rol spelen. Ik begrijp uit uw woorden echter helemaal niet dat u de ruimte geeft aan die raad of dat u in elk geval aan die raad gevraagd hebt, via al die inwoners die het allemaal hadden kunnen doen en die het allemaal ongetwijfeld zullen doen. Het gaat nota bene om een partij die daar de verkiezingen heeft gewonnen en die juist tegen die windmolens is. Waarom zou daar dat geluid dan niet naar voren zijn gekomen? Waarom moet u dat nu dan doen? Geef dan eerst het vertrouwen aan de raad in Houten om dat uit te zoeken. Laten wij ons dan even gepast achteruit zetten. Laat hen eerst hun rol spelen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Even voor de goede orde: niet bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen, maar bij de verkiezingen daarvoor won een partij die tegen windmolens was de verkiezingen in Houten. U weet wat er gebeurd is. Ze werden door de gevestigde partijen, waaronder die van de heer El Yassini, van VVD, in een hoek gezet. Eneco is een partij die de baantjes verdeelt onder de politiek en onder de milieubeweging. Die hebben belangen. U kunt lachen, maar ik heb een lijstje voor u van mensen die daar links en rechts gewerkt hebben. Het is allemaal heel eenvoudig te googelen. Die belangen spelen dus. Er spelen heel grote belangen op het energiefrent. De mensen die de grootste partij werden in Houten, werden genegeerd. Het ging om VVD en D66 en van het CDA weet ik het niet zo uit mijn hoofd, maar de gevestigde partijen hebben de lokale partijen in de hoek gezet.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik hierop nog een keer reageren? In mijn beleving is er nog steeds een oppositie in de gemeente Houten. Geef de oppositie, in elk geval dat deel wat tegen de plaatsing van windmolens was en nu ook begaan is met alles wat daar gebeurt, nu eens die rol. Uit uw woorden begrijp ik namelijk niet dat u hen die rol gunt die zij eerst moeten spelen, voordat u aan de beurt bent.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb die mensen die tegen windmolens zijn gehoord. Zij zijn niet gehoord in die gemeenteraden. Zij komen niet aan bod. Van Liere doet waar hij zin in heeft.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Heeft u daarvoor aanwijzingen dat dit niet aan de orde is geweest of dat dat wel aan de orde is geweest, maar dat het zo van tafel is geveegd? Kom dan ook met verslagen waarin staat wat er gebeurd is en waardoor Houten zich finaal doof heeft gehouden. Laat

hen eerst die rol spelen. Nogmaals: laat dat eerst gebeuren of kom nu met notulen waarin aantoonbaar staat dat de gemeente daar echt doof is. Gun eerst de rol aan de gemeenteraad in Houten.

De heer DERCKSEN (PVV): Wij zijn samen bij Gigawiek geweest. Heeft u het idee gehad dat die mensen zich erg gehoord voelden door de gemeenteraad? Ik heb zojuist ook aangegeven dat wij bij een aantal gemeenten Wob-verzoeken hebben ingediend. Ze weigeren te antwoorden. Wij zijn het stadium van de gemeenteraden voorbij. Wij moeten nu gewoon zien dat er toezicht komt op die gemeenten, dat er toezicht komt op die plekken, die windmolens en die energiebedrijven. Die mensen moeten niet in de herrie zitten en moeten niet 's nachts wakker liggen. Zij moeten geen woningwaardedaling hebben. Enzovoort, enzovoort.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Ik hoor heel goed wat u zegt. Ik heb die verhalen ook gehoord. Ik heb ook absoluut empathie bij alles wat er gezegd wordt en wat daar wordt meegemaakt en ervaren. Dan nog kan ik niet uit wat dan ook opmaken dat de raad zijn rol niet heeft gespeeld. Ik vind dat wij dat eerst moeten laten doen. Pas als wij ons ervan vergewist hebben dat dat niet gebeurd is, moeten wij het misschien wel doen. Laten wij echter eerst de rol aan de raad geven.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik bedank mijn hulpgedeputeerde van harte voor haar woorden.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond of er behoefte is van de kant van de andere fracties om nog het woord te voeren. Dat is het geval.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er moet mij iets van het hart in de richting van de heer Dercksen. Als je het als partij vertikt om in allerlei gemeenten te gaan meedoen met de gemeenteraadsverkiezingen en je denkt: "We nemen alleen Almere en Den Haag, want dan kunnen wij ten minste een beetje winnen", dan moet het natuurlijk niet zo worden dat je in alle gedetailleerdheid al die raadskwesities maar op provinciaal niveau gaat aanpakken, omdat je partijorganisatie dat kennelijk wel aankan. Daar beginnen wij even mee.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen voorkomen dat wij met dezelfde kwaliteit in de gemeenteraden komen als de SP.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een argumentatie die ik lekker even in de lucht laat hangen, want die heeft zo haar eigen betekenis. Dat neemt niet weg dat als je dit geheel overziet, er gewoon een paar zakelijke punten zijn en ook een aantal kwesties dat te maken heeft met het je kunnen verplaatsen in mensen, met welke houding je als college aanneemt naar mensen toe. Daarover hebben wij eerder van gedachten gewisseld, ook in samenspraak met de PVV. Dat is namelijk dat mij dwars blijft zitten dat de gedeputeerde niet zegt: "Ik wil luisteren, vooralsnog zonder oordeel. Ik wil luisteren naar wat die mensen te zeggen hebben over wat ons daar is overkomen". Dit naast datgene wat hij wel heeft aangekondigd, namelijk in het kader van het interbestuurlijk toezicht te gaan analyseren wat er gebeurd is. Hoor en wederhoor op het verhaal dat hier wordt binnengebracht met betrekking tot de metingen. Dat vind ik uiterst reëel. Naar ons idee desavouert hij het college van Houten daar niet mee. Dan kunnen er eventueel vervolgstappen worden gezet. Met andere woorden: wij hebben het hier steeds gehad over de PRS en de rol van windenergie. Daar ging het om de toekomst. Hier gaat het om een voldongen feit, om iets wat er gebeurd is. Ook daaraan kunnen wij ons als provincie niet volledig onttrekken. Er zijn twee verantwoordelijkheden naar de mensen toe in het bestuurlijke traject. Van het bestuurlijke traject heb ik gaandeweg de indruk gekregen van de gedeputeerde dat hij wel het gevoel heeft dat daar, natuurlijk ook met de gemeente Houten, stappen in gezet moeten worden. Ik hoop echter nog altijd dat de gedeputeerde een stap kan zetten in de empathie naar die mensen.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik houd het even kort. Ik wilde dit eigenlijk via een interruptie doen, maar mevrouw Doornenbal maakte gewoon een heel goed punt. De heer Meijer van de SP maakte ook een heel goed punt. Op dit moment is het een feit dat wat er ook gebeurt – dat

moet zeker ook wel onderzocht worden –, je je ook moet afvragen in welk gremium je deze discussie moet laten plaatsvinden, of dat hier het juiste moment is en of we in elk geval de gemeenteraad in Houten de kans moeten geven dit te bespreken en dat ervoor moeten worden gezorgd dat de onderste steen boven komt. Daar hoort het te liggen. De heer Meijer zei het heel mooi: "Ik mis de PVV in de gemeenteraad, en dan met name in Houten." Dat is ook de onmacht die de PVV wellicht heeft. Dat snap ik ook wel. Geef nu echter eerst de ruimte aan de gemeenteraad om een conclusie te trekken over dat rapport. Laten we dan vervolgens kijken wat daarmee gedaan wordt. De gemeenteraad controleert uiteindelijk de burgemeester en wethouders. Op het moment dat wij dan zien dat de dingen niet gaan zoals we willen dat ze gaan, kunnen we nog altijd zeggen: "Laten wij kijken of de bedrijven de gang naar de bestuursrechter kunnen vinden of dat omwonenden extra informatie via een Wob-verzoek kunnen vragen." Als die extra informatie binnenkomt, kunnen ze naar de rechter gaan en kunnen ze zeggen: "Luister, we hebben een Wob-verzoek ingediend. Niet op tijd of niet tijdig of geen informatie, dus er moet ook een bepaalde mate van boete komen in de vorm van geld." Dat kan allemaal. Het aller-, aller-, allerlaatste middel dat je uiteindelijk wilt gebruiken, omdat het zo'n zwaar middel is, is het interbestuurlijk toezicht. U zegt hier nu feitelijk, ook met de motie, dat u het zwaarste redmiddel nu meteen wilt gebruiken, zonder dat we überhaupt via andere wegen proberen de zaak op te lossen. Daarvan ben ik geen voorstander. Als er onrechtmatigheden zijn binnen de gemeente Houten met betrekking tot die windmolens, dan moet dat absoluut onderzocht worden. Er moet dan absoluut een goede oplossing komen. Dat ligt echter niet hier. Dat ligt bij de gemeenteraad, dan bij de bestuurder en op het allerlaatste moment ligt het bij het interbestuurlijk toezicht via GS.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Onderste stenen en VVD zijn de laatste tijd geen erg gelukkige combinatie. Laat ik echter toch het volgende nog even vragen. Vorige maand stonden wij hier ook. Wij hadden hier onze bedenkingen over wat er gebeurd is in Houten. U herinnert het zich nog. Toen zei u: "Ach, laat ze toch lekker gaan daar in de gemeente, want dat is hun verantwoordelijkheid."

De heer EL YASSINI (VVD): Dat is niet waar. Dan moet u de notulen nog eens nalezen, mijnheer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): U hebt gezegd dat daar het bevoegd gezag ligt en dat wij niet mochten meten en weet ik het allemaal. Wat vindt u er nu echter van dat als wij een onafhankelijk bureau het eerste het beste onderzoekje laten doen naar wat openbare gegevens, door een ingenieur die van wanten weet, er dan dit soort omissies op tafel komen? U hebt gezegd dat de gemeente daarover gaat en dat de gemeente ervan weet. We vragen één ingenieur om er eens kritisch naar te kijken en er wordt dan gezegd: "Het is niet zorgvuldig gegaan. Ze hadden die handhavingswaarschuwing nooit moeten intrekken." Zegt u dan liever: "Die PVV doet eigenlijk gewoon veel te veel, want ze moeten lekker blijven slapen daar in de gemeente Houten."

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Laten we vooropstellen dat ik blij ben dat de PVV in elk geval ook in dit dossier zich heeft beziggehouden met het rapport dat uiteindelijk is rondgestuurd. Daar ben ik ook wel blij mee. Ik heb absoluut waardering voor het je tanden ergens in zetten.

Dan even terugkomend op de opmerkingen van de VVD en andere zaken. Als u het wilt winnen met het spelen op de man of op personen, dan is dat prima. Ik zit hier echter voor de inhoud. U heeft het over mensen in de partij. Dat is heel simpel.

Het laatste punt dat ik wil vermelden is, als wij kijken naar de statenvergadering van september waar het hierover gaat, dan heb ik toen onder meer aan GS het volgende gevraagd. Er is een handhavingswaarschuwing ingetrokken. Dat is vreemd, want in eerste instantie hadden we het erover dat die er was omdat de geluidsmetingen niet helemaal correct waren. Plotseling was hij ingetrokken. Wij hebben toen specifiek aan gedeputeerde De Vries gevraagd: "Ga eens naar Houten. Ga eens met de omwonenden praten. Ga eens onderzoeken wat daar aan de hand is. Het kan namelijk niet zo zijn dat de handhavingswaarschuwing wordt ingetrokken." Toen kwam u met het verslag. Dat is mooi. De conclusie die daarin stond, was heel duidelijk: de handhavingswaarschuwing had nooit ingetrokken mogen worden, alvorens men een analyse en onderzoek zouden laten uitvoeren volgens de

maatwerkmethode. Ik ben blij dat dat nu in elk geval boven tafel is. Dan betekent het echter wel dat je het in het juiste gremium moet zetten en dat is de gemeenteraad. De gemeenteraad moet nu deze informatie krijgen. Op basis van deze informatie moet de raad conclusies trekken en het college van burgemeester en wethouders controleren. Daarover hebben wij het nu in feite. Ja, het is vervelend als er dingen verkeerd zijn gegaan. Absoluut. We moeten er echter voor zorgen dat het op een juiste manier verloopt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag nog een afsluitende vraag stellen. Als wij ons nu beperkt hadden tot uw verzoek aan de gedeputeerde om eens te gaan praten met de D66-collega en gezegd hadden dat het dan allemaal wel goed komt, dan hadden wij hier niet gestaan. Dan was dat rapport niet boven tafel gekomen. Dan zou het niet zijn vastgesteld of die mensen boven of onder de norm wakker liggen. Ik vraag mij af of dat echt veel uitmaakt. Dan zou het niet zijn gebeurd. Het is pas gebeurd op het moment dat wij een ingenieur vragen om daar eens serieus naar te kijken. U allen hebt er heel weinig interesse in. Dat is bijzonder treurig.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet waar. We zijn blij dat het rapport boven tafel is. U schetst nu echter een beeld van de toekomst. U hebt echter geen kristallen bol. U weet niet wat er zou zijn gebeurd. Uiteindelijk wachten we namelijk ook op de antwoorden en de reactie van GS op het moment dat u contact hebt met de gemeente Houten. Gedeputeerde De Vries gaf aan dat hij contact heeft gehad met Houten en dat hij inderdaad zijn zorgen heeft geuit en heeft gevraagd of het rapport daar bekend is en dat hij daarop graag een reactie zou hebben. Het is goed om het nu bij de gemeenteraad te laten liggen om te kijken hoe deze daarop reageert. Op het moment dat het ook daar niet gaat zoals het hoort te gaan, dan nemen wij de volgende stap. Laten wij nu echter niet voor de muziek uit lopen.

De heer FASTL (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst een verzoek aan de heer Dercksen. Hij had het er in zijn bijdrage op een gegeven moment over dat er iemand van GroenLinks op een loonlijst staat, die daar dingen doet die misschien niet netjes zijn. Ik ga er niet van uit dat dat zou kunnen, maar mocht dat zo zijn en als hij dingen hoort over partijgenoten van mij, laat de heer Dercksen dan gewoon even bij ons langs komen. Het is niet zo ingewikkeld. Misschien vinden wij het wel net zo vervelend als dat u het vindt. Dat zou zomaar kunnen. Dat ten eerste. Ik wil mij verre houden van insinuaties. Sowieso: alsof medewerkers van bedrijven geen lid mogen zijn van een politieke partij. Dan is de bouwfraude een stuk interessanter geweest.

Ik wil het volgende zeggen. In al die bijeenkomsten met voorstanders en tegenstanders hebben wij als GroenLinks gezegd dat ook wij willen dat het allemaal heel erg goed verloopt. Het enige dat ik hier nu krijg, is dat er een interpellatie wordt opgetuigd op basis van een rapport dat een uitkomst van een onderzoek enigszins nuanceert. Zo lees ik het namelijk. Als ik het lees als een lichte nuanciering van een rapport, dan is dat hooguit voer om het er eens een keer in een woordvoerdersoverleg voor een commissievergadering over te hebben. Misschien is er wel meer aan de hand. Dan zijn wij ook degenen die gezamenlijk, met z'n allen, die daarover een inhoudelijke discussie kunnen voeren. Nu worden wij geconfronteerd met een rapport waarmee wij heel weinig kunnen. Ik zou dan ook rapporten willen hebben over die windmolens die in Zaanstad staan en die nog veel dichterbij woningen staan. Daar hoor je niet hele horden mensen over hoe ernstig het daar is, omdat ze daar gewend zijn aan de situatie. Misschien valt het wel mee en kunnen wij daar ook dingen van leren, ook voor de toekomst. Dat wil ik allemaal graag met u doen, alleen dan wel op de manier zoals wij dat in het verleden altijd hebben afgesproken, namelijk dat wij dat met infosessies en met commissievergaderingen doen en dat wij er dan uiteindelijk een keer een besluit over nemen. U moet er ons nu niet mee confronteren in een interpellatiedebat nu het bijna verkiezingstijd is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij strijden hier vanaf dag 1 in PS tegen windmolens. Ik begrijp best dat u zegt dat dat door de verkiezingen komt, maar dat is niet gestaafd door de feiten. Vanaf dag 1 strijden wij met bewoners tegen die ondingen. Ik hoor dat ook wel eens van andere partijen. Het is echt niet waar.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat ik in mijn eerste termijn helder ben geweest. Ik heb aangegeven welke kant ik wil opgaan. Er zijn ook afspraken gemaakt met de gemeente Houten om het rapport daar in elk geval aan te bieden en er hen naar te laten kijken en vanuit hun rol daaruit enige conclusies te trekken.

Dan de motie die voorligt. Vanuit de discussie die hier met u is gevoerd, maar ook gezien het standpunt dat ik daarover in eerste termijn heb ingenomen, ontraad ik deze motie.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de gedeputeerde toch iets gevraagd over ontmoetingen met mensen. Dat hoeft dan op voorhand helemaal niet in te houden dat u het college van Houten in zijn hemd zet of dat u buiten hem om handelt. Nu blijkt echter dat het gaat over iets in het verleden, iets wat al gebeurd is. Nu spreken we over allerlei dingen als participatie, enzovoort, gericht op de toekomst. Dit gaat echter over het verleden. Dan blijft daar toch het probleem zitten dat een aantal van die mensen, gegeven de betrokkenheid van de provincie, die er toch is, zich niet gehoord voelt. Is het dan toch niet heel eenvoudig om te zeggen, los van de inhoud, los van de positie van Houten: ik luister naar die mensen en neem mee wat zij te zeggen hebben, een op een, om enige empathie te tonen naar deze bewoners toe? Dat is kennelijk heel moeilijk. Ik hoop dat de gedeputeerde daarop deze keer ja kan zeggen. Dat maakt alles meteen een stuk eenvoudiger en geeft het geheel een heel ander perspectief.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik een wedervraag stellen? Zitten deze mensen op mijn empathie te wachten? Of zitten zij op iets anders te wachten?

De heer MEIJER (SP): Ja, ik denk wel dat zij op die empathie zitten te wachten. Op het moment dat mensen zich namelijk niet gehoord voelen ... Kennelijk voelen zij zich niet gehoord door hun lokale college. Terecht of niet; dat laat ik even voor wat het is. Zij hebben kennelijk het gevoel dat zij tegen een muur op lopen. Het is gauw verdiend om met die mensen te gaan praten en te zeggen dat u in elk geval wilt horen wat zij te melden hebben, dat u zich niet vastlegt en dat u uw eigen verantwoordelijkheid hebt, dat u niet zomaar tegen de gemeenteraad in gaat en dat u niet zomaar tegen het college in gaat, maar dat u wel wilt horen wat die mensen te zeggen hebben. Dat is volgens mij een goed en belangrijk gebaar. Ik denk dat dat bij veel inwoners ter plaatse een heel positief effect zal hebben.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Met de omschrijving die u er nu bij geeft, zonder last of ruggespraak en zonder een zeker verwachtingspatroon, wil ik absoluut dat gesprek aangaan. Ik wil echt weg blijven van een verwachtingspatroon, omdat je anders echt in het vaarwater komt van de gemeente als het bevoegd gezag.

De heer MEIJER (SP): Dat stel ik bijzonder op prijs. Dank u wel.

De VOORZITTER: Daarmee wil ik graag de eerste interpellatie afronden.

Interpellatie over de bodemverontreiniging in Doorn, op verzoek van de PVV-fractie.

De VOORZITTER: Er is een tweede interpellatieverzoek. Dat komt dit keer van de Dercksen. Het verzoek betreft de bodemverontreiniging in Doorn. Ik geef het woord aan de heer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! We hebben zomaar een gedeputeerde bereid gevonden om met woners te spreken. Dat is een feest voor de democratie.

De PVV-fractie is geschrokken van de bodemverontreiniging in Doorn. Natuurlijk in de eerste plaats vanwege de gezondheidsrisico's die de bewoners hebben gelopen en de materiële schade, maar zeker ook vanwege de manier waarop dit dossier in de provincie is behandeld of eigenlijk niet is behandeld. We stelden daar vragen over. Dat leidde tot een behandeling in de commissie MME. Hoezo, actieve informatieplicht? Ik zal niet alle zaken herhalen die daar gewisseld zijn, maar ik ontkom er niet aan een aantal technische dingen met u te delen.

Ten eerste is daar de overeenkomst van juli 2004 tussen de provincie en de exploitant. Daarin staat dat het onderzoeksrapport van TNO in 1999 tot stand is gekomen onder de toezegging van de provincie. Daarin wordt geregeld hoe de financiële bijdrage zou worden verleend. Dat doet vermoeden dat al sinds 1999 de provincie ermee bekend was. De gedeputeerde zei in de MME-vergadering dat dat pas in 2002 aan de orde was.

Dat rapport uit 1999 van TNO maakt melding van het volgende: sterk verhoogde concentraties PER (perchloorethyleen), trichlooretheen, cis-dichlooretheen in het grondwater, met 1800 keer de interventiewaarde. In 1988 was de overschrijding een factor 6. Ik citeer: "Er is sprake van ernstige bodemverontreiniging." Klaarblijkelijk neemt die, zoals blijkt uit de cijfers, sterk toe. Nabij de kern van de verontreiniging is de grond sterk verontreinigd met PER. In het hoofdstuk Saneringsmaatregelen wordt als doel van de saneringsmaatregelen vermeld het opheffen of tegengaan van negatieve effecten van de grondwaterverontreiniging op volksgezondheid en milieu. Dat wordt ten slotte nog gevolgd door een advies. "Het is aan te bevelen snel maatregelen te nemen om de verontreinigingssituatie te beheersen. Hoe eerder hiermee wordt begonnen, des te duidelijker wordt welke aanvullende maatregelen voor het beheersen van de pluim moeten worden genomen." TNO in 1999.

Het kan toch niet anders, als je als provincie zo'n rapport in handen krijgt, dat dat de allerhoogste prioriteit heeft. Terug naar die overeenkomst van 2004 tussen de provincie en de exploitant, waarin de partijen de financiering overeenkwamen voor een nieuw plan van aanpak. Daarover zei de gedeputeerde dat hij die overeenkomst niet kende. Wel wist hij dat in 2005 € 12.500 aan de exploitant was betaald voor een nieuw onderzoek. Daarna gebeurt er heel lang helemaal niets. Wat is er met die € 12.500 gebeurd? Dat werd in de commissie MME niet duidelijk. Uiteindelijk suggereerde de gedeputeerde dat het geld wel gebruikt zou kunnen zijn voor een rapport uit 2013, acht jaar later. Dat rapport was echter van Bosatex en niet van de exploitant. Onze conclusie is dan ook dat de exploitant die € 12.500 gewoon in zijn zak heeft gestoken. Een andere conclusie is, op basis van de feiten, niet denkbaar. Dus was er niet alleen geen aandacht voor de bodemverontreiniging, er was dus ook geen aandacht voor wat er acht jaar lang met die € 12.500 belastinggeld is gebeurd. Dat terwijl de bodem jaarlijks extra wordt verontreinigd met 2300 kuub. Dat is voor onze fractie echt onbestaanbaar. Het vertrouwen in het openbaar bestuur wordt ook niet groter als wij lezen dat het onderzoek naar het drinkwater wordt gedaan op verzoek van een bewoner. Dat leidde uiteindelijk tot een kookadvies voor het water. De eerste vraag is: wat is daaromtrent de laatste stand van zaken?

Als de provincie op basis van de beschikbare rapporten actie had ondernomen vanaf 2002, dan had een van de twee gezinnen hun woning niet gekocht in 2005 en het andere gezin, dat nog geen jaar geleden de woning kocht, ook niet. Ik herinner de provincie aan de plicht om sinds 2007 ernstige bodemverontreiniging kadastraal te registreren.

De vraag aan GS – misschien wel de belangrijkste – is: hoe beoordeelt u het functioneren van de provincie als bevoegd gezag? Welke consequenties trekt u daaruit? In de commissie MME heeft de gedeputeerde al aangegeven de verantwoordelijkheid te zullen dragen indien de provincie daadwerkelijk aansprakelijk is. Hij zegde de bewoners toe voor een goede oplossing te zorgen. Het lijkt ons juist en wenselijk dat de gedeputeerde dat hier in PS herhaalt en bevestigt. Neemt u die verantwoordelijkheid, net als de provincie de verantwoordelijkheid nam toen in het oude provinciehuis, in strijd met de Arbo-wet, met asbestplaten werd gerommeld?

Dan een repeterende vraag: heeft de gedeputeerde in voldoende mate gecommuniceerd met de bewoners, waardoor zij de indruk hebben gekregen dat de provincie er alles aan doet om dit dossier met voorrang tot een goed en bevredigend einde te brengen? De gedeputeerde zegde dat toe, maar de bewoners vertelden mij, omdat zij niets hoorden, dat zij zelf maar contact opnamen met de gedeputeerde. Kan hij dat bevestigen?

Op dit ogenblik loopt er een second opinion. Die wordt uitgevoerd door BK, dat aangeeft dat de vervuiling nog veel erger is dan Bosatex vaststelde. Ook is BK van mening dat de metingen van Bosatex niet juist zijn uitgevoerd. Dat heb ik ook vaker gehoord. Ter illustratie: bij de laatste metingen binnen de second opinion is een concentratie tetrachlooretheen PER waargenomen van 69.000, waar

de interventiewaarde 40 is. Ook is er een concentratie vinylchloride in het grondwater vastgesteld die zeer ruim boven de norm ligt. Dat is een zeer schadelijk goedje.

Gelet op die bevindingen van de second opinion heeft een bewoner geprobeerd aangifte te doen van een milieudelict. Hij kon dat niet doen bij de politie. Dat vind ik buitenmatig vreemd. De politie zei dat er al overheden mee bezig zijn. De vraag is: weet de gedeputeerde van deze bevindingen en van deze poging tot het doen van aangifte? Welke actie heeft hij daarop ondernomen?

In de commissie MME heeft de gedeputeerde aangegeven ook in overleg te treden met de gemeente over het toezicht houden op die exploitant. Dat is een taak van de gemeente, maar hier kan de provincie natuurlijk ook een rol hebben. Misschien kan de exploitant zelfs worden uitgeplaatst, want hij maakt er nogal een zootje van. Is dat gebeurd? Is de gedeputeerde er bijvoorbeeld mee bekend dat er opeens wordt verbouwd door de exploitant? Kan hij garanderen dat daarmee geen bewijs is verdonkeremaand? Kortom, hoe verloopt het toezicht? Zijn de resultaten intussen niet zo zorgwekkend dat kan worden besloten tot onmiddellijke sluiting? We hebben het hier namelijk over een exploitant die de volksgezondheid in gevaar brengt, die het milieu schade toebrengt en die de maatschappij opzadelt met torenhoge saneringskosten. Bent u van plan deze exploitant, als daartoe ook maar de geringste aanleiding bestaat, civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk te houden? Graag een reactie. Is al bekend wat op die andere zes spoedlocaties is vastgesteld? Hebt u contact gehad met de collega's in Utrecht en Amersfoort? Zij zijn het bevoegd gezag in hun eigen steden. Ook daarop graag een reactie.

Het lijkt erop dat de metingen door BK in de second opinion veel serieuzer en veel ernstiger zijn dan wat Bosatex vaststelde. Bosatex kunnen we langzaam maar zeker als veredelde belangenbehartiger van de branche kwalificeren, die de boel probeert te bagatelliseren. Hoe beoordeelt u het functioneren van Bosatex? Wat bent u van plan daaraan te doen?

Besturen is eenvoudig als het zich beperkt tot het rondstrooien van subsidie en het uitdelen van andermans geld. De inwoners van deze provincie mogen echter verwachten dat, daar waar de provincie bevoegd gezag is, zoals bij deze bodemverontreiniging, de provincie adequaat bestuurt. In het belang van de volksgezondheid, in het belang van het milieu en in het belang van de belastingbetaler. Feit is dat mensen hun huis uit moesten vluchten voor hun gezondheid. U kunt zich misschien de gemoedstoestand voorstellen van de mensen die in een ongezonde omgeving leefden en op stel en sprong hun huis uit moesten. Het huis waar je kinderen geboren zijn en opgroeiden. Of in het geval van het andere gezin, waarvan de vrouw des huizes zwanger is. Ik hoop dat u zich kunt voorstellen hoe die mensen zich voelen. Er rust dus een zware verantwoordelijkheid op het bevoegd gezag. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de PVV-fractie de indruk heeft gekregen dat de provincie met die verantwoordelijkheid zeer lichtzinnig is omgegaan.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie MME hebben wij uitgebreid stilgestaan bij deze heel vervelende casus. Het is een heel vervelende zaak die zich nu voordoet in Doorn. Ik denk dat ik daarin vrij snel ben geweest met het proberen te geven van diverse antwoorden op vragen die op dat moment aan de orde waren, juist ook om ervoor te zorgen dat wij zo snel mogelijk de gegevens boven tafel hadden en ook om te zien wat er in de afgelopen jaren is gebeurd. Ik heb toen ook een overzicht gegeven van een feitenrelaas, zoals ik het maar zal noemen. Daarin hebben wij aangegeven op welke momenten wij als provincie geacteerd hebben en waarom wij op sommige momenten niet geacteerd hebben en wat daarvoor de achterliggende reden was.

Om nog even het kader te schetsen waarin wij in dit verhaal opereren met de verschillende rollen en verantwoordelijkheden.

De veroorzakers. Ik denk dat dit heel erg duidelijk is. Op basis van de huidige informatie die wij hebben staat inmiddels vast dat deze ernstige bodemverontreiniging is veroorzaakt door lekkage vanuit de bedrijfsriolering van de chemische wasserij aan de Acacialaan. De exploitant van de inrichting in de zin van de Wet milieubeheer is de heer Van Boordt. Nu komt het echter: de eigenaresse van het bedrijfsterrein is zijn voormalige echtgenote, mevrouw Artinian, wonende in Amerongen. Dat maakt

het weer even wat gecompliceerder. Zij zijn beiden aangemerkt als veroorzakers van deze bodemverontreiniging. Als veroorzakers zijn zij dus op basis van zowel de Wet bodemverontreiniging als de Wet milieubeheer primair verantwoordelijk en rechtens aansprakelijk voor alle rechtstreekse en indirecte schade van de omwonenden. Daarmee is juridisch helder en waar de veroorzaking ligt. Zij kunnen daarop aansprakelijk gesteld worden. Zij dienen op grond van deze wettelijke regelingen alle noodzakelijke maatregelen te treffen om verdere humane en verspreidingsrisico's te verminderen. Op grond van de deelnemersovereenkomst die zij zijn aangegaan met Bosatex, heeft Bosatex nu de opdracht gekregen om die bodemsanering ter hand te nemen. Dat is het beeld vanuit de chemische wasserij.

De rol van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Omdat deze chemische wasserij een inrichting is in de zin van het activiteitenbesluit Milieubeheer, is de gemeente Utrechtse Heuvelrug het bevoegd gezag voor deze inrichting. Dat betreft dus het functioneren van de chemische wasserij of de stomerij, zo u wilt. Zij is belast met het toezicht en de handhaving van deze inrichting, ook op dit moment en ook ten aanzien van de bedrijfsriolering.

De rol van de provincie Utrecht. Het feit dat als gevolg van deze jarenlange lekkage vanuit de bedrijfsriolering van deze inrichting ernstige bodemvervuiling is ontstaan, impliceert onder meer dat Gedeputeerde Staten, op grond van de Wet bodembeheer, moeten toezien op een zo spoedig mogelijke sanering, dan wel onderzoeksmaatregelen door de veroorzakers, zijnde Bosatex.

Kortom, de taken en bevoegdheden ten aanzien van wie wat doet, zijn volgens mij heel helder. De verantwoordelijkheid ligt bij de veroorzakers. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid ten aanzien van het huidige functioneren van de stomerij. De provincie heeft een verantwoordelijkheid ten aanzien van Bosatex om te kijken hoe zo snel mogelijk tot de sanering kan worden overgegaan.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb hierover vragen, omdat er nu wat verwarring bij mij is. Waar zit die verwarring in? U hebt het allebei steeds over de commissie MME. Ook bent u in de commissie RGW geweest. Daarin heeft u redelijk uitgebreid het een en ander verteld. Ik heb toen mijn zorgen geuit. Overigens heeft de PVV toen niets gezegd. Ik heb het verteld. Ik woon in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. De krantjes staan er vol van. Wat dat betreft is er alle zorg. U heeft mij toen verwezen naar de bewonersavonden. Op dat moment heeft u erbij gezegd wat u nu ook zegt, namelijk dat er niet zo'n grote rol is bij de provincie. Mijn vraag is tweërlei. Enerzijds is het dat in de krantjes steeds staat dat de provincie fouten heeft begaan. Ten tweede is er een vraag, mede naar aanleiding van de discussie die wij hier nu voeren: hoe is het gegaan? Eerst RGW, dan MME en nu een interpellatiedebat? Dat lijkt mij niet de handige manier van discussiëren en het debat voeren met elkaar. Ik zie hier mijn collega-statenleden allemaal een beetje kijken van: waar gaat dit over? We hebben ons allemaal onvoldoende kunnen voorbereiden op de gedetailleerdheid van deze discussie. Is het niet mogelijk dat wij dat nog een keer gecombineerd doen of op een andere wijze? Nu gebeuren er dingen die mij niet handig lijken.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is natuurlijk aan de Staten zelf om hun orde te bepalen. Misschien treed ik wel in uw rol, maar aan het begin van deze vergadering heeft u zelf toegestaan dat hierover een interpellatie zou plaatsvinden. Daarvoor heb ik mij geprepareerd. Ik heb daarvoor een set vragen gekregen van de heer Dercksen. Die heeft hij gaandeweg zijn betoog nog enigszins aangevuld. Ik probeer daarop naar mijn beste vermogen antwoord te geven. Daarvoor sta ik hier, om dat te bedienen. Als u zegt dat u het op een andere manier wilt, ga dan met elkaar in discussie en probeer het te regelen. Ik doe hier mijn werk om in antwoord op de vragen van de heer Dercksen iets te formuleren.

De VOORZITTER: Dat is juist.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet veel anders verteld dan in de MME-vergadering. Het verbaasde mij inderdaad dat ik klaarblijkelijk wel stukken heb, die u niet heeft. Als u gaat wachten op stukken van GS op een bepaald gevoelig dossier, dan kunt u wachten tot u een ons weegt. Die gaat u niet krijgen. Alle partijen hadden aan mij die stukken kunnen vragen. U had ook met

de bewoners kunnen praten. U had mij gewoon kunnen mailen of bellen. Mevrouw Doornenbal is ter plaatse geweest. U had zelf het initiatief kunnen nemen om te kijken wat daar aan de hand is. Dat gaat namelijk nogal ergens om.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geen opmerking, maar een vraag. Op de 16^e was ik aanwezig bij de bewonersbijeenkomst voor de Driebergers. Ik had graag met u willen gaan, maar u was er niet. Ik was het enige statenlid. Dat is jammer. Daar heb ik gesproken met de toxicoloog die op voorspraak van de provincie of van de gemeente aanwezig was. Misschien kunt u nog antwoord geven op wiens voorspraak dat was. Mijn vraag is of de toxicoloog die op dat moment, op de 16^e september, aanwezig was tijdens de bewonersbijeenkomst te Doorn, op de hoogte was van de cijfers die de heer Dercksen aandraagt.

De heer MEIJER (SP) Mijnheer de Voorzitter! Een reactie op de woorden van mevrouw Blom. Ik verbaas mij een beetje over haar vraag. De kwestie is uitgebreid aan de orde geweest in de commissie MME. In die vergadering hebben de mensen ook ingesproken. Daar is hierover ook gedebatteerd met de gedeputeerde. Het verbaast mij nu een beetje dat haar partijgenoot, de heer De Vries, die er ook bij was, geacht mag worden volledig op de hoogte te zijn, in elk geval van het dossier tot op dit moment en hoe het verder gaat. Mevrouw Blom zegt nu dat zij het niet weten en dat ze niet voldoende zijn geprepareerd, dat er iets gezegd was en dat het ingewikkelder blijkt te zijn. Dat begrijp ik niet zo. Ik denk dat het dan beter is om binnen de fractie goed af te stemmen. Er is namelijk genoeg aanleiding om met dit onderwerp kritisch om te gaan.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal het even preciezer zeggen: het verbaast mij dat tijdens de RGW-vergadering er werd verwezen naar de bewonersvergadering die echt helemaal gericht was op de gemeente. Die vergadering had ten tijde van de RGW-vergadering al plaatsgevonden. Daar zit mijn verbazing in. Natuurlijk stem je met elkaar af, dat klopt. Het verbaast mij met dit hele dossier tot nu toe echter dat er eerst verwezen wordt naar de gemeente. Het ligt dan bij de gemeente en je moet naar bewonersvergaderingen. Vervolgens gaat het richting provincie. Mijn vraag aan de heer De Vries is juist: kan dat dan op een gegeven moment niet handiger qua volgorde dan hoe het nu is gebeurd? Dat is mijn vraag. Natuurlijk kunt u dan weer terugverwijzen naar van alles als er al een vergadering is geweest. Op het moment dat het in RGW werd behandeld, was de discussie er helemaal op gericht dat het ging om een gemeentezaak. Dan kom ik terug op uw eigen woorden van zojuist, namelijk dat u vindt dat wij in de provincie de discussie zo moeten houden met de bevoegdheden en als de provincie bevoegd gezag is. Later pas, met de rapporten die zijn opgesteld, is het gegaan in de richting dat er iets niet klopt en dat de provincie fouten heeft gemaakt. Dat is er gebeurd als je het in de tijd bekijkt.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn enige punt was dat wij alle energie die wij hebben, moeten besteden aan hoe het is met die mensen en hoe dit verder gaat. Ik vind dat wij dat op zich in de commissie MME doen en dat wij geen tijd moeten verspillen met een gebrek aan interne communicatie in de fracties.

De VOORZITTER: Ik verzoek de gedeputeerde De Vries om kort te reageren op de procedureopmerkingen en dan weer heel snel terug te gaan naar de inhoud.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Graag. Volgens mij is het zo dat de PVV schriftelijke vragen heeft gesteld, heel snel nadat dit naar buiten was gekomen. Toen heb ik toegezegd dat ik snel met een antwoord zou komen, zodat wij daarover juist in de commissie MME zouden doorpraten. Ook voor mij bestond de behoefte om die informatie snel met de leden van de Staten te delen. Dat heeft ertoe geleid dat wij uiteindelijk in een versnelde procedure tot die antwoorden zijn gekomen en toen in die volgende MME-vergadering feitelijk al die discussie met elkaar hebben kunnen voeren. Dat is er volgens mij uiteindelijk gebeurd. Ik zie de heer Dercksen knikken dat dat zo is.

De VOORZITTER: Nu weer terug naar de inhoud.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Joustra stelde mij een vraag. Ik ben echter zelf niet aanwezig geweest op die avonden, dus ik kan ook niet hier zo snel bevestigen of de toxicoloog in Driebergen dezelfde was als in Doorn. Als u mij de gelegenheid biedt, dan wil ik dat best uitzoeken. Dat gaat hier vanaf deze kathedra dus niet heel erg snel.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is mijn vraag ook niet. Mijn vraag is of de toxicoloog op die bewuste avond over de informatie beschikte, nadat ik op 15 september als eerste in de commissie RGW schriftelijke vragen heb gesteld over de situatie. Als de PVV beschikt over informatie die destijds niet bekend was, dan zie ik toch een probleem ontstaan. Ik besef dat ik een beetje begin te klinken als de heer Fastl. Mijn vraag is als volgt. Beschikte die toxicoloog die aangewezen was om daar te spreken over de informatie waarop de heer Dercksen doelt?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan daarop geen antwoord geven, omdat ik de toxicoloog in kwestie daarover niet gesproken heb. Ik kan het voor u navragen en daarop volgende week in de commissie MME een antwoord geven.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik voel me nu niet echt geroepen om als hulpgedeputeerde op te treden. De cijfers die ik net genoemd heb, zijn cijfers van de meting van de second opinion van vorige week. Als u een aantal weken of maanden geleden bij een bewonersavond aanwezig bent geweest, heeft hij toen niet beschikt over de metingen van de second opinion, want die metingen zijn nog warm.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat hier dus om de second opinion, waarvan wij vanuit de provincie hebben gezegd dat wij de bewoners ondersteunen om via een onafhankelijke deskundige hun eigen onderzoek te laten doen en dat te laten verifiëren.

De VOORZITTER: Wij gaan nu weer terug naar de inhoud.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik was bezig en wilde juist beginnen aan de beantwoording van de vragen van de heer Dercksen. Ik moet wel zeggen dat het een beetje een herhaling van de antwoorden zal zijn die ik in de commissie al heb gegeven, omdat de vragen voor een belangrijk deel in dezelfde lijn liggen. Dat gaat helaas niet anders, maar dat is even hoe het moet zijn. In de commissie MME heb ik reeds gemeld dat je je achteraf altijd kunt afvragen of het niet beter zou zijn geweest om eerder in te grijpen richting Bosatex, dat de onderzoeken eerder zouden moeten plaatsvinden en dat er eerder een saneringsplan had moeten komen. Dat is natuurlijk zo. Met de kennis van nu en terugkijkend naar wat je nu tegenkomt, moet je dat gewoon klip en klaar duidelijk stellen. Dat is gewoon zo. Het is echter ook zo dat wij te maken hebben gehad met een heel apart traject, als ik het zo mag zeggen. Dat had ook te maken met de wijze waarop Bosatex tot stand is gekomen. Als je ziet hoeveel tijd dat in beslag heeft genomen en hoe daar tussen de Rijk en de brancheorganisatie is onderhandeld, hoe er uiteindelijk geld vanuit bodemsaneringsmiddelen vanuit de provincie overgeheveld is naar Bosatex om de taak te kunnen verrichten, waarbij dan ook nog eens terugkwam dat de provincie verzocht is om enige terughoudendheid in acht te nemen ten aanzien van de formering van Bosatex, zodat het daadwerkelijk die rol kon opnemen; dat is de afweging geweest die op dat moment in die jaren is genomen om er niet heel erg bovenop te zitten. Achteraf gezien kun je altijd zeggen dat wij dat wel hadden moeten doen, omdat wij deze situatie dan misschien eerder onder controle hadden kunnen krijgen en ervoor hadden kunnen zorgen om in te grijpen. Dat was echter de afweging op dat moment.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik loop natuurlijk het risico dat mensen weer boos zijn dat ik stukken heb die zij niet hebben, maar het convenant Bodemsanering textielreinigingsbranche is gewoon te googelen. Misschien lukt dat sommigen nog. De gedeputeerde heeft het daarover. We moeten niet meteen naar rechtsmiddelen grijpen als dat niet echt nodig is, zo staat in het convenant. In datzelfde convenant staat echter in artikel 2 dat binnen een jaar na het van kracht worden van dat convenant – dat was niet in 2013 – er een inventariserend onderzoek zou

moeten worden gedaan. Als dat er niet is, moet er een aanwijzing komen van het bevoegd gezag, zijnde de provincie, om dat inventariserend onderzoek voor elkaar te krijgen. We hadden echter al een rapport. Dat schreeuwde moord en brand. Dat was verschrikkelijk, want alle waarden gingen door het plafond. U kunt zich dus niet beroepen op een convenant waarin staat dat wij niets moesten doen, want in datzelfde convenant staat dat u als bevoegd gezag bent gehouden om binnen een jaar een inventariserend onderzoek op tafel te krijgen. Dat jaar lag ergens tussen 2002 en 2013/2014. Het is niet gebeurd.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Vanaf 2012 is het moment bij de provincie bekend dat Bosatex het vervolgonderzoek en de bodemsanering namens de veroorzakers zou uitvoeren en heeft de provincie haar rol van bevoegd gezag in dit onderzoeks- en saneringstraject ter hand genomen. Dat is het moment 2012. Zij heeft dat gedaan door onder andere druk uit te oefenen op Bosatex. Zo heeft Bosatex een nader bodemonderzoek bij ons ingediend en hebben wij bij beschikking de ernst en spoedeisendheid vastgelegd, waardoor Bosatex inmiddels veertien tijdelijke beveiligingsmaatregelen heeft genomen, voorafgaand aan de definitieve saneringsmaatregelen zoals die nog moeten plaatsvinden. Het verplichten tot het treffen van deze zogenaamde tijdelijke beveiligingsmaatregelen is primair in het belang van de gedupeerde bewoners. Inderdaad beschikte de provincie al vanaf 2002 over het rapport Plan van aanpak, opgesteld door TNO in opdracht van de exploitant van deze chemische wasserij. Uit dit rapport bleek weliswaar dat zich forse concentraties verontreinigde stoffen in zowel de bodem als het grondwater ter plaatse bevonden. Uit deze onderzoeksgegevens bleek echter niet dat deze bodemverontreiniging nog steeds voortduurde als gevolg van lekkage vanuit de bedrijfsriolering. Daar zijn wij recent pas achter gekomen. Zoals eerder opgemerkt komt het toezicht en de handhaving van de bedrijfsriolering toe aan het bevoegd gezag, in deze casus de gemeente. Omdat het convenant tussen de rijksoverheid en Netex, in de oprichting van Bosatex, alleen maar zou vertragen, hebben we toen besloten om die terughoudendheid in acht te nemen. Uiteindelijk kun je dan naar onze mening niet spreken van nalatigheid in juridische zin door de provincie.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde duikt achter de gemeente weg, maar dat kan natuurlijk niet. Ik heb net een aantal strofen geciteerd uit het rapport van TNO uit 1999. Er staat in dat je snel maatregelen moet treffen om negatieve effecten van grondwaterverontreiniging, onder andere op de volksgezondheid, te voorkomen. Dat rapport lag bij u. In 2002 lag het bij de provincie. Dan kunt u niet zeggen dat het om de riolering ging en dat u dan ineens het bevoegd gezag niet meer bent. Zo werkt dat natuurlijk niet. De gemeente gaat over het toezicht op hoe die exploitant zijn winkel drijft. U bent bevoegd gezag voor de bodemverontreiniging. Anders is het niet.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zoals u weet waren er in die jaren wel meerdere bodemverontreinigingen. Die ga je dan categoriseren in de ernst en spoedeisendheid daarvan. Daarin maak je een afweging. Daarover is ook het gesprek met de heer Van Boordt ontstaan, om te kijken naar de vraag of hij in zijn rol als veroorzaker daadwerkelijk die bodemsanering ter hand kon nemen. Daar kwam ondertussen bij de oprichting van Bosatex, zoals ik net al heb geschetst. Dat geeft dus ook de verklaring waarom het zo lang heeft geduurd waarom er uiteindelijk op deze manier is opgetreden, nog los van het feit dat doordat wij hebben kunnen constateren dat de riolering stuk was, de uitspoeling van de bodemverontreiniging zoals die is ontstaan, heel ernstig is geworden. Als je dat niet had meegerekend – daarvan gingen wij niet uit –, dan zou dat niet het geval zijn geweest en was het ook de vraag of het zo ernstig en spoed had moeten zijn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het advies van TNO van 1999 was dus zo gek nog niet. Zo snel mogelijk actie ondernemen om te kijken of het niet erger wordt. Het is niet gebeurd.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb goed geluisterd naar het betoog van de gedeputeerde. Hij begon zijn verhaal met te zeggen dat achteraf gezien het allemaal sneller en eerder had gemoeten. Dat heb ik hem horen zeggen. Nu het echter wat inhoudelijker wordt, zegt de gedeputeerde weer dat het college niet vindt dat er sprake is van nalatigheid in juridische zin. Kan hij dat onderscheid tussen die twee uitspraken nog aan mij verduidelijken?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat erom dat als je weet wat de situatie ter plekke daadwerkelijk is en je weet dat er een riolering stuk is, waardoor de stoffen als het ware zo wegstromen en je hebt dat inzicht ook, dan is er sprake van een andere manier waardoor je samen met gemeenten zou moeten optreden. Dan heb je te maken met een acute bodemvervuiling die dan ook vraagt om acuut ingrijpen, zoals wij dat nu wel in 2014 ter hand hebben genomen. Op dat moment was daarvan echter nog geen sprake. Dat maakt het verschil of je in 2002 al zegt dat er gelijk moet worden gehandeld omdat het al veel te erg is en zo of dat je zegt dat je met de kennis die wij nu hebben het eerder had kunnen doen omdat je toen misschien al had kunnen constateren dat die riolering was doorgebroken. Dat hebben we echter niet geconstateerd. Dat heeft TNO ook niet geconstateerd. Van daaruit doorredenerend hebben wij gezegd dat er weliswaar sprake is van vervuiling, maar dat er geen humaan risico is en het dus niet op die manier bovenaan de ladder kan komen te staan.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het een leidt echter tot het ander. Was er destijds sneller en adequater gereageerd, dan zouden wij ook sneller in het stadium zijn gekomen waarin die aanvullende informatie op tafel had gelegen. Dan zouden de eerste maatregelen zijn genomen, enzovoort. Nu is het zo, omdat er pas veel later, enkele jaren geleden, is doorgepakt, dat nu dat verhaal op tafel ligt. Blijft staan de uitspraak van de gedeputeerde dat, alles achteraf terugkijkend, wij eerder actie hadden moeten ondernemen. Ik sta helemaal los van de juridische implicatie van die uitspraak. Ik vind namelijk dat de mensen die de ellende hiervan ondervinden voorop horen te staan. Ik begrijp van de gedeputeerde dat hij dat ook zo ziet. In die zin hadden wij, alles afwegende, gewoon als provincie eerder actie moeten ondernemen. Ik vind het belangrijk om in elk geval die uitspraak, wat die dan ook juridisch betekent, niet af te zwakken.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat wil ik ook absoluut niet doen. Zoals u het zelf ook formuleert: waarom ik hier nu vandaag sta en waarom ik hier de komende tijd ook blijf staan, is omdat ik wil dat die mensen gewoon kunnen doorgaan met hun leven en dat wij hen helpen dat leven opnieuw op de rails te krijgen en zij dit hoofdstuk zo snel mogelijk achter zich kunnen laten. Dat is mijn inzet.

Vraag 2 luidde: bent u bereid om, indien de provincie daarvoor aansprakelijk is, de volle verantwoordelijkheid te nemen. Volgens mij heb ik dat duidelijk gezegd in de commissie MME. Ik kan dat hier herhalen. Indien de provincie daadwerkelijk aansprakelijk is – inmiddels zijn wij aansprakelijk gesteld; dat weet u, verschillende mensen hebben dat gedaan en ook de gemeente is aansprakelijk gesteld –, dan zullen wij niet weglopen voor onze verantwoordelijkheid. Laat dat helder zijn. Dat ligt in het verlengde van wat ik zojuist tegen de heer Meijer zei. Ik vind dat je moet staan voor de inwoners die hiervan nu enorm veel ellende ondervinden. Als wij hen op de een of andere manier goed kunnen helpen, dan sta ik daarvoor en wil ik dat graag doen.

De VOORZITTER: Ik vraag mij af of het niet verstandig is dat de gedeputeerde eerst de antwoorden geeft. Dan heeft u het totale beeld te pakken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou kunnen, ware het niet dat ik misschien beter per onderwerp een vraag kan stellen. Dan weten we allemaal waarover het gaat. Zou het niet helpen, als je zo staat voor die bewoners, om af en toe contact met hen op te nemen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Volgens mij is dat vraag 3. Daar begin ik net aan, als u het niet erg vindt. Zoals u wellicht weet, heb ik contact opgenomen met de bewoners. Ik heb vorige week telefonisch gesproken met Marlies van Beek. Ook via mijn ambtenaren is er intensief contact met de bewoners. Ik heb tot nu toe geen enkel signaal gekregen dat het contact niet op prijs wordt gesteld en dat zij geen antwoord krijgen op hun vragen. Als u andere informatie hebt, deelt u die dan alstublieft met mij, want dan kunnen we ervoor zorgen dat we het nog beter kunnen organiseren. Ik weet dat wij op dit moment samen met de gemeente, Vitens en de provincie een team van ambtenaren hebben die ervoor zijn om de mensen te kunnen bedienen. Als mensen het gevoel hebben dat zij onvoldoende

informatie krijgen of ze hebben behoefte aan meer informatie, laat hen dan alsjeblieft niet schromen om daarover contact op te nemen met de provincie of de gemeente. Persoonlijk denk ik dat de gemeente het eerste toegangshek is. Dat is het gemakkelijkste, omdat ze daar ook het dichtst bij zitten. Wij zijn altijd samen met de gemeente beschikbaar om antwoorden te geven op vragen. Ik herken het beeld dus niet. Het spijt me.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat gebeurt wel vaker. De mensen vertelden mij dat er geen contact was opgenomen en dat zij zelf daartoe het initiatief hebben genomen. Natuurlijk is er intensief contact met de RUD, vanzelfsprekend. Zij worden ook gevoed door die mensen met de gegevens van BK. Begrijpt u misschien, zoals wij daarover net ook spraken voor Houten, dat het de mensen geruststelt dat niet iemand van de RUD contact met hen opneemt, maar de man die erover gaat, namelijk de man van de provincie, de man van het bevoegd gezag? Zou u zich dat heel misschien kunnen voorstellen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij dat heel goed voorstellen, maar ik denk dat het niet echt productief zou zijn als zij met allerlei vragen zitten waarop ik persoonlijk geen antwoord kan geven. Ik wil graag dat, als die mensen vragen hebben over wat er gebeurt, wat zij kunnen verwachten en waarmee wij bezig zijn, het veel handiger is dat zij dan contact hebben met de ambtenaren die deskundig zijn en hen van een goed antwoord kunnen voorzien, dan dat ze dat persoonlijk met mij doen. Ik zou zeggen: bel een keer met Marlies van Beek, want dan kunt u horen hoe dat gesprek is verlopen. Dat was prima. Ik heb me goed met haar kunnen verstaan. Ze heeft er alle vertrouwen in dat wij echt opkomen voor het belang van de bewoners. U mag daaraan natuurlijk twijfelen, want daarom zit u hier ook in de Staten.

Aan de andere kant vind ik het in dit licht heel erg belangrijk dat wij ook richting de omgeving een duidelijk communicatieverhaal hebben. Daar hebben wij dat team ook op zitten. Tot nu toe vind ik, dat is echt welgemeend, de samenwerking met de gemeente op dit dossier uitstekend. Juist de RUD en de ODRU, die daarin allebei de rol spelen van onze vooruitgeschoven posten met de kennis en deskundigheid, laten zich hierin van hun beste kant zien. Ik heb niets dan lof daarvoor.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer hintte al op de toekomst. Ik heb dan ook een vraag over de toekomst. Het verleden zijn wij nu wel doorgeakkerd, volgens mij. Mijn vraag is: kan de gedeputeerde dan nu tegen de inwoners van Doorn en Driebergen zeggen dat in december daadwerkelijk wordt begonnen met de sanering en dat die minstens twee tot vijf jaar gaat duren?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De deadline die wij met Bosatex hebben afgesproken is dat zij hun saneringsplan op 1 december moeten indienen. Dan moeten wij dat toetsen en zou de sanering op zijn vroegst in april 2015 kunnen starten. Dat zijn de termijnen die daarbij gelden.

Daarnaast is het, ook in de richting van de heer Dercksen, wel goed om aan te geven dat wij daadwerkelijk wel communiceren met de bewoners. Op 10 november aanstaande, volgende week maandag, is er ook overleg met de diverse bewoners om te kijken wat hun wensen zijn en waaraan zij denken. Er zijn mensen die het huis willen verkopen en er niet meer willen blijven wonen. Misschien zijn er anderen die zeggen dat als er op een goede manier wordt gesaneerd, zij terug willen naar hun woning, omdat het toch hun woning is. Dat soort vragen willen wij met hun doorspreken. Wij bekijken dan waar hun wensen zitten. Op die manier proberen wij hen zo veel mogelijk comfort te bieden.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag sluit aan bij de woorden van de heer Joustra. Het gaat er niet alleen om te praten met de bewoners en om empathie te tonen, maar het gaat er ook om dat er daadwerkelijk voor de inwoners van Utrechtse Heuvelrug oplossingen gevonden worden en wel zo snel mogelijk. Ook het terugkijken op vijftien jaar is zeker heel interessant, maar ik denk dat de bewoners nu het meest zijn geholpen als er snel gesaneerd wordt.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou kunnen, maar saneren gaat niet snel. Dat is een teleurstelling die ik helaas met u moet delen. Als je met zo'n verontreiniging hebt te

maken, dan heb je gewoon een aantal jaren nodig om die sanering tot stand te brengen. Ik wil graag dat die mensen in de tussentijd een alternatief geboden kan worden. Dat alternatief kan dan bestaan uit een opkoopregeling als mensen niet terug willen, waarover gesproken kan worden, of dat men even ergens anders wil zitten en als het klaar is men wil terugkomen. Dat is dus waarover ik op 10 november het gesprek wil voeren. Ik wil weten waar de wensen en de verwachtingen zitten en op welke wijze wij daarin al dan niet kunnen meewerken. Ik ben ook geen Sinterklaas, ondanks dat het snel 5 december wordt. Ik vind dat wij een reëel beeld naar elkaar toe moeten uitstralen van hoe wij deze mensen het beste weer op het goede spoor kunnen zetten, zoals de heer Meijer ook vroeg, en dat zij verder kunnen met hun leven. Dat is mijn inzet.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het ermee eens dat men gerustgesteld moet worden en dat er empathie betracht moet worden, maar – u weet misschien mijn stokpaardje in de afgelopen zeven jaar – het gaat toch niet alleen maar om woorden, maar ook om daden? Dat wil ik hierbij nog even benadrukken.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat geldt voor mij ook, maar ik moet wel weten wat men wil. Dat ga ik eerst vragen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer De Vries, zullen wij op 10 november samen gaan?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Nee.

De heer JOUSTRA (VVD): U komt toch wel?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Het is een overleg tussen de bewoners en het ambtelijk begeleidingsteam daarbij. Dit is nu precies een gesprek dat in die vertrouwelijkheid moet kunnen plaatsvinden tussen de bewoners met hun wensen en verwachtingen en de wijze waarop wij als overheid daarop zouden kunnen reageren. Ik heb er geen behoefte aan daar publiekelijk met u bij te zitten. Na afloop kan ik u gerust informeren.

De VOORZITTER: Ik kijk eens rond of er nog behoefte is om hierover verder te spreken.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er staan nog enkele vragen open. De aangifte is bekend. Daarover ben ik geïnformeerd. Ik moet heel diep graven, want het is mij ambtelijk verteld hoe de vork precies in de steel zit voor wat betreft het wel of niet kunnen doen van aangifte. Daarop strandde het namelijk. Geef mij even de gelegenheid om daarop volgende week terug te komen in de commissie MME. Dan weet ik precies hoe de vork in de steel zat. Het is mij echter wel bekend dat er een poging toe is gedaan, maar dat het op de een of andere manier niet is gelukt.

Ten aanzien van het verantwoordelijk stellen van de exploitant is het volgens mij een heldere zaak. Dat heb ik ook in het begin van mijn betoog aangegeven. De veroorzaker kan sowieso aansprakelijk gesteld worden. Dat zal op deze manier ook gebeuren.

Volgens mij had u ook nog een vraag of er al resultaten bekend zijn van andere met spoed onderzochte locaties. Wij hebben de RUD vanuit onze rol als bevoegd gezag gevraagd na te gaan welke eigenaren met voorrang moeten worden aangeschreven, omdat zij met een termijn zitten waarbinnen zij een plan van aanpak of andere zaken die daarmee te maken hebben moeten indienen. Dat is inmiddels gebeurd. Ik kan daarover meedelen dat er bij geen van de spoedlocaties sprake is van acuut gevaar. Dat is volgens mij geruststellend. Het is echter wel goed dat wij op deze manier goed in beeld hebben waar de voorrang zit en of iedereen nog op het juiste spoor zit met de aanvragen en rapportages die men moet indienen.

Dan hebt u nog een vraag gesteld over wat ik heb gedaan om de samenwerking met de gemeente en het toezicht op de veroorzaker op te voeren. Dat doen wij via de ODRU. De ODRU is namens de gemeente Utrechtse Heuvelrug verantwoordelijk toezicht te houden op Van Boordt. Via dat contact heb ik gevraagd of zij de bedrijfsvoering van het bedrijf nog eens willen doorlichten. Dat gebeurt nu

op een heel intensieve manier. Het gaat niet alleen via de boeken, maar ook ter plekke, om eens te kijken wat daar speelt. U uitte zorgen ten aanzien van het pand, over dat het pand nu dicht is en dat er geschilderd wordt en er allerlei zaken gebeuren en dat de mensen nu eindelijk willen weten wat daar gebeurt en of er geen niet koosjere dingen gebeuren. Daar zitten wij bovenop. De ODRU is daarbij het verlengstuk van de gemeente om daarop toezicht te houden.

Volgens mij had u ook nog een vraag over de rol van Bosatex en het functioneren daarvan. We moeten het er wel mee doen. Dat is een beetje het vervelende van de kwestie. Bosatex is nu eenmaal een organisatie die is opgericht vanuit de brancheorganisatie om ervoor te zorgen dat deze saneringen kunnen worden uitgevoerd. Dat doen ze met geld dat ze hebben gekregen van het Rijk om die saneringen te kunnen uitvoeren. De heer Van Boordt heeft Bosatex ingeschakeld als zijnde de organisatie die dat voor hem gaat doen. Dat betekent echter niet dat wij achterover hangen en denken: "Bosatex doet het wel en we zien wel waarmee het komt." Tot nu toe hebben wij Bosatex met regelmaat aangeschreven en om nadere informatie gevraagd. Juist in de richting van 1 december, wanneer die datum vervalt waarop het plan van aanpak moet plaatsvinden, proberen wij zo dicht mogelijk contact te houden met Bosatex om ervoor te zorgen dat het er dan ligt en dat het er dan op een goede manier ligt, zodat wij gelijk van start kunnen gaan om die sanering in april 2015 ter hand te kunnen nemen. Althans: niet wij, maar Bosatex.

Dat was volgens mij het belangrijkste dat ik aan de hand van de vragen kan antwoorden.

De VOORZITTER: Zullen wij een tweede ronde ingaan?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wilde eerst nog even een vraag stellen over Bosatex. De gedeputeerde zegt dat wij het ermee moeten doen. Dat is echter nu net even de vraag die ik op tafel wil leggen. Willen wij het er wel mee doen? In 2012 meten wij een luchtkwaliteit die op de grens lag van de luchtkwaliteit binnen de woningen. Daaraan is geen vervolg gegeven. Men heeft in juli 2014 waarden gemeten waarvan men dacht dat die niet kunnen kloppen en dat men opnieuw wilde meten. Intussen verkeerden die mensen dus in een luchtkwaliteit die ongezond was. Dan vind ik het wel een beetje te gemakkelijk om te zeggen dat wij het er maar mee doen. Als een club aantoonbaar incompetent is, dan verwacht ik een wat daadkrachtiger reactie van de gedeputeerde dan dat wij het er maar mee hebben te doen. Kunnen we Bosatex niet onder curatele stellen? Als zij het niet goed doet, laat iemand anders het dan doen.

De vraag staat nog open dat de metingen van BK alarmerend zijn en alarmerender zijn dan die van Bosatex. BK zegt dat die metingen onjuist zijn verricht. Dan kunnen wij niet zeggen dat wij het er maar mee doen. Dan zeg je: "Daar is het gat van de deur. We gaan iets anders doen."

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat dat betreft stelt u een heldere vraag. Misschien was ik iets te gemakkelijk in mijn beantwoording. Wat wij tot nu toe ervaren in de samenwerking met de gemeente en Bosatex, verloopt het naar wens. Alles wat wij vragen, waarop wij nadruk leggen en waarvan wij zeggen dat er geleverd moet worden, gebeurt. Het is natuurlijk altijd zo, op het einde, als wij het plan van aanpak krijgen en wij aan die sanering beginnen, dat het er dan om gaat dat er een goede afweging kan worden gemaakt tussen het halen van de termijn en de kwaliteit die zij qua werk moeten leveren. Ik denk dat wij daar heel scherp op moeten zitten. Het alternatief zou namelijk kunnen zijn dat wij het als provincie zelf moeten doen. Dat is iets wat wij eigenlijk niet moeten nastreven. Dan hebben we het over die mooie zuurverdiende belastingcenten waarover u het al vaker heeft.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb liever dat belastingcenten worden uitgegeven voor goed werk dan dat wij geld uitgeven voor slecht werk dat leidt tot ongezonde situaties voor mensen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die lijn kan ik volgen. Ik vind echter nog steeds dat wij dan eerst de druk op Bosatex moeten opvoeren, om ervoor te zorgen dat het levert waarvoor het aan de lat staan. Daarvoor is Bosatex tenslotte opgericht. Dat is ook de reden geweest dat het vanuit het ministerie de middelen heeft gekregen om dit te kunnen doen. Ik wil dus graag de

gelegenheid hebben om in elk geval het eerst via het spoor van Bosatex te proberen en ervoor te zorgen dat het daadwerkelijk gebeurt. Dat is het meest eigenlijke spoor in deze situatie.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou graag even vijf minuten voor mezelf willen hebben. Ik verzoek om een schorsing.

De VOORZITTER: Ik hoor instemmende geluiden. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 17.52 uur tot 18.02 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Ik maak u erop attent dat de stemlijsten straks zullen worden rondgedeeld. Ik kijk eerst naar de heer Dercksen of hij nog behoefte heeft aan een tweede termijn. Dat is het geval. Nadat de heer Dercksen het woord heeft gevoerd, zal ik ook andere fracties het woord geven.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De bodemverontreiniging in Doorn. De gedeputeerde heeft geprobeerd zich te verschuilen achter de gemeente. De gemeente gaat echter over de exploitatie en verzorgt de vergunningen van de exploitant. De provincie is bevoegd gezag over bodemverontreiniging. Ook achter het convenant dat er ligt tussen de branche en de overheid kan men zich niet verschuilen, want wie dit convenant leest, leest dat de verplichtingen van het bevoegd gezag kaarsrecht overeind staan en dat het bevoegd gezag de vinger aan de pols moet houden. Op het moment dat wij het in 2002 wisten, had de provincie actie moeten ondernemen.

Overigens lijkt het erop dat er niet een riool gebroken is, maar dat de exploitant gewoon rechtstreeks loost op de aanwezige zinkputten. Dat zijn de laatste gegevens die ook BK heeft vastgesteld. Ik had graag gehoord dat de gedeputeerde daarvan kennis had genomen en dat hij daarop actie had willen ondernemen.

De provincie is het bevoegd gezag. Het is onmiskenbaar dat de provincie nalatig is geweest of in elk geval niet adequaat heeft gehandeld toen er in 2002 een alarmerend rapport in de la lag. Het verbaast ons ook, omdat in Veenendaal de provincie bij een vergelijkbare vervuiling in 1998 wel handelend heeft opgetreden.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan de heer Dercksen is: dit is een zware insinuatie. Ik vraag mij nu af: is wat er geloosd wordt, of die breuk een vaststaand feit of is het een aanname? Voor mij is het namelijk heel belangrijk dat wij dan feiten bespreken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mij is verteld door mensen die het kunnen weten dat er rechtstreeks geloosd is op de put. De heer Weierink zit te zwaaien; hij heeft het warm. Er is rechtstreeks geloosd op die put. Dat komt allemaal naar boven door de second opinion van BK.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel vast dat de heer Dercksen dit niet als aanname naar voren brengt, maar dat het feitelijk is vastgesteld en het in een juridische procedure ook als zodanig gebruikt zal worden.

De heer DERCKSEN (PVV): U herhaalt de vraag. Ik wil mijn antwoord herhalen. Mensen die het kunnen weten en die ter plaatse bekend zijn, die bekend zijn met de laatste resultaten van BK, vertellen mij dat. U moet zelf weten welke kwalificatie u daaraan wilt geven, maar ik neem het zeer serieus.

Vast staat ook dat de provincie vanaf 2002 tot 2013 niets heeft gedaan. Zij heeft niets gedaan op het moment dat hier een rapport in de la ligt waaruit blijkt dat er sprake is van ernstige verontreiniging en dat er adviezen worden gegeven om er snel iets aan te doen, om humane risico's te voorkomen of om die weg te nemen, om milieuschade te voorkomen en uiteindelijk ook om de kosten niet te laten oplopen. Natuurlijk speelde dat grootste gedeelte van dat overheidsfalen zich af voordat dit college aantrad; dat is helder. Wij vinden het van oude politiek getuigen om bestuurders die net zijn aangetreden weg te sturen voor beleid van voorgangers. Deze gedeputeerde zit er echter al drieënhal

jaar. Ook in die tijd is zeer kostbare tijd verloren gegaan en is er niet opgetreden, terwijl dat rapport in de la lag. De gevolgen zijn ernstig. Gezondheidsrisico's, financiële en emotionele schade bij inwoners, milieuschade en uiteindelijk een gepeperde rekening voor de belastingbetaler. Wat de PVV-fractie betreft moet dat consequenties hebben. De enige consequentie die dat zou kunnen hebben, is dat wij het vertrouwen in de gedeputeerde opzeggen, omdat het niet zo kan zijn dat bewoners tien, vijftien jaar moeten wachten op actie van het bevoegd gezag, terwijl het bevoegd gezag daartoe feitelijk verplicht is. Daartoe dien ik een motie in.

Motie M38 (PVV): motie van wantrouwen.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 november 2014;

gehoord de beraadslagingen bij het interpellatiedebat ter zake de bodemverontreiniging in Doorn;

constaterende:

- *dat de provincie heeft nagelaten adequaat op te treden bij de bodemverontreiniging in Doorn sinds zij bekend is met de alarmerende rapporten;*
- *dat ook in deze collegeperiode niet handelend is opgetreden;*
- *dat de communicatie van GS met de bewoners te wensen overlaat;*
- *dat de gevolgen daarvan zeer ernstig zijn, voor zowel de bewoners, als het milieu en de belastingbetaler;*

spreekt uit:

dat de verantwoordelijk gedeputeerde het vertrouwen van Provinciale Staten heeft verloren en draagt de gedeputeerde op om zijn portefeuille ter beschikking te stellen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M38 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Ik verzoek u deze motie bij te schrijven op de lijst die voor u ligt.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Voor de VVD is de veiligheid van het drinkwater van groot belang; laat dat vooropstaan. Daarbij is de toekomst van de bodem en daarmee het drinkwater op de Traaij en de Acacialaan zwaarwegend. Echter, de VVD beschikt blijkbaar niet over voldoende informatie om een afweging te maken waarbij de motie van de PVV kan worden behandeld. Wij kunnen nu niet beoordelen, aan de hand van wat wij hebben, of dit inderdaad terecht of onterecht is. Wij kunnen op deze manier dus niet meegaan in de motie.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer Joustra. In de commissie MME heb ik een vergelijkbaar betoog gehouden. Ik heb al bladerend door rapporten en al bladerend door stukken geciteerd uit al die stukken. Er is hier helemaal niemand geweest die wakker was en die heeft gevraagd om een keer mee te kijken. Van fracties die zich in hun eentje moeten behelpen kan ik mij daarbij nog iets voorstellen, maar u zit hier met elf leden. Waarom hebt u dan niet tussen het moment van de commissie MME en nu aan mij gevraagd of aan iemand anders van mijn fractie gevraagd hoe het zit met die stukken en of u daar ook in mag kijken? Nu zegt u: "Ik loop weg, want ik weet het niet." U had het echter kunnen weten. Ik heb er in de commissie MME over gesproken. U heeft het maar niet gevraagd.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik zit ook niet in de commissie MME. Dat zult u mij niet kwalijk nemen. U neemt het mij kwalijk dat dit in mijn fractie niet bekend is. U schetst namelijk echt feiten waarvan mijn fractiegenoten niet wisten dat dit over lozingen gaat. Staan de notulen al online? Als u mij een paar uur geeft en iedereen wil erop wachten, dan kan ik mij misschien een beter oordeel vormen. Op dit moment spijt het me, mijnheer Dercksen, maar ik mis ze.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het kan toch niet zo zijn dat wij hier ons werk niet kunnen doen, omdat men in de VVD-fractie de stukken niet leest en dat er geen onderlinge communicatie is. Ik heb die rapporten en al die stukken een voor een benoemd: het convenant, de overeenkomst tussen de provincie en de exploitant, het rapport van TNO van 1999. Ik heb het er wel twintig keer over gehad. U heeft mij die vraag niet gesteld. Waarom dan niet? Waarom doet u uw werk niet?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen heeft mij zojuist verteld dat hij mensen die het kunnen weten heeft horen zeggen dat er geen sprake is van een breuk in een leiding, maar dat er sprake is van een lozing. Deze omstandigheid is mij zojuist medegedeeld. Ik kan hierop inderdaad nu niet reageren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat niet om het rechtstreeks lozen op die put. Het gaat erom dat vanaf 2002 hier een rapport in de la ligt. Ik ga daaruit niet opnieuw al die citaten noemen. Ik hoop dat u ze nu wel hebt opgeslagen. Daarin staat dat er snel iets moet gebeuren en dat er gezondheidsrisico's moeten worden voorkomen. Wij stellen vast dat wij nu met een second opinion bezig zijn en dat Bosatex in 2013/2014 met een rapport kwam. Dat zijn de feiten. Meer feiten hebt u niet nodig om te kunnen oordelen over het functioneren van de provincie. Veel ingewikkelder is het niet.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat was geen vraag. Ik wil het hierbij laten.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De inspraak in de commissie MME door een aantal inwoners heeft onze fractie in elk geval op zijn minst getriggerd om eens ter plaatse te gaan luisteren en te kijken. Vorige week vrijdag zijn wij uitgenodigd. Mijn collega's Mirjam Maasdam, Jan-Willem Jansen en ik zijn daar prettig ontvangen. Wij zijn ons best wel rot geschrokken. Dan druk ik het voorzichtig uit. Ik heb dat later met de gedeputeerde gedeeld. Op het moment dat je ergens woont waar je geacht wordt je veilig te voelen, en je komt er door allerlei metingen achter dat blijkt dat die veiligheid – waar verwacht je die anders dan in je eigen huis – er wellicht helemaal niet is en er wellicht al jaren niet is, dan doet dat wat met je. Dat doet ook absoluut iets met deze mensen. Alleen daarom al denk ik dat wij, ook al ligt de handschoen misschien niet altijd er voor ons om hem op te rapen, als provincie – in elk geval de gedeputeerde, maar ook wij als volksvertegenwoordigers – die handschoen wel moeten oppakken. Het is nogal niet wat. Probeer je eens te verplaatsen in die mensen. Je woont in een huis. Je voedt daar je kinderen op. Je bent verhuisd uit Pernis, omdat je daar weg wilde en je naar de Heuvelrug wilde om daar in goede, fijne en gezonde lucht te wonen en daar je kinderen groot te brengen, en je komt dan tot de conclusie dat metingen ongehoord hoog zijn, dan is, wat er dan ook aan ten grondslag ligt, die veiligheid aangetast. Dat moet ons echt iets doen. Dat is ook de reden dat ik met de gedeputeerde heb gesproken. Ik ben wat dat aangaat wel erg blij met datgene wat hij hier vandaag tegen ons zegt: "Zo wil ik het gaan aanpakken en ik ben me er wel degelijk van bewust dat er iets echt ernstigs aan de hand is." Ik dank hem daarvoor dat hij dat erkent.

Ik wil graag een aantal dingen delen of in elk geval vragen. Ik gaf het net al aan: het gevoel van veiligheid in je eigen huis is weg. Die metingen die zojuist benoemd zijn, geven geen gerust gevoel. Maak ik elk geval aan ons duidelijk wat er nu daadwerkelijk objectief is, wat er gemeten is en wat de gevolgen daarvan zijn.

Het volgende punt dat ik wil aandragen is: over de mensen die nu weg zijn en die nu tijdelijk ergens anders wonen, maak ik mij eerlijk gezegd niet zo'n zorgen. Dat klinkt hard. Van deze mensen is al erkend dat zij op een bodem wonen die verontreinigd is. Die bodem wordt straks gesaneerd en de mensen worden zeer waarschijnlijk uitgeplaatst. Daarvoor zal wel een oplossing komen. Je zult echter maar net aan de andere kant zitten en precies buiten die grens vallen. Deze mensen – althans, dat is mijn mening – moeten in elk geval ook de veiligheid weer kunnen voelen in hun huis. Mijn vraag aan de gedeputeerde is als volgt. Sta alstublieft open voor de belangen en de behoeften van deze mensen. Deze mensen weten nu namelijk nog niet wat hen te wachten staat. Ik snap ook wel dat als je nu bijvoorbeeld al in deze fase, terwijl het nog niet voor 100% duidelijk is of je iets te verwijten is, al iets zegt over dat je er schuldig aan bent, je dan juridisch gezien al heel moeilijk staat. Ga in elk geval

goed na wat de belangen en de behoeften van deze mensen zijn, ook al staat hun huis op dit moment niet op de grond die direct gesaneerd wordt. Als het inderdaad poreuze leidingen zijn geweest, zodat er het een en ander in het grondwater is terechtgekomen, of er iets in de riolering is terechtgekomen, of er zijn poreuze stenen waar het in is getrokken, dan heeft dat gewoon gevolgen. Toevallig heeft dit gezin dan ook nog een keer een dochter die overgevoelig is, waarvan de huid ook overgevoelig is en die overgevoelig reageert op allerlei zaken. Ik ben ook moeder. Als ik dat zie gebeuren bij mijn kind, dan denk ik: "Heeft dat direct consequenties, zijn dit de gevolgen van ...?" Dat zijn een paar dingen waarvan wij heel erg onder de indruk thuis kwamen. We hebben het er in de fractie nog eens over gehad. Die oproep wil ik heel graag aan dit college doen.

Ik zei het net al: bevoegd gezag of niet, er ligt een handschoen. Pak hem alsjeblieft op. Voor ons is er niet zoiets als er is van alles fout gegaan. Dat heeft weinig zin. Dat weet ik namelijk ook niet. Dat kan ik hier vandaan ook niet beoordelen. Mijn oproep is echter wel, namens onze CDA-fractie, om de handschoen op te pakken en te kijken welke rol je kunt spelen. Dat wordt namelijk daadwerkelijk van ons gevraagd.

Tot slot een suggestie. Misschien is het een mogelijkheid om objectief onderzoek te laten doen, bijvoorbeeld door een bouwtechnicus die gewoon eens gaat kijken wat het nu betekent als die PER is doorgesijpeld en wat dit wellicht betekent voor die poreuze muren van de burens.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben heel blij met uw bijdrage. U ziet: het kan wel. Gewoon uit de stoel komen en je werk doen. Ik complimenteer de CDA-fractie daarmee. Ik heb er ook niet zozeer zorg over dat het nu niet alle aandacht zal hebben en dat dit niet tot goede oplossingen zal leiden. Dat vertrouwen heb ik wel, net zoals wij dat toen met het asbest hadden. Toen was er asbest geconstateerd en kwam men in de benen en heeft men allerlei bedrijven brieven gestuurd waarin stond dat, mocht er een keer iets zijn, men dan aan de bel moet trekken. Er is toen verantwoordelijkheid genomen. Ik maak mij eigenlijk nog het minst zorgen over wat er nu gaat gebeuren. Ik maak mij er zorgen over dat er hier een overheidslichaam is dat tien, dertien jaar naar buiten heeft zitten kijken. In een bijzin sloeg u het over. U zei dat het niet zoveel zin heeft om terug te kijken, maar natuurlijk heeft het wel zin om terug te kijken. We moeten er namelijk voor zorgen dat het nooit meer gebeurt. Dat kan natuurlijk niet als wij zeggen: "Jammer, volgende." Zo kan dat niet. Waarom wilt u daarover geen oordeel uitspreken? Ik heb het rapport van TNO hier, voor als de heer Joustra er interesse in heeft. Waarom wilt u er geen oordeel over uitspreken als hier sinds 2002 ergens in een la dit rapport ligt, waarin staat dat het doel van de saneringsmaatregelen moet zijn het tegengaan van negatieve effecten voor de volksgezondheid. Laat ik mij beperken tot de volksgezondheid. Waarom wenst u daarover geen oordeel te vellen? Daarvoor zijn wij volgens mij hier in de Staten ingehuurd.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Als wij als CDA-fractie een oordeel geven, dan doen wij dat gebaseerd op feiten en op zaken die wij tot ons genomen hebben. Dit is doorgelopen vanaf de zomer. Sindsdien is dit dossier prominent op tafel gekomen. Voor ons en alle direct betrokkenen is het nu belangrijk dat er actief gehandeld wordt. Ik denk dat iedereen daarbij gebaat is. Dan brengt het ons in mijn beleving op dit moment geen stap verder door nu te wijzen dat die persoon weg moet of er dat is fout gegaan. Dat is voor ons echt nog veel te vroeg. Zie het als een ongeluk dat is gebeurd. Eerst moet datgene gebeuren waarbij de direct betrokkenen het eerst gebaat zijn. Pas later gaan we dan kijken wat we ervan kunnen leren, wat er is fout gegaan en hoe wij daarmee in de toekomst omgaan. Dan is het wat ons betreft nu absoluut niet aan de orde om zwarte pietten uit te delen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Dercksen. U legt een aantal steekhoudende feiten op tafel, dat is helder. Ik zou heel graag de kans hebben om mij daarin verder te verdiepen. U gaf zojuist gelukkig aan dat het als eenmansfractie niet meevalt om alles tot je te nemen in die korte periode. Bent u bereid om de motie aan te houden en alle fracties in de gelegenheid te stellen om diezelfde stukken tot zich te nemen en hierop in de volgende statenvergadering terug te komen?

De VOORZITTER: Mag ik daarop van mijn kant ook reageren? Moties van wantrouwen kunnen niet worden aangehouden. U kunt hem wel intrekken en op een later moment weer indienen. Een motie van wantrouwen moet echter onmiddellijk in stemming worden gebracht.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het maakt mij niet zo veel uit hoe we dat doen en hoe we dat beoordelen. Als er een aantal fracties is, de heer Van Wikselaar zeker, maar hij is alleen, ik zou dan ook graag van meer fracties willen horen of zij bereid zijn om de stukken die ik in MME heb genoemd en benoemd te willen inkijken. Dan ben ik best bereid die motie in te trekken en er in een volgende statenvergadering op terug te komen. Dan moet het echter wel iets breder zijn dan alleen voor de fractie van de SGP.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de woorden waarmee mevrouw Doornenbal begon overduidelijk zijn. Er was de bijeenkomst in de commissie MME. De inspraak die de inwoners daar hebben gehouden, is absoluut de meest bewogen inspraak die ik in de afgelopen zeven en een half jaar MME en Staten heb meegemaakt. Voor de rest kan ik mij volledig aansluiten bij de woorden van mevrouw Doornenbal. Daarbij zou ik het willen laten.

De heer FASTL (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Dit is overduidelijk geen verkiezingsinterpellatie die wij hier aan het behandelen zijn; laat dat duidelijk zijn. Dit onderwerp is te belangrijk om niet behandeld te worden. In de afgelopen commissievergadering hebben we het uitvoerig besproken. Daar kwam heel veel langs waarvan ik zei: "Hoe heeft het op deze manier vorm kunnen krijgen?" Voor GroenLinks kan ik echter niet zeggen: "Daar ligt duidelijk de schuld." of "Er is een laakbaar gedrag vertoond dat kan leiden tot een motie van wantrouwen." Ik vind een motie van wantrouwen veel te ver gaan in dezen. In de vragen die vanuit de PVV en meerdere fracties zijn gesteld en ook de kritiekpunten en hoe daarmee moet worden omgegaan, kan ik mij in grote mate wel vinden. Mevrouw Doornenbal heeft het ook gezegd: het is nu gewoon het moment om daarin helder te zijn en daarin stappen te zetten. Misschien zou ik persoonlijk daar als gedeputeerde en wethouder gezamenlijk naartoe zijn gegaan, zouden we nummers van de mobiele telefoon hebben uitgewisseld en gezegd dat er hoe dan ook voor moet worden gezorgd dat dit goed afgerond gaat worden. Dat kun je echter nooit zeggen in dit soort situaties. Iedereen heeft zo zijn eigen methode om daarmee om te gaan. We hebben van de gedeputeerde gehoord dat hij alles aan het doen is om er in elk geval voor te zorgen dat deze mensen er goed uit komen. Dat vertrouwen heb ik. Daarom deel ik de motie van wantrouwen van harte niet.

De heer DERCKSEN (PVV): Kunt u mij dan uitleggen wanneer een motie van wantrouwen wel op zijn plaats is? Als een overheidslichaam tien, twaalf jaar bevoegd gezag is en dat niet doet, dit heeft geleid tot de ellende die wij in Doorn hebben, namelijk dat mensen hun huis uit moeten vluchten, wanneer moet je dan nog een motie van wantrouwen indienen als dit al niet genoeg is?

De heer FASTL (GroenLinks): Dan gaan we ook de discussie hebben over de ernst van de situatie. U hebt op een gegeven moment gezegd dat er een meting is gedaan van 69.000 in plaats van 40. Dat zijn getallen die erg ver uit elkaar liggen. Van ambtenaren van de gemeente Stichtse Vecht heb ik te horen gekregen dat de waarden die zijn geconstateerd in elk geval niet zorgelijk schadelijk zijn. Ze liggen ver boven de norm zoals ze gesteld zijn. De norm ligt heel erg laag. Dat is in elk geval de informatie die ik heb gekregen. Daarop baseer ik mij. Dat is het enige wat ik kan.

De heer DERCKSEN (PVV): Waarom zijn die mensen weggegaan? Voor de lol? Als u zegt dat het allemaal niet schadelijk was voor de gezondheid?

De heer FASTL (GroenLinks): Nee, nee. Die mensen mogen alle redenen hebben; ook vanuit gevoel, emotie en angst heb je altijd reden om daar zo weg te gaan. Die reden is er altijd, maar voor mij is er geen reden om dan wantrouwen te hebben in het beleid dat de gedeputeerde voert. Dat is hetgeen hier voorligt.

De heer DERCKSEN (PVV): Ik ben een beetje verward. De conclusie van de GroenLinks-bijdrage is dat als je uit je huis moet vluchten omdat er een overheidslichaam heeft zitten pitten, dit niet zo interessant is. Het is wel goed. Het is in elk geval geen reden tot een motie van wantrouwen. 'Who cares?'

De heer FASTL (GroenLinks): Nee, het is meer dan interessant. Er is alle reden tot een goede discussie. Daarom is het ook geen onterechte interpellatie.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De SP is doorgaans niet overdreven soft als het gaat om de beoordeling van een lange termijn met foute ontwikkelingen en het afrekenen met gedeputeerden als dat aan de orde is. Ik vind echter dat op dit moment de doorslag moet hebben de situatie van de mensen. Dat ligt hier bijna nog anders dan bij de asbestkwesitie van anderhalf jaar geleden. Ik was overigens warm getroffen door het betoog van mevrouw Doornenbal; laat ik beginnen met dat te zeggen. Ik vind het ook verschrikkelijk dat je je huis uit moet, ook al betekent dat dan dat er iets voor je geregeld wordt. Het is ronduit traumatisch dat je dit moet ondergaan met je kinderen. Het is een ongewisse toekomst. Dat blijft het immers toch enigszins.

Op dit moment is echter voor mij het volgende aan de orde. Ik heb de gedeputeerde gehoord in de vorige fase. Ik zie bij hem een zekere beweging. Ik zie dat de gedeputeerde toch van plan is om naar de mensen te luisteren en dat hij hun klachten serieus neemt. Hij doet op dit moment in elk geval wat in zijn vermogen ligt om stappen te zetten. Nu heb je het punt dat als je het geheel op een rijtje zet, er toch iemand de verantwoordelijkheid moet nemen. Dat ben ik met de heer Dercksen eens. Ik wil nu op dit moment kijken wat het beleid dat nu wordt ingezet voor de mensen zelf oplevert. Het is natuurlijk niet gezegd dat als de gedeputeerde een pets krijgt en er een ander komt, op dit moment datgene gebeurt wat in het belang van die mensen is. Dat is voor mij nog belangrijker dan die kwestie van die totale verantwoording. Ik denk dat de heer Dercksen en ik het er namelijk wel over eens zijn dat er binnenkort enig moment komt waarop wij genoodzaakt zijn die hele rij gebeurtenissen op een rij te zetten, over hoe het is ontstaan, hoe ermee is omgegaan en hoe het is afgerond. Dan komen we elkaar weer tegen. Als wij zeggen dat uiteindelijk dit resultaat zodanig is en de gang daar naartoe er ook bij betrokken moet worden en dat iemand de verantwoordelijkheid moet nemen, omdat als dit zonder gevolgen afloopt de geloofwaardigheid van de overheid weg is, dan is dat het moment waarop ik vind dat wij heel serieus naar zo'n soort motie moeten kijken. U proeft een lichte aarzeling bij mij. Op dit moment heb ik de neiging om te zeggen dat de gedeputeerde de bok sloeg. Nu is hij bezig met de mensen en de oplossingen. Op dit moment wil ik dat niet verstoren. Het oordeel over het geheel behouden wij ons echter voor. Daarom kijken we in dat opzicht uitermate kritisch naar wat er gaat komen. Dat was mijn betoog, maar ik wil ook graag vragen van de heer Dercksen beantwoorden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Sluit de heer Meijer zich dan aan bij het verzoek van de SGP-fractie om er de volgende maand over te spreken? Of is dat voor hem te vroeg?

Ik ben er niet van overtuigd dat als iemand anders dit dossier nu gaat oppakken, het per definitie slechter gaat, integendeel. Ik heb het u al gezegd: de mensen willen graag met de baas spreken. Camiel Eurlings kan daarover meepraten, zo zou ik bijna zeggen. Dat gebeurde onvoldoende, zo hebben de mensen mij verteld. Ik vraag mij zelfs af of met deze gedeputeerde wel het beste resultaat wordt behaald, dan wel met een andere. Primair heb ik geen kritiek op wat er nu gebeurt. Ik snap best dat er nu allerlei dingen in beweging komen die voor de mensen het juiste pad zijn. Dat vind ik prima. We zullen dat controleren. Vast staat echter dat wij hier nu staan en dat al die rapporten er liggen, omdat de provincie niets gedaan heeft. Ik kan het niet mooier maken dan het is. Dan kunt u wel voorstellen er over een half jaartje over te spreken, maar dan zit er een nieuwe gedeputeerde en die kunnen we dan niet wegsturen. Deze gedeputeerde heeft ruim drieënhalve jaar niets gedaan aan dit dossier.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik bedoel het serieus. Ik bedoel niet dat wij het over de verkiezingen heen tillen en dat er een ander komt en het gecompliceerder wordt, enzovoort. Ik ga ervan uit dat deze gedeputeerde op dit moment er een erkwesitie van maakt om dit tegenover de mensen zo goed mogelijk tot een einde te brengen. Wat mij betreft is dat natuurlijk zeker voor de verkiezingen.

U vraagt of ik het voorstel van de SGP steun. Ik denk daarover in zoverre na dat het natuurlijk niet alleen een kwestie is van stukken lezen. Het is natuurlijk ook een kwestie van dat je ook een totale evaluatie moet maken van wat er met die kwestie gebeurd is en dat je daaraan als zodanig een politiek oordeel moet verbinden. Daarop heb ik in de commissie ook aangedrongen en ik dacht dat wij daar op dezelfde manier in stonden. Of dat volgende maand kan, op basis van de agendering in MME? 'I don't know.' Ik denk het niet. Nogmaals, het gaat niet alleen om het lezen van stukken. Het gaat ook om het verantwoordelijkheid nemen voor een heel proces. Dat blijft wat mij betreft boven de markt hangen. Dat oordeel moeten wij op enig moment vellen, en zeker voor de verkiezingen. Ik wil dus een evaluatie. Ik wil die evaluatie voor de verkiezingen. Ik wil dat deze gedeputeerde tot dat moment alles doet en zich met elke vezel inzet voor deze mensen. Het is al vreselijk beroerd; ik hoef dat hier niet nog eens te herhalen. Dat staat nu op dit moment voorop. Ik wil volgende maand best opnieuw kijken naar wat er ter tafel komt, bijvoorbeeld een voorstel van u. Het is echter niet alleen een kwestie van stukken lezen. Het is vooral een kwestie van evaluatie, van het begin van het traject, helemaal tot aan het einde. Ik vind dat wij dat allemaal met politieke ogen moeten doen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Als u het niet erg vindt: ik wil weten waar wij nu staan voor wat betreft de behandeling in PS. Volgens mij hebben we nog twee vergaderingen na deze vergadering, in deze statenperiode. Zegt u dan dat u het wilt behandelen in december of in januari? Wie moet die evaluatie dan doen? Ik heb altijd het meeste vertrouwen in mijzelf. Dat moet u mij maar niet kwalijk nemen. Als ik de stukken lees, dan hecht ik daaraan zelf een oordeel. Dat hebben we nu gedaan. Hoe ziet u die evaluatie? Wanneer wilt u die behandelen? In december of in januari? Concreter kan ik het niet maken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Zo snel mogelijk. Wat mij betreft is de termijn vanmorgen om 9.00 uur verstreken en hadden we daar de volgende MME-vergadering van komende maandag voor kunnen gebruiken. Het is juist als wij daarover afspraken maken en criteria voor formuleren, aan de hand waarvan de evaluatie moet plaatsvinden. De vorige keer, toen het onderwerp aan de orde was, heb ik daarvoor gepleit. Ik vind dat nu essentieel. Ik vind ook dat die termijn zo kort mogelijk moet zijn.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een vraag voor de heer Meijer. Het gaat er mij om dat hier een aantal dossiers op tafel komt die ik in elk geval nog niet tot mij genomen heb. Ik vraag mij af of hetgeen in die dossiers staat, waar ik net even in een oogopslag overheen lees, wel klopt. Die dingen acht ik van belang. Als die hier al in huis gelegen hebben vanaf 1999 of 2000, dan hebben we echt nog wel een gesprek met elkaar. Volgens mij moeten we dit losknippen van het feit hoe wij vanaf nu handelen richting inwoners. Ik kan niets zeggen over de communicatie, maar wel over de procesaanpak. Ik wil wel kijken of de provincie daadwerkelijk haar verantwoordelijkheid met een kluitje in het riet heeft gestuurd. Ik ga dan nog niet op de persoon af. We hebben ons daarop laten lopen. Dat vind ik wel een heikel punt. Daarover hoef je geen maanden te doen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Van Wikselaar en ik elkaar best goed begrijpen. We moeten er ook helemaal geen maanden over doen. Wat ik noem als een evaluatie van wat er politiek is gebeurd, kan heel goed gaan om met het op een rijtje zetten van deze stukken, aangevuld met hoor en wederhoor, zoals altijd, en de politieke weging vanaf het eerste moment. We halen dan deze stukken erbij, maar ook de zaken die al bekend waren vanaf het begin. Dan kunnen wij zeggen wat ons politieke oordeel daarover is. Daar ben ik voor. Wat mij betreft kan dat zo snel mogelijk.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst heeft de ChristenUnie een vraag aan alle andere fracties. Kunnen wij als Staten de Rekenkamer vragen om met dit onderwerp aan de slag te gaan? Kunnen wij de Rekenkamer vragen naar de bestuurlijke gang van zaken te kijken of is het beter dat het college de evaluatie verzorgt, zoals de SP zojuist heeft voorgesteld? Hoe kan het dat een rapport zo lang in de la ligt? Hoe trekken we hieruit lessen? Hoe voorkomen we zulke situaties? Kan in dat kader misschien ook de Rekenkamer een rol spelen?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet per se gezegd dat het college de evaluatie moet doen; dat laat ik open. Dat is iets wat wij met elkaar moeten besluiten, als het maar gebeurt. Het tweede punt is: neemt de heer De Heer in zijn overwegingen mee dat de Rekenkamer in beginsel een taak heeft waar het gaat om de doelmatige besteding van gelden en dat dat niet per se het onderwerp is waarover wij het nu hebben?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! We laten nog in het midden wie het het best kan doen. Wij dachten ook aan de Rekenkamer. Vandaar dat ik het voorstel lanceerde. Verder willen wij een oordeel geven over de motie van wantrouwen die op tafel ligt. De ChristenUnie vindt de motie van de PVV wel heel erg voorbarig. De insteek van de ChristenUnie lijkt veel op de insteek die het CDA zojuist heeft gekozen. We zijn geschrokken van de ernst van de situatie, maar we zien ook dat het college recent in actie is gekomen. Dat geeft ons voldoende vertrouwen. De PVV vraagt ons vandaag al een politiek oordeel. Wij vinden het oordeel van ons college vertrouwenwekkend en daarom zullen we straks tegen de motie stemmen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De SGP heeft behoefte aan een feitenrelaas van de gegevens die er liggen, het liefst op een zo kort mogelijke termijn. Dat betekent dat ik een soort ordevoorstel zou willen doen om dit onderwerp in elk geval voor de komende MME-vergadering te agenderen. Dan kunnen we daar alvast bespreken wat we kunnen bespreken. Als dat aanleiding is om het punt te agenderen voor de volgende statenvergadering, dan wel later, dan kunnen wij dat op dat moment besluiten in overleg met de agendacommissie.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoef het niet allemaal te herhalen. Ik sluit mij volledig aan bij het betoog van mevrouw Doornenbal. Ik heb nog even teruggekeken naar wanneer het allemaal voor ons is begonnen in de MME-vergadering. Dat was op 6 oktober, dus nog niet eens een maand geleden. Daarin heb ik bijvoorbeeld gevraagd wanneer een inspreker, mevrouw Van Beek-Smit, het bij de provincie heeft gemeld. Dat was eind augustus of begin september. Dat is ook allemaal nog niet zo lang geleden. Je kunt natuurlijk de vraag stellen waarom er niet eerder actie is ondernomen. Waarom is het niet eerder opgepakt? Ik zit hier voor een eerste termijn, dus voor mij was het helemaal nieuw; laat ik dat maar gewoon even eerlijk zeggen. Ik wil het volgende meegeven. Dat is wel niet direct oplossingsgericht voor het punt van nu, maar na de verkiezingen. Bij een nieuw college zou ik sowieso willen adviseren een lijst te maken van alle dossiers die lopende zijn en die aan te bieden aan de gedeputeerde die die dossiers in zijn portefeuille heeft. Op die manier kun je ook kijken wat er allemaal speelt. Op welk punt staan we op dit moment met de voortgangsrapportage? Ik wil helemaal niet pleiten voor de gedeputeerden in zijn algemeenheid, maar je bent toch afhankelijk van de overdracht van de dossiers. Het kan zijn dat een gedeputeerde eerder of al langer in de Staten heeft gezeten en dan zou men het kunnen weten. Een nieuwe gedeputeerde die niet eerder in de Staten heeft gezeten, weet niet direct welke dossiers er allemaal spelen. Ik weet niet hoe de overdracht gaat, maar dat zou ik in elk geval willen adviseren.

Ik ben benaderd door het tv-programma Radar, dat vroeg of ik hen op de hoogte wil houden. Dan moet ik natuurlijk geïnformeerd worden. Op een gegeven moment heb ik het signaal gekregen dat men op dit moment niet in de publiciteit wilde vanuit de betrokkenen, dus de bewoners/omwonenden, omdat er eerst een aantal zaken moet worden uitgezocht. We zijn vanaf 6 oktober pas drieënhalve week verder. Ik heb dan zoiets van: het zou ook fatsoenlijk zijn geweest om gewoon de vraag te stellen aan de gedeputeerde of hij ons van de voortgang op de hoogte kan houden. We kunnen nu natuurlijk wel vragen of hij in het vervolg elke maand ons even op de hoogte wil houden van wat er is gedaan, hoe ver wij staan en wat ermee wordt gedaan. Dat moet volgens mij in elk geval vanaf vandaag worden afgesproken.

De motie van wantrouwen vind ik persoonlijk op dit moment absoluut niet op zijn plaats. We zitten midden in het proces vanaf 6 oktober om alles uit te zoeken en te kijken wat er naar voren komt, et cetera. Ik wil er ook niet in meegaan dat er op dit moment niets gedaan is. Regelmatig heb ik aan de gedeputeerde gevraagd, zeker toen we elkaar vlak daarna weer tegenkwamen in een andere

vergadering, wat hij nu aan het doen is in deze situatie. Ik kreeg dan gewoon een terugkoppeling. Natuurlijk is het dan een op een en natuurlijk moeten wij allen geïnformeerd worden. In een commissievergadering zit een deel van Provinciale Staten. Alleen degenen die daarin vertegenwoordigend statenlid zijn, hebben in de MME-vergadering gezeten en de rest niet. Natuurlijk ga je ervan uit dat elke fractie alle verslagen helemaal doorneemt, maar ik hoef alleen maar met mezelf te communiceren. Dat is gemakkelijk. Ik zal de motie zeker op dit moment niet steunen. Ik verwacht van de gedeputeerde dat hij ons vanaf dit moment voor wat betreft dit dossier, zodra er ontwikkelingen zijn, een memo, een bericht of een mail, gewoon doorstuurt. Dan zijn we bij.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Van Wikselaar.

De VOORZITTER: Dan zijn we door de tweede termijn heen. Het college heeft behoefte aan een kort intern overleg. Ik wil daarom kort schorsen. Daarna komt er een reactie van onze kant.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Heeft u nog behoefte aan mijn mening over het voorstel van de heer Van Wikselaar? Dat voorstel zou ik graag willen volgen: namelijk het agenderen voor de vergadering van de commissie MME van aanstaande maandag en daarna de behandeling in een volgende vergadering van PS. Dat betekent dat ik de motie nu zou intrekken.

De VOORZITTER: Ook daarop zullen wij straks reageren. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 18.43 uur tot 19.00 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan gedeputeerde De Vries voor zijn reactie in tweede termijn.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nog een paar korte feiten, voordat ik inga op de ingetrokken motie van wantrouwen, als ik het zo mag zeggen.

Het rapport van BK dat is aangehaald, is nog een conceptrapport. Dat is dus nog niet feitelijk vastgesteld. Het is een rapport dat wij graag nog willen bespreken in de stuurgroep met gemeenten, RUD, ODRU en provincie om daar uit te halen wat wij daarvan kunnen gebruiken voor Bosatex met betrekking tot de saneringsopgave. Ik vind het wel belangrijk om te melden dat het dus niet al een vaststaand verhaal is, maar dat het wel iets is dat een leidraad kan zijn in het vervolg. Ik ben er ook blij mee dat wij de inwoners op deze manier hebben kunnen helpen om dat onafhankelijk oordeel op die manier te krijgen.

Dan over 'het functioneren van'. Tot nu toe heb ik hier in de Staten gehoord dat er wel vertrouwen bestaat ten aanzien van de aanpak die ik voorsta met betrekking tot de inwoners en de wijze waarop wij Bosatex achter de vordden zitten, als ik het zo mag zeggen. Ik wil dat ook heel graag doen, omdat ik vind dat hier een verantwoordelijkheid ligt. Die ga ik niet uit de weg. Ik heb ook die contacten met die mensen en ik weet waar ze voor staan. Ik ben ook aanwezig geweest bij die vergadering waar die inspraak aan de orde was. Dat heeft ook op mij indruk gemaakt. Voor mij is het heel erg belangrijk dat wij voor hen een oplossing kunnen vinden, waarmee zij verder kunnen en hun leven verder kunnen leven. Over waar die oplossing uit bestaat, gaan we volgende week met hun praten, om te kijken waar hun behoeften liggen en hoe we daaraan tegemoet kunnen komen.

Er is een verzoek ingediend of ik met een feitenrelaas kan komen, samen met de onderliggende stukken. Ik kan u de toezegging doen dat wij dat voor de statenvergadering van 8 december kunnen doen. Volgens mij is dat de eerstvolgende statenvergadering. Op 8 december zullen wij ervoor zorgen dat er een feitenrelaas komt te liggen, met alle onderliggende stukken die daarbij van belang zijn. Dan kunt u verder om te kijken hoe u daarover een oordeel wilt vellen.

De VOORZITTER: Tot zover de reactie van de kant van het college. Daarmee wil ik het interpellatiedebat afsluiten. Ik constateer dat motie M38 is ingetrokken.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan het afleggen van stemverklaringen? Dat is het geval.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Motie M33 is toegezegd door de gedeputeerde. Wat ons betreft is die motie dus overbodig. Wij zullen daar tegen stemmen.

Motie M34. De VVD ziet betere en efficiëntere manieren voor energievoorziening dan windmolens, staat voor de handtekening in het coalitieakkoord en staat ook voor de rijksopgave van 65,5 MW, maar dat zien wij ook wel als maximaal. Wij willen daarbij als provincie de regie houden. Het draagvlak is daarbij leidend. Dat betreft voor ons een uitspraak van de gemeenteraad. Wij vinden het een goed punt om, zoals in het besluit staat, Lage Weide als een provinciaal belang te schrappen. Daarom steunen wij deze motie.

De VOORZITTER: Overigens breng ik motie M35 eerder in stemming dan motie M34. Dat heeft te maken met de verdere strekking daarvan.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een tweetal opmerkingen, die beide slaan op de herziening van de PRS/PRV. In de eerste plaats stellen wij voor motie M35 af te voeren. We hebben overleg gehad over motie M34. Motie M34 past volgens onze opvatting ook heel aardig op wat wij met motie M35 beoogden. Wat ons betreft mag motie M35 worden afgevoerd en gaan wij motie M34 mede ondertekenen.

De VOORZITTER: Motie M35 wordt ingetrokken en maakt geen deel meer uit van de beraadslaging.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De tweede opmerking is meer een opmerking in algemene zin. U mag van mij aannemen dat wij als PvdA-fractie buitengewoon voorstander zijn van duurzaam handelen en in dat kader van de overstap naar duurzame energie. We denken dat daarbij windenergie voorlopig volstrekt onmisbaar is. We voelen ons gebonden aan de taakstelling van 65,5 MW die landelijk is afgesproken. Eerlijk gezegd denken wij dat Lage Weide daarbij essentieel is. Wij zullen daarom tegen dit voorstel stemmen om de locatie uit de PRS/PRV te halen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het CDA heeft een stemverklaring bij motie M37, toezicht windenergielocaties. Zoals eerder gezegd, vinden wij het heel belangrijk dat mensen gehoord worden. Daarop moet wat ons betreft tijd en 'effort' worden ingezet. Met betrekking tot deze motie denken wij dat eerst de gemeenteraad zijn rol zal moeten spelen. Wij zullen dus tegen deze motie stemmen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Een korte stemverklaring op motie M33, duurzame energie in de gebouwen. Wij zullen tegen stemmen. De gedeputeerde heeft aangegeven daarover na te denken en met voorstellen te komen. Die zien wij dan wel. Of zijn rendabel zijn dan ook voor ons rendabel is, zullen we op dat moment afwegen.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Van ons een stemverklaring bij het besluit over het statenvoorstel tweede partiële herziening PRV/PRS en nota van beantwoording. Wij denken dat Lage Weide een kansrijke locatie voor windenergie is en dat er onder de bevolking een breder draagvlak aanwezig is dan de gemeenteraad van Utrecht heeft kunnen vaststellen. Desondanks zullen wij instemmen met het besluit, omdat wij staan voor het nakomen van onze afspraak uit 2011 met onze coalitiepartners, ook als dat achteraf ongelukkig uitvalt voor onze visie. Met onze motie houden wij perspectief op een inhoudelijke afweging in een op participatie en draagvlak gericht proces als dat voor de provinciale opgave nodig is. Wat GroenLinks betreft is Lage Weide dan een serieuze

kandidaat. Wij hopen dat bezorgde omwonenden dan wel overtuigd raken van de meerwaarde van windenergie op Lage Weide.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Motie M34. Ongeacht de stemverklaring van GroenLinks, ongeacht de verklaring van de PvdA, lezen wij motie M34 zo dat Lage Weide daarvan geen deel uitmaakt en dat de omschrijving dat het gaat om een op participatie en draagvlak gericht proces ook inhoudt dat Lage Weide nu niet aan de orde is. Vanuit die gedachte steunen wij de motie. Over motie M37, toezicht windenergielocaties, het volgende. Wij hebben van deze gedeputeerde gehoord dat hij in beweging is gekomen. Wij hebben gehoord dat hij werk wil maken van het interbestuurlijk toezicht. We hebben gehoord dat hij in contact wil treden met de inwoners. Daarom vinden wij op dit moment geen aanleiding om motie M37 te steunen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring over de tweede partiële voorziening PRS/PRV. Wij stemmen tegen dit voorstel, met de aantekening dat we wel instemmen met de teksten die erin staan over de experimenteerruimte.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Motie M37. Wij hebben de stukken die zijn aangereikt door de PVV doorgestuurd naar de gemeenteraadsfractie in Houten. We wachten eerst die reacties af, voordat wij hierover zelf een standpunt innemen. Wij zullen deze motie op dit moment om die reden niet steunen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van 50Plus zal motie M33 steunen. Wij zullen de moties M34 en M36 niet steunen, omdat het voor 50Plus niet goed voelt dat men dan zal doorgaan als voorstanders om op allerlei manieren te lobbyen. Dat is hun goed recht, maar dat wordt hier wel opgeroepen, dat gevoel heb ik. Uiteindelijk wordt er geprobeerd het toch weer te laten kantelen. Daaraan wil ik niet meewerken door hiermee in te stemmen. Hetzelfde geldt ook voor motie M37. Ik zal ook tegen die motie stemmen. Het lijkt sympathiek en dat is het ook wel, maar de inwoners, commissies en actiegroepen die hiermee bezig zijn, weten heel goed hoe de routes zijn.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring. Ten aanzien van motie M37 sluiten wij ons aan bij de stemverklaring van de SP. Vandaar dat wij tegen zullen stemmen.

Stemming.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel eerste wijziging begroting 2014 Randstedelijke Rekenkamer, PS2014BEM14.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel Tweede partiële herziening PRV/PRS en nota van beantwoording, PS2014 RGW09., met de aantekening dat de fracties van PvdA, ChristenUnie en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Na stemming over motie M33 staken de stemmen met 22 stemmen voor en 22 stemmen tegen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, D66, GroenLinks, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVV en SGP.

De VOORZITTER: Dat houdt in dat deze motie in een volgende vergadering opnieuw aan de orde wordt gesteld.

Motie M35 is ingetrokken.

Provinciale Staten aanvaardden motie M34. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PVV, SP en 50Plus.

Provinciale Staten aanvaardden motie M36. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, PVV, SGP en 50Plus.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel wijziging gremia PS, PS2014PS09.

Provinciale Staten verwerpen motie M37. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de PVV.

De VOORZITTER: Motie M38 is ingetrokken.

Sluiting.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik dank u allen hartelijk voor uw bijdrage aan dit debat. Het is toch nog net iets later geworden. Ik wens u een plezierige avond. Graag weer tot ziens. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 19.17 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 8 december 2014.

De voorzitter,

De griffier,